

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANA BİLİM DALI
ULUSLARARASI İLİŞKİLER BİLİM DALI

**PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN ETA ve IRA TERÖR
ÖRGÜTLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI**
(Yüksek Lisans Tezi)

Tezi Hazırlayan: **Ahmet KALEM**

İstanbul, 2011

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI
ULUSLARARASI İLİŞKİLER BİLİM DALI

**PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN ETA ve IRA TERÖR
ÖRGÜTLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI**
(Yüksek Lisans Tezi)

Tezi Hazırlayan:

Ahmet KALEM

Öğrenci No:

090771011

Danışman:

Yard. Doç. Dr. Sait YILMAZ

İstanbul, 2011

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum ‘PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN ETA ve IRA TERÖR ÖRGÜTLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI’ başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

26/07/ 2011

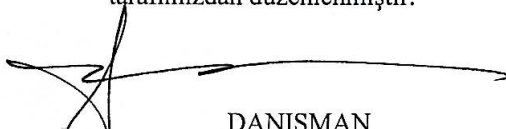
Ahmet KALEM

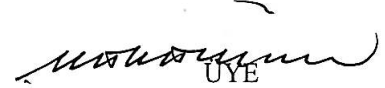
T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

26/07/2011

Enstitümüz *Uluslararası İlişkiler* Anabilim dalı *Uluslararası İlişkiler* Bilim dalı yüksek lisans öğrencilerinden 090771011 numaralı *Ahmet KALEM'İN* "*Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim - Öğretim ve Sınav Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "*PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN ETA VE IRA TERÖR ÖRGÜTLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI*" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 29.06.2011 tarih ve 2011/11 sayılı toplantısında seçilen ve Taksim Yerleşkesinde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, ilgili yönetmeliğin (c) bendi gereğince (5..9) dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında *oyçokluğu/oybirliği* ile *Kabul/Red veya Düzeltme* kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 4 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
YRD.DOÇ.DR SAİT YILMAZ

ÜYE
PROF.DR. MİTHAT BAYDUR

ÜYE
YRD.DOÇ.DR. MUZAFFER ÜREKLİ

PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN ETA VE IRA TERÖR ÖRGÜTLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

Tezi Hazırlayan: **Ahmet KALEM**

Özet

Bu yüksek lisans tezi, Türkiye, İspanya ve İngiltere'nin bölücü teröre karşı verdiği mücadeleyi konu edinmektedir. Bu bağlamda çalışmada ETA, IRA VE PKK terör örgütleri ayrıntılı ve karşılaştırmalı analizlerle analiz edilmiştir. Çalışma yapısal olarak üç bölüme ayrılmış; ilk bölümde terörün kavramsal boyutu incelendikten sonra ikinci bölümde ETA-IRA ve PKK terörü incelenmiş, bunlar arasında karşılaştırmalar yapılmış, son bölümde ise İspanya, İngiltere ve Türkiye'nin terörle mücadele konusunda geliştirdikleri politikalar değerlendirilmiştir.

Bu çalışma, son dönem sıkça gündeme gelen İspanya ve İngiltere modelleri ve PKK-ETA, PKK-IRA karşılaştırmalarına açıklık getirmesi açısından da önemli değerlendirmelerde bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: PKK, IRA, ETA, Terörle mücadele, Ayrılıkçı terör, İspanya modeli, İngiltere modeli, Türkiye'nin terörle mücadele politikası

COMPARISON OF TERRORIST ORGANIZATION PKK WITH ETA AND IRA TERRORIST ORGANIZATIONS

Presented by: **Ahmet KALEM**

Abstract

In this master thesis we subjected, Turkey, Spain and the UK's fight against separatist terrorism. Get In this context, study, ETA, the IRA and the PKK terrorist organization has been detailed and comparative analysis studies. Study structurally divided into three sections. The first section is about defining the second chapter on terrorism. The secon section is about IRA and ETA, PKK terrorism and also it contains comparisons made between them Finally in the last chapter in Spain, Britain and Turkey have developed policies on the fight against terrorism, were evaluated.

In this study, the last term came into common in Spain and the UK anti-terör models and the PKK-ETA, the PKK-IRA to bring clarity in terms of comparisons are important determinations.

Key Words: The fight against terrorism, Separatist terrorism, Spanish anti-terror model, UK anti-terror model, Turkey's anti-terror policy

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TABLolar LİSTESİ	vi
TERİMLER ve KISALTMALAR	vii

GİRİŞ	1
--------------------	----------

I.BÖLÜM

ETNİK TERÖR	4
1.1.Genel olarak Terör ve Terörizm	4
1.1.1.Terör Olgusu ve Tanımlar	4
1.1.2.Terörizmin Sebepleri ve Türleri.....	7
1.2.Etnik Terör	9
1.2.1.Etnik Kimlik ve Etnik Şiddet	9
1.2.2.Etnik Terör	12

II.BÖLÜM

ETNİK TEMELLİ TERÖR ÖRGÜTLERİ	15
2.1.Etnik Temelli Terör Örgütlerinin Temel Özellikleri	15
2.2.PKK, ETA ve IRA'nın Karşılaştırması	17
2.2.1.PKK	17
2.2.1.1.Türkiye'nin Devlet Profili ve Sorunun Tanımı	17
2.2.1.2. Sorunlu Bölge ve Ayrılıkçı Hareketin Tarihsel Süreci.....	20
2.2.1.3.Örgütün İdeolojisi	23
2.2.1.4.Örgütün Yapısı	25
2.2.1.5.Örgütün Tarihsel Süreci	26
2.2.1.6.Örgütün Eylem Stratejisi	30

2.2.1.7.Örgütün Eylem Profili.....	33
2.2.1.8.Örgütün Eleman Profili ve Eğitimi	34
2.2.1.9.Örgütün Finans Kaynakları	36
2.2.1.10. Örgütün Dış Bağlantıları	37
2.2.1.11. Örgütün Legal Alan Faaliyetleri	42
2.2.2.ETA	45
2.2.2.1.İspanya'nın Devlet Profili ve Sorunun Tanımı	45
2.2.2.2. Sorunlu Bölge ve Ayrılıkçı Hareketin Tarihsel Süreci.....	46
2.2.2.3.Örgütün İdeolojisi	49
2.2.2.4.Örgütün Yapısı	50
2.2.2.5.Örgütün Tarihsel Süreci	51
2.2.2.6.Örgütün Eylem Stratejisi	54
2.2.2.7.Örgütün Eylem Profili.....	55
2.2.2.8.Örgütün Eleman Profili ve Eğitimi	56
2.2.2.9.Örgütün Finans Kaynakları	57
2.2.2.10. Örgütün Dış Bağlantıları	58
2.2.2.11. Örgütün Legal Alan Faaliyetleri	59
2.2.3.IRA	60
2.2.3.1.İngiltere'nin Devlet Profili ve Sorunun Tanımı	60
2.2.3.2. Sorunlu Bölge ve Ayrılıkçı Hareketin Tarihsel Süreci.....	61
2.2.3.3.Örgütün İdeolojisi	63
2.2.3.4.Örgütün Yapısı	64
2.2.3.5.Örgütün Tarihsel Süreci	65
2.2.3.6.Örgütün Eylem Stratejisi	68
2.2.3.7.Örgütün Eylem Profili.....	69
2.2.3.8.Örgütün Eleman Profili ve Eğitimi	71
2.2.3.9.Örgütün Finans Kaynakları	72
2.2.3.10. Örgütün Dış Bağlantıları	73
2.2.3.11. Örgütün Legal Alan Faaliyetleri	74
2.3. PKK Terör Örgütünün ETA VE IRA Örgütleri ile Karşılaştırılması	74
2.3.1.PKK - ETA Karşılaştırması	74

2.3.2.PKK – IRA Karşılaştırması	79
---------------------------------------	----

III. BÖLÜM

ÜLKELERİN TERÖRLE MÜCADELE YÖNTEMLERİ	86
--	-----------

3.1.İspanya'nın Terörle Mücadelesi	86
--	----

3.2.İngiltere'nin Terörle Mücadelesi	91
--	----

3.3.Türkiye'nin Terörle Mücadelesi	96
--	----

DEĞERLENDİRME	103
----------------------------	------------

SONUÇ	107
--------------------	------------

KAYNAKÇA	111
-----------------------	------------

TABLULAR LİSTESİ

<u>Tablo No.</u>	<u>Sayfa</u>
1. TÜRKİYE'NİN ETNİK YAPISI.....	19
2. PKK-ETA-IRA MUKAYESESİ	84
3. MÜCADELE YÖNTEMLERİNİ MUKAYESESİ.....	102

KISALTMALAR ve TERİMLER

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
Ajuria Enea	: İspanyol Terörle Mücadele Politikası
ARGK	: Arteja Rizgariya Gele Kurdistan / Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu
BDP	: Barış ve Demokrasi Partisi
DEP	: Demokrasi Partisi
DEHAP	: Demokratik Halk Partisi
DDKO	: Doğu Devrimci Kültür Ocakları
DTP	: Demokratik Toplum Partisi
ETA	: Euskadi Ta Askatasuna / Bask Yurdu ve Özgürlüğü / İspanya'da faaliyet gösteren terör örgütü
ETA-PM	: Bask Yurdu ve Özgürlüğünün Siyasi-Askeri Kanadı
ETA-M	: Bask Yurdu ve Özgürlüğünün Askeri Kanadı
EHAK	: Bask Halkı-nın Komünist Partisi
ERNK	: Eniya Rızgariya Netawiya Kürdistan / Kürdistan Ulusal Kurtuluş
Cephesi	
FARC	: Kolombiya Devrimci Silahlı Güçler
FKÖ	: Filistin Kurtuluş Örgütü
GAL	: Anti-Terörist Kurtuluş Hareketi
GAP	: Güney Anadolu Projesi
GAC	: General Army Convention / Ira'nın Büyük Ordu Kurultayı
HEP	: Halkın Emek Partisi
HADEP	: Halkın Demokrasi Partisi
HRK	: Kürdistan Kurtuluş Birliği
HPG	: Hezen Perastina Gele - Halk Savunma Birlikleri
H.Z.	: Herritarren Zerrenda / Halkın Listesi
IRA	: İrelan Rublic Army

INLA	: Ireland National Liberty Army / İrlanda Ulusal Kurtuluş Ordusu
IPLA	: Ireland Public Liberty Army / Halk Kurtuluş Ordusu
IKDP	: Irak Kürdistan Demokratik Partisi
IRB	: The Irish Republican Brotherhood / İrlanda Cumhuriyetçi Kardeşliği
KONGRA-GEL	: Kürdistan Halk Kongresi
KYB	: Kürdistan Yurtseverler Birliği
KCK	: Koma Civakên Kurdistan / Halk Savunma Güçleri
KADEK	: Kongreya Azadi-ü Demokrasiya Kürdistan veya Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi Terör Örgütü
M15	: İngiltere'nin terörle mücadele faaliyetlerini sürdüren Güvenlik Servisi
MLNV	: Bask Ulusal Özgürlük Hareketi
OIRA	: Official Irelan Rublic Army
OHAL	:Olagan Üstü Hal Kanunu ve Bu Kanun Çerçevesinde Yapılan Uygulamalar
PIRA	: Provisional Irelan Rublic Army
PKK	: Partiya Karker Kurdistan / Kürdistan İşçi Partisi
PNV	: Partido Nacionalista Vasco / Bask Milliyetçi Partisi
PJAK	: Kürdistan İşçi Partisi'nin İran kanadı
PSOE	: Sosyalist İşçi Partisi
Sinn Fein	: Ira'nın Siyasi Kanadı Olan Parti
TİP	: Türkiye işçi Partisi
UK	: United Kingdom / Birleşik Krallık
Uls-ter	: Kuzey İrlanda
UVF	: Ulster Volunteer Force / Ulster gönüllü birliği
YDG	: Yurtsever Devrimci Gençlik

GİRİŞ

Geride bıraktığımız yirminci yüzyıl ve ilk on yılını tamamladığımız yirmi birinci yüzyıl; bilim, teknoloji, sanat ve düşünce alanında çığır açan gelişmelerin tetiklediği hızlı bir değişim yaşatmakla birlikte insanlığı acılarla dolu iki dünya savaşıyla da tanıştırmış, yüzyılın ikinci yarısında, Soğuk Savaş denilen, Berlin Duvarı'nın yıkılması ve Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla biten eşi görülmemiş bir mücadele biçimi tarihe damgasını vurmuştur. İki kutuplu mücadelenin bitmesiyle birlikte oluşan güç dengesizliği ve 11 Eylül gibi terör faaliyetlerinin artması devletleri etnik çatışmalarla ve asimetrik tehditlerle karşı karşıya getirmiştir. İki kutuplu dünyanın sona ermesi ve süper güç çatışmalarının bariz şekliyle ortadan kalkmasıyla birlikte, dünya barışını tehdit eden yeni tehlikelerden birisi de bu evrimleşen ve hızla artan etnik kökenli çatışmalar ve etnik terör olmuştur.

Soğuk Savaş boyunca termo-nükleer bir kıyamet ihtimalinin sıcak çatışmalara izin vermemesi, bloklar arasındaki üstünlük yarışında tarafların birbirlerinin istikrarını bozmak için terörizme başvurmalarına yol açmış, yoksulluğun ve baskının beslediği etnik terör örgütleri 1960'lı yılların sonu ve 1970'li yılların başından itibaren bazı gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin siyasi gündeminde yerlerini almaya başlamıştır.

Sovyetler Birliği ve Yugoslavya'nın dağılması sürecinde yaşanan etnik çatışmalar, etnik terör örgütlerinin lider kadrolarınca amaçlarına ulaşmak için yeni bir fırsat olarak algılanmış, örgütler yaşanan gelişmelere ayak uydururken, bir taraftan da eski ittifak ilişkilerini gözden geçirmiş ve yeni ittifaklar oluşturmaya başlamıştır.

Gelişen olaylar neticesinde Soğuk Savaş sonrası uluslararası sistemin karşı karşıya kaldığı belki de en önemli güvenlik ve istikrar sorunu, özellikle Balkanlar ve Kafkaslarda yaşanan gelişmeler neticesinde etnik kökenli ayrılıkçı hareketler ve bu çerçevede ortaya çıkan etnik çatışmalar olmuştur. Çünkü bu etnik hareket dalgası her ülkede var olan etnik grupların siyasallaşarak ulus olma iddiasıyla harekete geçmesine, sonuçta belki de birçok siyasal sınırın değişmesine yol açarak iki yüz civarında "ulus-devlet"ten oluşan uluslararası yapının binlerce "etnik-devlet"ten

oluşan bir yapıya dönüşmesi potansiyelini ve tehlikesini barındırmaktadır. Bu nedenle uluslararası topluluk bu sorunlara yakın ilgi göstermekte, sorunların nedeni görülen yönetimlere veya bunlarla baş edemeyen devletlere değişik biçim ve düzeylerde müdahalede bulunmaktadır. Öte yandan, söz konusu kaygılar devletler özelinde bu kadar ilkesel nitelik taşımamaktadır.

Uluslararası politikaya kendi çıkarları ile bakan ülkelerde gerçekleşen etnik problemlerden genelde çıkarlarını en üst seviyeye taşıyacak şekilde yararlanmaya çalışılmaktadır. Sonuç olarak her iki durumda da temelde iç politikalarının bir parçası olan etnik problemler kısa zamanda uluslararası politikanın parçası haline gelmiştir.¹ Ayrıca küreselleşmenin tüm dünyayı sınırları kaldırılmış, kaçınılmaz bir bütünleşme ve etkileşime soktuğu günümüzde terör de küreselleşmiş, sadece bir ülkenin veya bir bölgenin karşılaştığı sorun olmaktan çıkarak dünyanın hemen her bölgesinde tüm devletlerin dolaylı veya dolaysız olarak etkilendikleri bir gerçek olmuştur.

Etnik terörün gerçekleştiği bölgelerde sadece etnik kimlik öne çıkarken diğer bölgelerde din ile etnik kimlik iç içe girmiş ve insanlar örgütler tarafından kontrol ve organize edilen temel güç olmuştur.

Aynı kültürü ve tarihi geçmişi paylaşan toplumsal birimler tek bir siyasi birim çerçevesinde bir araya gelmek için ulusal kurtuluş hareketleri veya etnik terör örgütü olarak mücadele etmiştir. Bugün dünyada ulus-devlet dışında kültürel aidiyetleri olan ve 223 farklı etnik gruba mensup 900 milyondan fazla insan azınlık olarak yaşamaktadır. Bu insanlar ayrımcı muameleye tabi olduklarını ileri sürerek kendi kaderini tayin hakkı ilkesi gereği bağımsız birer devlet kurmak için mücadele etmiştir. Ülke içindeki bu grupların (Ortadoğu'nun farklı ülkelerinde yaşayan Kürtler, İspanya'daki Basklar, Afrika ülkelerindeki siyahi-yerli halklar vb.) bağımsızlık elde etmek amacıyla yürüttüğü mücadeleler çatışmaların ortaya çıkmasına neden olan temel faktörlerden biri olmuştur. Benzer sorunlardan biri olan PKK terörü, komşu ülkeler ve Batı nezdinde gördüğü doğrudan ya da dolaylı destek ve Kuzey Irak'taki gelişmelerle demokrasi, insan hakları ve azınlıkların korunması

¹ Kurubaş, E.(2009).Etnik Sorun – Dış Politika İlişkisi Bağlamında Kürt Sorununun Türk Dış Politikasına Etkisi, Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi Cilt:8 No:1,s.40

gibi yükselen değerlerin etkisi altında önemli bir iç ve dış politika sorunu haline gelmiştir.²

Her ne kadar dinler asıl çatışma nedeni değilse de, dinsel farklılıklar çatışma ihtimalini artırmıştır. Farklı dini inanışlara sahip birimlerin farklı amaç ve hedefler belirlemeleri dolayısıyla sık sık karşı karşıya geldikleri gözlenmiştir. Bu farklılık, dinsel nedenlerden kaynaklanan milliyetçilikleri (Keşmir, Maruni, Dürzi, ve İrlanda Milliyetçilikleri gibi) ortaya çıkarmıştır. Dinsel ayrılıklara dayalı bu milliyetçilik de etnik farklılıkların yarattığı milliyetçilikler gibi kimi zaman ayrımcı olmuştur.

Çalışmadaki amaç Avrupa'daki etnik terör örgütü ETA ve IRA'yı ve bu örgütlerle mücadele eden ülkelerin mücadelede yöntemlerini inceleyip, PKK terör örgütü ve Türkiye'nin terörle mücadele yöntemlerini kıyaslayarak Avrupa'daki mücadele modellerinin Türkiye'ye ne derece uyacağı veya faydalı olabilecek uygulamaları tespit etmektir. Bu araştırmada ilk olarak terör olgusuyla birlikte etnik terör ve etnik terör içerisinde yer alan etnik kimlik ve etnik çatışma kavramları açıklanmaya çalışılmıştır.

Etnik terör örgütlerinin incelendiği ikinci bölümde ilk olarak PKK örgütü, akabinde ETA ve IRA terör örgütleri; sorunlu bölge ve ayrılıkçı hareketlerin tarihiyle birlikte örgütün ideolojisi, yapısı, tarihsel süreci, eylem stratejisi, eylem profili, eleman profili ve eğitimi, finans kaynakları, dış bağlantıları ve legal alan faaliyetleri başlıkları altında incelenmiştir. Bölüm sonunda ise elde edilen verilerin neticesinde PKK'nın hem ETA, hem de IRA ile karşılaştırılması yapılarak benzerlikleri ve farklılıkları ortaya konulmuştur.

Son bölümde ise ayrıntılı olarak incelenmiş terör örgütleri ile mücadele eden ülkelerin mücadele yöntemleri incelenmiş ve yer yer ülkelerin mücadele yöntemleri ile karşılaştırılarak sonuç bölümünde etnik terörle mücadeleye yönelik önerilere yer verilmiştir.

² Kurubaş E., a.g.m.,s.40

I. BÖLÜM:

ETNİK TERÖR

1.1.Genel Olarak Terör ve Terörizm

1.1.1.Terör Olgusu ve Tanımlar

Terör sözcüğü etimolojik kökleri itibarıyla Latince "terrere" sözcüğünden türemiştir.³ Korku salmak, dehşete düşürmek yıldırım anlamına gelmektedir. Terör, en basit tanımıyla ; "insanları yıldırım, sindirmek yoluyla onlara belli düşünce ve davranışları benimsetmek için zor kullanma ya da tehdit etme eylemidir."

Sosyal Bilimler Ansiklopedisi'nde terör tanımı: "Sistematik şiddet kullanma yolu ile hedeflerini elde etme amacı güden organize bir grubun metodunu veya teorisini tasvir etmek için kullanılan bir terim" olarak yapılmıştır.

Türkiye'deki Terörle Mücadele Kanunu'na göre ise terör; "Baskı, cebir, şiddet, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle Anayasada belirtilen Cumhuriyetin temel niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzenini değiştirmek, Devletin ülkesi ve milleti için bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak ve yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla, bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girilecek her türlü eylemlerdir."⁴

Amerikan Savunma Bakanlığının 1998 tarihli güvenlik raporlarında terör için; "Genellikle, politik olarak, bir hedef kitleyi etkilemeye yönelik olarak ulus altı

³ Başeren, S.(2006). "Küresel Terörizm ve Uluslararası İşbirliği" Sempozyumu, Ankara, s.7

⁴ 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu
(<http://mevzuat.basbakanlik.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=1.5.3713&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=>) (08.08.2010)

gruplar veya gizli ajanlar tarafından silahsız hedeflere karşı kullanılan kasıtlı şiddettir.”⁵ tanımı yapılmıştır.

Daha kapsayıcı ve güncel anlamıyla ise terör; terörizmi herhangi bir siyasi, dini ya da çıkar odaklı oluşumun ya da bu gibi bir oluşuma mensup kişi veya kişilerin, şiddeti, siyasi, ekonomik ya da kültürel bazı kazanımlar elde edebilmek için; sivil hedeflere veya karşılıklı mücadele içerisinde oldukları kesimlerin ve güçlerin, bilfiil şiddete dayalı mücadele içerisinde olmayan birimlerine karşı sonuç elde etmek adına, sistemli ya da sistemsiz, bir yöntem olarak kullanması olarak tarif edebiliriz.

Bu bağlamda terörün gelişim sürecine ilişkin kısaca şunlar söylenebilir. Terörizm, dünya tarihine ilk girişi M.S. I. yüzyılda Zelaotlar döneminde olmuş ve o günden beri ortaya çıkan terör ve etnik terör olayları dünyayı etkilemeye devam etmiştir. Özellikle I. Dünya Savaşı öncesi parçalanmış İmparatorluklarda baş gösteren terör olayları terörün uluslararasılaşmasında önemli rol oynamıştır zira bu sayede terörün devletlerarası ilişkilerde aktif bir baskı aracı olarak kullanılması sistemleşmeye başlamıştır. Akabinde II. Dünya Savaşı boyunca da bu politika örtülü olarak uluslararası ilişkilerde kendini kabul ettirmiştir.

İkinci Dünya Savaşı ile değişen dünya dengeleri ve uluslararası ilişkilerdeki farklılaşmalar sonucunda sıcak savaşlar, yerini soğuk savaş metotlarına bırakmıştır. Soğuk Savaşın gereği olarak uygulanan gayri nizami harp faaliyetleri ve bu savaşın vazgeçilmezi olan düşük yoğunluklu çatışmaların yaşanması terör ve terörizm kavramlarını sorgular hale getirmiştir. Bu perspektifte Soğuk Savaş döneminden günümüze dek, özellikle KGB ve karşısındaki ittifak içerisinde yer alan CIA, MOSSAD ve MI6'in, terörün, devletlerin sistemli ve aktif bir politika aracı haline gelmesi konusunda son derece etkili oldukları çok açık bir gerçek olmuştur. Bu dönemde her iki tarafın da birbirleri ve birbirlerinin etki alanları üzerinde etkili olabilmek için terörü ve terörist grupları nasıl destekledikleri, hangi terör örgütlerinin kurulmasında rol aldıkları açıkça bilinen bir gerçek olarak tarihe geçmiştir.

Özellikle 2001'de ABD'de düzenlenen terör eylemlerinden sonra ise terör, küreselleşen dünyanın küresel tehdidi olarak ortaya çıkmış, dünyanın birbirine

⁵ Rex A. Hudson , (1999). The Sociology And Psychology Of Terrorism: Who Becomes A Terrorist And Why, Washington, s.20.

karışan ekonomik, siyasi kültürel ve demografik yapısı sayesinde son derece etkin ve etkili hale gelmiştir. Ancak terörün bu denli büyük bir sorun haline gelmesine rağmen, günümüz dünyasının tehdit algılamalarında ve uluslararası ilişkiler platformunda terör ve terörizmin tanımı ile ilgili üzerinde tüm ülkeler tarafından anlaşılmiş ortak bir tanım hala bulunmamaktadır. Terör konusunda yapılan bir araştırmada sadece 1936-1980 yılları arasında terörizmin 109 ayrı tanımın yapıldığı belirtilmiştir.⁶ Küreselleşmenin getirdiği genel eğilimlerle terör ve terörizmin yeni taktikler ve yeni boyutlar kazanmaya başladığı düşünülürse ilerideki dönemlerde de bu sorunun devam edeceği görülmektedir.

Terör konusunda dikkat edilmesi gereken nokta, eylemlerin toplumda yaratacağı duygusal reaksiyondur. Zira terör örgütlerinin eylem yapmaktaki asıl amaçları toplum üzerinde yaratacakları korku ve yılmışlık hissinden beslenen ayrışma ve öfke duygularını ortaya çıkartmaktır. Terör örgütleri bu öfke ve ayrışma hissini asıl hedeflerinde olan kişi, kurum ya da oluşumlara isteklerini kabul ettirebilmek için kullanırlar.

Terörü diğer çatışma biçimlerinden ayıran en önemli özelliklerinden biri hedef kitesini büyük bir titizlikle seçmesine rağmen kurbanlarını seçmek konusunda her zaman belirleyici olmamasıdır. Kitleleri hedef alan eylemlerde kimlerin kurban olacağı kestirilemez bir sonuçtur. Kurbanın ayırım gözetmeden belirlenmesi, korkunun yayılmasına neden olur. Eğer herhangi birisini hedef alması için özel bir neden yoksa hiç kimse güvenlikte olmayacaktır. Potansiyel hedef, kendisini korumak için hiçbir şey yapamaz. Çünkü terörist kendi kurallarına göre yargılar ve kendi seçtiği yer ve zamanda yani inisiyatifi elde bulundurduğu anda harekete geçer. Terörün bütün biçimleri için geçerli olan diğer özellikleri ise acımasız, tahrip edici ve insan haklarını hiçe sayan bir nitelikte olmasıdır.

Öte yandan sanılanın aksine, terör ile terörizm farklı kavramlardır. Terör, büyük çaplı korku veren ve bireylerde yılmışlık yaratan bir eylem durumunu ifade ederken; terörizm, siyasal amaçlar için mevcut durumu yasadışı yollardan değiştirmek amacıyla örgütlü, sistemli ve sürekli terör eylemlerini kullanmayı bir yöntem olarak benimsemiş durumudur.⁷ Terör irade dışı olarak da meydana gelebilir,

⁶ İlhan, S. (2008). Terör, Neden Türkiye?, İstanbul, s.45

⁷ Çağlar, Ali. (1997). "Terör ve Örgütlenme", Amme İdaresi Dergisi C 30.

ancak terörizm siyasal maksatlarla ve bilinçli olarak terör yaratmak ve terörü sistematik ve hesaplı kullanmaktır. Ne kadar ham olursa olsun bir felsefe, teori veya ideolojiye dayanır mücadele mevzuatına göre terörizm; "siyasi kurumlara karşı şiddet kullanımı veya toplumun çeşitli kesimlerinin korku içinde bırakılması amacıyla şiddet kullanılmasıdır.

Günümüz dünyasında ise terör ile terörizm arasında ki kavramsal fark ortadan kalkmış ve birbirinin yerine kullanılır hale gelmiştir. Sonuç olarak hedef topluma hakim siyasi yapıyı değiştirmek amacıyla belirli bir örgüt tarafından sistematik olarak uygulanan ve kitleleri paniğe sokan şiddet eylemleri, terör eylemleri veya kısaca terör ya da terörizm olarak adlandırılmaktadır.⁸

1.1.2.Terörizmin Sebepleri ve Türleri

Terörizmin sistemli ve amaca yönelik bir yöntem olması onun sebeplerinin de takip edilmesini kolaylaştırmaktadır. Bu noktada terörizmin meydana gelmesinde dörtlü bir mekanizma olduğundan söz edilebilir. Terörizmin oluşmasından sorumlu olanlar onun kurucu-yönetici sınıfı ile bu terörizm hareketinin oluşmasına ya da gelişmesine destek veren hareket dışı aktörlerdir. İkinci dünya savaşı sonrası dış aktörler genellikle ya bizzat rakiplerine zarar vermek isteyen devletler ya da bu devletlerin paravan olarak kullandığı kişi veya kuruluşlar olmuştur. Terörizmin ortaya çıkışı için belli başlı bazı sebepler sıralanabilir. Bu sebepler:

- 1- Ekonomik anlamda gelir dağılımındaki adaletsizlikten kaynaklanan memnuniyetsizlik
- 2- Etnik, dini ve kültürel anlamda ayrımcılığa tâbi tutulmak
- 3- Hak ve özgürlük talepleri
- 4- Irkçılık, kökten dincilik
- 5- İdeolojik bağnazlık
- 6- Suç örgütlerinin; rakiplerine, devlet otoritesine ya da halka karşı menfi hesapları

⁸ Zafer, H.(1999). Ceza Hukukunda Terörizm, İstanbul, s.11.

Terörizmin sebebi her ne olursa olsun, kullandığı şiddet (fiziki, psikolojik, sosyal, siyasi veya ekonomik) bir tek amaca yöneliktir yani muhatabına mesaj vermek ve kitleleri korkutmak yoluyla baskı yapmaktır.

Terörizmin sebeplerini anlamak, onun ortaya çıkış koşullarına müdahale ederek terörü ortadan kaldırmak noktasında son derece önemlidir. Yine bu bağlamda terörizmi sınıflandırmak, terörizmin nedenlerini, kendini ortaya koyuş biçimini, etkilerini anlamak bakımından ayrıca terörizmin etkilerini azaltmak ve kontrol altına almak bakımından yararlıdır.⁹ Ancak ne var ki, terörizmi sınıflandırmak onunla mücadele edebilmek açısından son derece faydalı olmasına rağmen, uzmanların terörizmi birbirlerinden farklı şekillerde sınıflandırmaları, üzerinde anlaşılmış bir sınıflandırma algısı ortaya çıkmasına engel olmaktadır. Bu yüzden terörizmi sınıflandırırken genel bazı özelliklerine göre sınıflandırmak evrensel bir terörizmin sınıflandırmasını yapabilmek açısından doğru olacaktır.

Bu bağlamda terörizmi şu şekilde sınıflandırabiliriz:

- 1- Siyasi amaçlı terörizm
- 2- Dini amaçlı terörizm
- 3- Etnik ve kültürel amaçlı terörizm
- 4- Çıkar amaçlı terörizm

Söz konusu bu ana terörizm başlıkları da kendi arasında pek çok başlığa ayrılmaktadır. Fakat her ne olursa olsun dünyadaki tüm terör eylemleri bu dört kategoriden birinin türevi olarak ortaya çıkmaktadır.

⁹ Schmid, P.; Jongman, A. J. (1998). Political Terrorism, Harvard, s. 41

1.2.Etnik Terör

1.2.1.Etnik Kimlik ve Etnik Şiddet

“Etnik” sözcüğünün kökeni Yunancadır ve *ethnos*’ tan gelmektedir. Ethnos’ un kelime anlamı ise *topluluk, insanlar ya da kabiledir*.¹⁰

*Etnik terörün genellikle belli bir etnik kimlik için mücadele ettiği varsayılır. Fakat etnik kimliğin ne olduğu çoğu zaman tam olarak anlaşılammakta ve kavrama farklı anlamlar yüklenilmektedir. Etnik terör etnik kimliği bazen bir bölge, kabile, mezhep, aşiret için kullanırken bazen de bir devlet veya millet olma iddiası için kullanılmaktadır. Fakat genellikle etnik terör gruplarının büyük bir kısmı millet olma iddialarını ayrı bir dilin varlığına bağlarlar. Bunun en önemli nedeni ise ayrı bir dilin varlığının etnik kimliği kontrol etmede kullanışlı bir araç olmasıdır.*¹¹

Her ayrı dil konuşan topluluğu ayrı bir etnik kimlik sayıp ona göre değerlendirilmesinin de etnik sorunları çözecek bir yöntem olarak düşünülmesi yanıltıcı olabilir. Örneğin Hindistan’da yaklaşık 600 ayrı dil konuşulmaktadır. Başka pek çok ülkede de benzer durumların varlığından söz edilebilir.

Genel olarak, benimsedikleri dil, din ve sahip oldukları kültür itibariyle diğer gruplardan farklı olan gruplar etnik olarak nitelenir. Dil ve dini inanç, etnikliğin dışı yansıyan en önemli göstergeleridir. Ancak etnik kimliği belirlemede dil ve din unsurları birlikte önem taşıyabilecekleri gibi, ayrı ayrı da önem taşıyabilirler.¹² Bir bölgede aynı dili konuşan ancak farklı ırklara mensup iki ya da daha çok etnik grup bulunabilirken, kimi zaman da ırksal köken bakımından aynı ancak farklı öğeler ile ayrılan gruplar mevcuttur. Burada yakın geçmişte yaşanmış olan etnik çatışmanın tarafları; Ortodoks Sırlar, Katolik Hırvatlar ve Müslüman Boşnaklardır. Dikkat çekicidir ki; yakın geçmişte çok kanlı çatışmaların tarafları olmuş bu üç grup da

¹⁰ T.C Bahçeşehir Üniversitesi, (2008). Türkiye’nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Etnik Ayrılıkçı Terör Tehdidinin Analizi ve Irak’ın Kuzeyinde Bir Kürt Devleti Kurulmasına İlişkin bir Değerlendirme, s. 8

¹¹ Byman, D.(1998). “The Logic of Ethnic Terrorism”, Studies in Conflict and Terrorism, c. 21, no. 2, s. 155

¹² Önder,A.T (1999). Türkiye’nin Etnik Yapısı, Ankara, , s.7

Güney Slav ırkındandır.¹³ Fakat farklı dil konuşan toplulukları ayrı birer etnik kimlik sayarak buna göre bir yargıda bulunmak yanlış ve yanıltıcı olabilir.

Etnik kimlik, “bireyin veya bir grubun içinde yaşadığı toplumdaki genel kültür unsurlarından farklı olarak, özgün bir alt sistemin yapısal özelliklerini taşımasıyla ortaya çıkan bir kimlik türüdür” denilebilir.¹⁴ Etnik patoloji de, bir grubun diğer gruplara veya toplumlara karşı büyük bir güvensizlik, kuruntu, düşmanlık ve yabancılaşma hissi taşıması olarak tanımlanabilir. Bu olgu, bir grubun diğerlerinden ayrılan yönlerinin ön plana çıkarılması ve sürekli olarak farklılıkların işlenmesi biçiminde de anlaşılabilir.¹⁵ Buradan hareketle denebilir ki, etnik kimlik kültürel bir kavramdır. Kendini sosyal alan içerisinde konumlandırmaya çalışan; yaşamı ve varlığı anlamlandırmaya girişen insanın çözüm yöntemlerinden biridir. Bugün sıkça dile getirilen en makro haliyle dünya vatandaşlığından en mikro hali olan gruplara varana değin bir kaç alt sınıfa ve gruba ayrılan etnik kimlik kavramı temelde birbirine benzer özelliklere sahip insanların gruplaşmalarından doğmaktadır. Her alt grup daha az benzeştiği bir başka grupla birleştiğinde üst bir kimlik alır. Bu şekilde farklı gruplar birleşerek tarihi ve sosyal açıdan daha uyum ve birliktelik içerisinde oldukları grup ve kimliklerle birleşir ve kültürel ya da ırksal anlamda bir aidiyeti tanımlayacak boyuta erişirler. Dolayısıyla bir toplumda varolan bir etnik grubun kendini diğer gruplardan soyutlaması veya diğer gruplara yönelik toplumsal şiddet hareketlerine yönelmesi söz konusu olabilmektedir.

Psikolojik açıdan etnik grubun oluşumundaki en önemli etkenlerden biri farklılık bilincidir. Bu bilinç, ırk, din veya kültür gibi değişik düzlemlerde var olduktan sonra, diğer kümelerle arasında bir farklılık oluşturmaktadır. Gruplara yerleşen psikolojik hoşnutsuzluk olarak da nitelendirebileceğimiz etnik patolojinin göstergeleri kızgınlık, üzüntü ve keder biçiminde sayılabilir; bunlar, diğer etnik gruplar üzerinde egemenlik kurma veya onlardan ayrı yasama düşüncelerini gündeme getirmektedir. Böylesine psikolojik yüklenmeler, basit ve çözümlenebilir sorunları büyütmede ve etnik çatışmalara dönüştürmektedir. Bu sorunun temelinde

¹³ T.C Bahçeşehir Üniversitesi, (2008). Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Etnik Ayrımcı Terör Tehdidinin Analizi ve Irak'ın Kuzeyinde Bir Kürt Devleti Kurulmasına İlişkin bir Değerlendirme, s. 8

¹⁴ Usta, A. (2009). Etnik Şiddet Olgusu Üzerine Sosyo-Psikolojik Değerlendirme , Polis Bilimler Dergisi, cilt: 11 no:2 , s.90

¹⁵ Öztürk, (1998). Etnik Sorunlar ve Politik İstikrar, Amme İdaresi Dergisi, Cilt:31 Sayı3, s.3-17.

ise, yine ortak yaşam alanı içerisinde söz konusu kişi ve grupların kendini konumlandırma ve tanımlama çabaları yatar. İnsanlar sosyal yaşam içerisinde ayakta kalabilmek için benzeştikleriyle birleşmek ve benzeşmedikleriyle de ayrılmak şeklinde bir davranış sergiler. Bu davranış biçimi ötekileştirmek olarak ifade ettiğimiz kavrama denk düşmektedir.

Etnik şiddet, toplum liderlerinin kendi toplumundaki kimliklerine sıkı bir derecede bağlanarak, yaygın bir şekilde genişletmeye çalışmasıdır. Etnik şiddetin bazı çeşitleri, ideolojik inançlar doğrultusunda ve devrimci güçler tarafından desteklenir. Toplum liderlerinin asıl amaçları özerklik ya da devlet olma isteğidir. Taviz koparmak amacıyla (çoğunlukla ayrı bir devlet kurmak gibi) şiddet yoluyla toplumda korku salarak siyasi iktidara baskı yapmak, ayrılıkçı örgüt terörizminin temel özelliğidir.¹⁶ Etnik şiddet yanlıları kendi hareketlerini, başat etnik grup ya da başka büyük bir grubu işgalci, engelleyici kolonileştirici ya da dış güç olarak nitelendirerek meşrulaştırırlar.¹⁷

Ayrılıkçı örgütlerin şiddet eylemleri siyasidir ve amaç, bir halkın geleceğini kontrol etmek için gücün dağılımında söz sahibi olmaktır.¹⁸ Otoriter-totaliter bir devlet biçimini andıran örgütlenmeleriyle etnik temelli terör örgütleri amaçlarına ulaşmada her türü iç ve dış ittifaklara girmeyi ve her türlü yöntemi kullanmayı başarı için zorunlu kabul etmişler ve hedefe varmak için her şey mübah anlayışı içinde hareket etmişlerdir.¹⁹

1.2.2.Etnik Terör

Etnik terör bir etnik grubun etnik temele dayalı amacını sürdürmek için gerçekleştirdiği şiddet hareketi olarak tanımlanabilir. Son yıllarda gittikçe artan etnik terör ile diğer terör faaliyetleri farklı özelliklere sahiptir. Etnik terör, devletler için önemli bir sorun oluşturmaktadır.²⁰ Değişik dönemlerde farklı etkileri ile ortaya

¹⁶ Gürses E., a.g.e, s.14

¹⁷ Gürses E., a.g.e, s.15

¹⁸ Gürses, E.(1997).Ayrılıkçı Terörün Anatomisi IRA-ETA-PKK, İstanbul, 1997, s.1-2.

¹⁹ Gürses E.(2007). a.g.e, s.9

²⁰ Baharçipek A. (2000). Etnik Terör ve Etnik Terörle Mücadele Sorunu, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt:10 Sayı:1, Elazığ, s.11

çıkan bu olgu, tarihsel sürecin günümüze taşıdığı, sosyo-ekonomik değişimin sonuçlarından biri olarak nitelendirilebilir.

Günümüze bakıldığında yaşanan politik ve sosyal çatışmaların temel nedeni olarak dil temel sorunu oluşturmaktadır çünkü dil etnik problemlerin ana ölçütünü oluşturmaktadır. Kimliğe karşıl saygı prensiplerinin karşılanmamasının sonucu bireyin olumsuz duygulara kapılmasına yol açabilmektedir.²¹

Kimlik olgusu insana hem toplumsal hem de psikolojik anlamda kendisini ve nerede olduğunu açıklayabilmesine imkân vermektedir. Bir kişi kimlik edindiği zaman yerini de belirtmiş olmaktadır. Yani kişi katıldığı veya üyesi olduğu toplumsal ilişkiler ışığında bir toplumsal nesne olarak şekillenebilmek için bir kimliğe muhtaçtır.²² Bu sayede sosyal çevrenin en mikro ölçeğinden, en maksimum ölçeğine dek uzanan bir habitat içerisinde ilişkilerini yapılandırma ve kendini konumlandırma imkânına kavuşur. Bu bağlamda devletleri meydana getiren halkların demografik olarak çok kültürlü bir yapı arzetmeleri normaldir. Fakat kültürel yapısında farklılıkları barındıran toplumlar ya da etnisitenin nüfus ve üretim araçları ve ortak kültürel değerler toplumun tümü adına bir yansımada bulunacak özellik ve baskısından uzak olması durumunda, toplumun diğer grupları içerisinde memnuniyetsizlikler doğması ve bu durumların çeşitli sebeplerle terörizme dönmesi veya onun bir parçası olması mümkündür.

Siyasi ve ekonomik çeşitli nedenleri kullanarak ortaya çıkan hoşnutsuz gruplar, devlete yönelik bir tavır sergileyeceklerinde, alt yapılarını kuvvetlendirebilmek için azınlık psikolojisi içerisinde bulunan kitleleri hedef olarak seçmeye çalışmıştır. Bu tür örgütler, ayrılıkçı hareketin başlangıcında, genellikle eğitim görmüş bir grup insan, yine genellikle toplumsal, ekonomik, siyasal bunalımın arttığı dönemlerde kendilerinin de üyesi buldukları etnik grubun toplumsal, ekonomik, siyasal sıkıntılarına kesin çözüm getirebileceklerini iddia ederek belirli bir siyasi program çerçevesinde örgütlenme kararı almıştır.²³ Azınlık psikolojisi içerisindeki örgütlenmeler birbirlerine sadece ideolojik olarak değil, aynı zamanda

²¹ Usta A., a.g.m., s:91

²² Şekerbay, H.(2009). Kimlik Politikası, Milliyetçilik ve Etnisite Bağlamında Avrupa'daki Ayrılıkçı Hareketler ve Avrupa Birliğine Olan Etkisi, Konya, s.18.

²³ Gürses E., a.g.e, s.18

bir kimliğin mensubiyetinden kaynaklanan yakınlık ile de bağlandıklarından kolayca örgütlenme, taban oluşturma ve genişleme imkânı bulabilmiştir.

Dünyanın hemen her bölgesinde etnik azınlık olarak tanımlanabilecek grupların varlığı, özellikle 1900'lü yılların ikinci yarısından itibaren etnik temele dayalı terör olaylarının artmasına neden olmuş ve ortaya çıktığı ülkelerde diğer terör biçimleri ile mukayese edildiğinde daha fazla şiddet ihtiva ettiği görülmüştür.²⁴ Ayrıca bazı devletlerin terör gruplarını kendi dış politika amaçları doğrultusunda kullanmaya başlamaları sonucu, özellikle Türkiye'nin bulunduğu bölgede, etnik temele dayalı terör olaylarının daha da yaygınlaşması ortaya çıkmıştır.²⁵ Etnik temele dayalı terörün ortaya çıkması ve yaygınlaşması dünyadaki birçok devleti önemli ölçüde etkilemiştir. Türkiye, diğer terör çeşitleri yanında etnik temele dayalı terör sorunu ile en ciddi şekilde karşı karşıya kalan ülkelerin başında gelmektedir. ASALA ve PKK Türkiye'ye karşı terör eylemleri gerçekleştiren en tipik ve kanlı örgütler olmuşlardır.²⁶

Etnik terör ne yeni nede sadece dünyanın belli bir bölgesine mahsus bir olgudur. Tam tersine dünyanın neredeyse her yerinde etnik teröre rastlamak mümkündür. Sri Lanka'da Tamil, Türkiye'de PKK, Kuzey İrlanda'da IRA ve İspanya'da ETA, ve yine Ermeni terör örgütü ASALA bu gruplara örnek olarak gösterilebilir. Etnik çatışmalar çağımızın en önemli sorunlarından biri olunca, bunun doğal sonucu olarak dünyanın her bölgesinde etnik terör olaylarına da rastlanmaktadır²⁷

Etnik terörün diğer terör tipleri gibi algılanması çoğu kez teröre karşı uygulanacak karşı tedbirlerin yanlış seçilmesi ve bunun doğal sonucu olarak başarısız olunması sonucunu doğurmaktadır. Oysa diğer terör hareketlerinden bazıları rejimin değişmesini isterken, bazıları bir devrim peşinde koşarlar. Bunlar ile etnik terör arasında çok az ortak özellik vardır. Her bir grubun kendi ülke halkı ile ve

²⁴ Baharççek A., a.g.m., s.12

²⁵ SIMON, Douglas W., "Violent Conflict in the International System of the 1990s", New Thinking and Developments in International Politics, ed. Neal Riemer, The Miller Center, New York, s.95

²⁶ Baharççek A.,a.g.m, s.12

²⁷ Baharççek A.,a.g.m, s.14

yabancılarla olan ilişkileri de farklı farklıdır. Bu nedenlerle bunlara karşı farklı politikaların izlenmesi gerekmektedir.²⁸

²⁸ Byman D., a.g.e, s.156

II. BÖLÜM

ETNİK TEMELLİ TERÖR ÖRGÜTLERİ

2.1.Etnik Temelli Terör Örgütlerinin Özellikleri

Etnik terörü bir alt etnik grubun, o etnik grubu tanımlayan parçalardan biri haline gelmiş ya da gelme hedefinde olan bazı amaçlara ulaşmak için; üst baskın güç veya güçlere karşı göstermeye başladığı her tür bilinçli ve sistemli şiddet hareketleri biçiminde tanımlayabiliriz. Etnik temelli terörde amaca varmak için başvuru olan sistemli ve örgütlü şiddet öne çıkar. Söz konusu bu şiddet hareketi temelde bağımsız bir devlet olarak ortaya çıkmayı hedefleyerek yola çıkabileceği gibi genellikle diğer bir seçenek olan mevcut sistem ve yapı içerisinde farklı statü, yeni haklar ve esneklik gibi uzlaşmacı çözüm önerilerine de yönelebilir.

Başka alternatif olmadığı için örgütlü şiddete başvurduklarını savunan etnik temelli terör örgütleri çoğunlukla barışçı yolların uzun sürdüğü düşüncesiyle kendileri için kolay ve kısa olduğuna inandıkları silahlı mücadele yolunu seçerler. Kendi toplumsal yapılarında ve batı merkezli uluslar arası sistemdeki uygulamalarda genel olarak şiddetin yaygın olduğu düşünülürse, bazı etnik hareketler(Kanada'daki Parti Quebecois gibi) siyasi mücadele yolunu nihai hedefe ulaşmak için yeterli görürken, diğer bazıları (IRA, ETA, PKK gibi) silahlı mücadele olmadan amacı ulaşamayın iddia ederek bu yolu etmişler. 29

Silahlı mücadele taraftarları siyasi programların gerçekleştirilmesi doğrultusunda kademeli bir program hazırlamış ve bu programa uygun hareket etmektedir. Ulusal ve uluslar arası ortamda önemli değişiklikler meydana geldiğinde yönetim kadrosunda ve hedefleri doğrultusunda değişiklik stratejiler uyguladıkları görülmüştür.³⁰

Etnik terör grupları genellikle belli bir etnik grup üzerinde yoğunlaşarak bu gruba yönelik bazı çıkarlar elde etmeye yönelirler. Bu tip örgütlerde hedefin amaçlanana yönelmiş olması veya suçsuzlara yönelmiş olması zamanla önemini

²⁹ Gürses E., a.g.e, s.9-10

³⁰ Gürses E., a.g.e, s.9

yitirmektedir. Yine diğter terör grupları herkese açık olabilirlerken, etnik terör örgütleri genellikle sadece belli bir etnik gruba açıktırlar.³¹ Bazen ise bir terör hareketi hem ideolojik hem etnik veya hem dinsel hem etnik terör özellikleri taşıyabilir. Örneğin; Sırp'ların Boşnak ve Arnavutlara yönelik uyguladıkları terörün hem dinsel ve hem de etnik temellere dayandığı söylenebilir.³² Ancak ayrılıkçı terör hareketleri bir devlet kurma hedefiyle yola çıksalar da nihayetinde sistemli ve örgütlü bir devlet yapısıyla çatışmak ve uluslararası arenada bölünmek yolunda destek bulmak kolay olmadığından siyasal güç kazanmak ve devlet yapısı içerisinde bazı değışim ve statü farklılaştırmalarına razı olurlar. Bu bağlamda denebilir ki, terörizmi yaratan hareketin yönetici kadrosu terörü siyasal güç elde etmek için bir araç olarak kullanırlar. Ayrılıkçı terör hareketleri ait oldukları etnik grubun salt değerlerine ne kadar yakın olurlarsa o kadar kuvvetli ve uzun ömürlü olabilir.

Etnik terörün bir diğter belirgin özelliğı de şudur. Bu terör grupları çoğu kez silahsız kişi ve gruplara yönelirler. Kimin silahsız olduğu ise her zaman açık değildir. Etnik terör karşıt gruplar arasında yaşandığından dolayı da kimin kime saldıracağı ve ne zaman saldıracağı kolaylıkla kestirilememektedir.³³ Örgüt yönetimleri, silahlı eylemleri sırasında sivillerin ölmesinden kendilerini bu yola yönelten merkezi hükümetleri sorumlu göstermek suretiyle terörü bir tür meşrulaştırma stratejisi izlemektedirler. Yani bu yolla kendilerini toplumsal ve uluslar arası tepkilerden korunmak amaçlanmıştır.

Bir ayrılıkçı hareketin başlangıcında, genellikle eğitim görmüş bir grup insan, yine genellikle toplumsal, ekonomik, siyasal bunalımın arttığı dönemlerde kendilerinin de üyesi buldukları etnik grubun toplumsal, ekonomik, siyasal sıkıntlarına kesin çözüm getirebileceklerini iddia ederek belirli bir siyasal program çerçevesinde örgütlenme kararı alırlar. Ayrılıkçı bir şiddet örgütünün aşamalı eylem programı genellikle şöyledir;³⁴

³¹ Byman, D., a.g.e, s.153.

³² Erdin, M. (1995). "Yeni Dünya Karmaşası", Avrasya Dosyası Suriye Özel. Cilt:2 Sayı:3, s.217.

³³ Byman, D., a.g.e, s.153.

³⁴ Gürses, E. (1997). a.g.e, s.2

1- Siyasi örgütlenme dönemi: Toplumdan soyutlanmış ya da yapıdan rahatsız olan etnik grup mensuplarının aralarında örgütlenme faaliyetlerini geliştirir.

2- Eylem dönemine geçiş: İçinde yaşamış oldukları toplumsal değerler ve yapıdan tedirgin olan , genç insanlardan oluşturulan silahlı birimler ile resmi hedeflere saldırarak uluslararası kamuoyunun dikkatini çekerek merkezin otoritesini sarsmaktır.

3- Eylem bölgelerinin zaman ile genişletilmeye çalışılmasıdır.

4- Bazı birimler lojistik desteğin güçlendirilmesi ve siyasi desteğin geliştirilmesini amaçlarlar. Toplumsal ve finansal desteğin artması etnik grubun yoğun olarak yaşadığı yerler ile doğru orantıdadır ve bu kaynakların devamlılığı için büyük çaba harcanır.

5- Etnik grupların yoğun olarak yaşamış oldukları bölgelerin merkezleri ele geçirerek ya da bunun provası yapılarak halkın merkezi otoriteye karşı güveni ve ilişkileri kesilmesi amaçlanır. Ayrıca siyasi ve ekonomik anlamda tavizler koparmak amacıyla gerçekleştirmiş oldukları eylemler büyük şehirlerde ve şehir merkezlerinde gerçekleştirilir.

2.2.PKK, ETA ve IRA'nın Karşılaştırması

2.2.1.PKK

2.2.1.1.Türkiye'nin Devlet Profili ve Sorunun Tanımı

Türkiye'nin devlet profiline bakıldığında, laik, sosyal bir hukuk devleti olduğu görülür. Osmanlı'nın içerisinden doğan fakat yepyeni bir anlayış ve vizyonla kurulmuş üniter bir devlettir. Vatandaşlık esasına göre kurulduğu, demokrasiyi benimsediği ve hukuku üstün tutan laik bir devlet olduğu için; dini, etnik ya da ideolojik bakımdan hiçbir sınıf, zümre ya da azınlığı kayırmamış veya asimile etmemiştir. Özellikle laisizm ve hukuka vurgu yapan bir devlet yapısına sahip olan Türkiye, bununla ülkedeki azınlıkların ve farklı görüşteki insanların hak ve özgürlüklerini teminat altına almıştır.

Türkiye Cumhuriyeti, merkezi, tek yapılı üniter devlet modelini değil, yerinden yönetimli üniter devlet modelini benimsemiştir. Ülkenin yönetsel

hizmetleri, merkezi yönetimin yanında, farklı yörelerde oturan halkın seçtiği kişiler tarafından da yürütülür. Yerinden yönetim örgütleri, merkezi yönetimin yürürlüğe koyduğu yasalarla yönetilmekte ve bu yasalar çerçevesinde çalışmalarını sürdürmektedirler. Yerinden yönetim örgütlerinin çalışmalarında parti çıkarlarının egemen olmaması ve eşitliğe aykırı işlemlerin yapılmaması için "idari vesayet" denilen denetim uygulaması getirilmiştir. Merkezi yönetim idari vesayet yetkisini kullanırken, hukuki uygunluk ve bazen de yerindelik denetimi yapmaktadır. Ancak idari vesayet makamı hiçbir zaman yerel yönetimin yerine geçerek işlem yapamaz.³⁵ Bu sistem ile hem yerel yönetimlerde halka kendi yöneticilerini seçme imkânı verilmesiyle yaşadıkları yöreye ait düşünce ve isteklerini birinci elden yansıtmaya imkânı sağlanmış, hem de devletin bölgedeki otoritesi varlığını kurmuştur.

Öte yandan Türkiye'nin üniter-ulus devlet yapısı içerisinde yer alan 'vatandaşlar', Türk olarak tanımlanırlar. Bu ırksal bir söylem değildir ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından da "Türkiye Cumhuriyetini kuran Türkiye Halkına Türk Milleti denir" sözüyle açıkça ifade etmiştir. Türk ya da Türk Milleti tanımı bu coğrafyanın insanına uzun bir tarihsel süreç içerisinde konmuş, genel ve üst bir tanımlamadır. Bu açıdan bakıldığında, modern Türkiye Cumhuriyetindeki 'Türk' tanımlaması da söz konusu bu tarihi tanımlamanın bir devamı niteliğindedir ve hiç bir ayrımcılık içermemektedir. Elbette ki ülkenin bugünkü yapısı içerisinde çok farklı etnik gruplara mensup birçok insan yaşamaktadır. Bu ülkenin zengin kültürel yapısının doğal bir sonucudur. Hatta bu konuda Türkiye'nin demografik yapısı konusunda farklı kişi ve kuruluşlarca yapılmış pek çok farklı araştırma da mevcuttur. Örneğin; Ali Tayyar Önder'in 2006 yılında yayımlanan kitabında Türkiye'nin demografik yapısı şu şekilde ifade edilmektedir:

Türkiye'de etnik yapıyı etkileyecek oranda 'anlamalı' nüfusa sahip tek grup, yaklaşık %7 oranı ile Kürtlerdir. Bu oranla, bugün Türkiye'deki nüfus yaklaşık 5 milyondur. Kürtler dışında nüfusları yüzde ile ifade edilebilen sadece iki grup mevcuttur. Bunlar; %1'erlik oranla Araplar ve Zaza'lardır. Tüm diğerlerinin nüfusları

³⁵ Almanya Türk Öğrenci Dernekleri Birliği (2011) Türkiye Devletinin Yapısı, <http://www.btsonline.de/modules.php?op=load&Nws&file=a=37> .(e. t.: 11.03.2011)

%1'in çok altındadır.³⁶ Bu oranlarla değerlendirildiğinde, bugün nüfusu yaklaşık 74 milyon kabul edilen Türkiye'de, etnik grupların nüfusları ve bu nüfusların oransal dağılımı yaklaşık olarak aşağıdaki gibi tespit edilmektedir.

Tablo 1. TÜRKİYE'NİN ETNİK YAPISI		
Gruplar	Nüfus	Oran (%)
Türkler	66.600.000	90.00
Kürtler	5.000.000	6.76
Zazalar*	800.000	1.08
Araplar	800.000	1.08
Çerkezler	300.000	0.40
Lazlar	200.000	0.27
Diğer*	300.000	0.41
Toplam	74.000.000	100.00

Yukarıdaki araştırmanın ortaya koyduğu üzere Türkiye, farklılıklar açısından zengin bir coğrafyadır. Tüm bu araştırmalara konu insanlar, ülkenin yasaları önünde hiçbir ayrımcılığa maruz kalmadan, tüm hak ve imkânlardan adil ve eşit şekilde faydalanma hakkına sahiptirler. Bu açıdan bakıldığında Türk Milletinin Cumhuriyeti kurarak başardığı şey, sağlam bir yapıya sahip, modern bir devlet olmuştur. Peki ne olmuştur da Türkiye, bu modern ve demokratik yapısına rağmen, bölücü terör sorunuyla mücadele etmek zorunda kalmıştır.

Esasen ülkemizdeki bölücülük faaliyetlerini 1800'lü yıllara kadar dayandırmak mümkündür. Bu dönemdeki bölücülük faaliyetleri ve Kürt isyanlarının dış sebepleri, İngiliz, Fransız ve Rus kışkırtmaları ise; iç sebepleri de, zorunlu askerlik ve vergi olayıdır.³⁷ Bu yüzden, yalnızca 1806–1912 yılları arasında, aralıklı bir şekilde, 12 Kürt isyanı yaşanmış ve her biri büyümeden önlenmiştir. Cumhuriyet döneminde ise,

³⁶ Önder, A.T, Türkiye'nin Etnik Yapısı, s.17

³⁷ Aydın, Kürtler.(1992). PKK, Öcalan, Ankara, , s.33.

1924–1940 yılları arasında, 25 Kürt isyanı yaşanmıştır.³⁸ 1950'lerden sonra ise, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde aşiret ileri gelenleri, yaşlı kuşağa mensup sözde aydınlar, medrese kökenli din görevlileri, Molla Mustafa Barzani'ye olan hayranlıklarından dolayı, "Kürt Milliyetçisi" görüşlerini benimseyen T–DKP'nin çatısı altında bir araya gelirken; genellikle üniversitelerde okuyan Doğu ve Güneydoğu Anadolu gençlik kesimi de TİP, FKF, Dev–Genç gibi Marksist–Leninist örgütler içerisinde yerini almıştır.³⁹ İlerleyen zaman içerisinde "Kürt Milliyetçiliği" ile Marksist–Leninist düşüncelerin sentezinden oluşan ideolojik fikirleri benimseyenlerin, 1969 yılından itibaren Doğu Devrimci Kültür Ocakları (DDKO) ismiyle dernekler kurdukları ve bu derneklerin içerisinde faaliyet yürüttükleri görülmüştür. Üniversiteli gençliğin, özellikle de doğu kökenli gençlerin örgütlendikleri DDKO'nun en belirgin özelliği, 1970'li yıllardan itibaren, gelişen Marksist–Leninist Kürt hareketleri için ideolojik ve kitle zemini hazırlamış olmasıdır.⁴⁰

Türkiye’de özellikle son otuz yılı kana boğan PKK terör örgütü de işte bu Marksist-Leninist yapı içerisinde çıkan bir terör örgütüdür. Bu bağlamda Güneydoğu Anadolu bölgesini ve Kürt kimliğini merkez tutan bölücü terörün ortaya çıkışı da manidardır. İşte bu durum Türkiye’nin yükselişini önlemek isteyen yabancı devletlerce fırsat olarak kullanılmış ve PKK terör örgütü hem kuruluş hem de kuruluş sonrası aşamalarda desteklenerek, Kürt kimliği zorla sorun haline getirilmiştir. Bu noktadan hareketle denebilir ki; radikal düşüncelere sahip kişilerce kullanılan Kürt Etnik Kimliği, PKK çatısı altında yabancı destekler sayesinde terörize edilerek, uzun soluklu bir bölücü terör hareketine dönüştürülmüş ve Türkiye'nin bir numaralı sorunu haline getirilmiştir.

2.2.1.2. Sorunlu Bölge ve Ayrılkçı Hareketin Tarihsel Süreci

Alparslan’ın Kürt beyleri ile yardımlaşarak 1071 yılında Malazgirt'te Anadolu'nun kapılarını açtığından beri, Türkler ile Kürtler iç içe yaşamaktadır. 14. yüzyılda Moğol istilası ile Anadolu ve Ortadoğu’da yıkımlar yaşanırken, Kürtler,

³⁸ Birand, M.A. (1992). Apo ve PKK, İstanbul, 1992, s.51.

³⁹ E.G.M.(2004). Yayınları, PKK, Ankara, s.34.

⁴⁰ Özcan, A.N. (1999). PKK, Ankara, s.23-26.

bölge insanı olmalarından coğrafyaya hakim olmaları ve tarihsel deneyimleri sayesinde bu yıkımlardan en az hasarla kurtulmayı başarmışlardır. Bölgenin tüm medeniyetlerin ve ekonomik alanların kesişme noktasında yer almasından dolayı adeta bir çekim merkezi olması, onu elde edilmesi ve hatta yaşanması bile çok zor bir yer haline sokmuştur. Bu nedendir ki, Kürtler bugüne dek bağımsız bir devlet kurmak yerine beylikler ve aşiretler halinde yaşamalarını sürdürmüştür.

16. yüzyıla gelindiğinde ise, Kürt Beylikleri, İranlılarla sürekli savaş halindeydi. Dönemin İran Şahı Kürtler'in bu durumundan faydalanarak onların bölgelerini ilhak etmeye çalışmaktaydı. Ancak, 1514 yılına gelindiğinde Osmanlı İmparatorluğu'nun İran'la Çaldıran'da karşılaşmasından sonra, durumu iyi değerlendiren Kürtler bu iki düşman arasındaki mücadeleyi kendi avantajına kullanmayı başarmıştı. Bu sayede Kürtler bağımsız bir konuma gelebildiler. Kürtler'in tarihi ile ilgili ilk eser olan Şerefnamede, Kürt Aşiret Beylerinin Çaldıran Savaşı'ndan sonra Yavuz Sultan Selim'in yanında yer aldıkları ve Sultan Selim'in Şah İsmail karşısında zafere ulaşmasında son derece önemli katkılarda buldukları yazmaktadır.

Kürt milletinin inatçı, dirençli ve pes etmeyen yapısı süreç içerisinde kendini yine göstermiş; Osmanlı ve İran imparatorlukları arasındaki amansız mücadelenin yıkıcı şartlarına ve sonuçlarına, büyük baskı zorlamalara rağmen Kürtler, 1639 Kasrı Şirin antlaşmasına kadar varlıklarını sürdürmüşlerdir. 1639 yılından sonra ise Kürtler'in yaşadıkları coğrafya Osmanlı İmparatorluğu ve İran arasında sonucu bugüne dek uzanacak bir kesinlikle bölüşülmüştür. Özellikle Osmanlı ve İran'ın dini yapılarından dolayı Alevi Kürtler'in İranlılar, Sünni Kürtler'in ise Osmanlılar tarafından kullanılması, aşiret yapısının egemen oluşundan kaynaklanan üretim ve bölüşüm ilişkileri ve bölgenin coğrafik yapısı Kürtler'in bir devlet altında birleşmelerini tarih boyunca engellemiştir. Bu tarihten sonra Kürt halkın Osmanlı içerisindeki mücadelesi başlamış oldu. Osmanlı imparatorluğu batıda toprak kaybettikçe ve sürekli savaşların finansmanı için asker ve para gereksinimi arttıkça, Kürt bölgelerine daha fazla yüklenmek durumunda kaldı. Bu durum vergi ve asker vermek istemeyen Kürt Beylerini yer yer isyanlara yöneltiyordu. Bu isyanlardan belli başlıları 1806'daki Abdurrahman Paşa'nın Süleymaniye Bölgesi'ndeki Baban Ayaklanması, 1833-1836 Mir Muhammed Ayaklanması, 1840 Bedirhan Bey Ayaklanması, 1855 Yezdan Şer Ayaklanması, 1877 Bedirhan Osman Paşa ve

Kardeşi Hüseyin Kenan Paşa Ayaklanması, 1880 Şeyh Ubeydullah Ayaklanmasıdır. 20. yüzyılın başlarından itibaren de imparatorluk sınırları içinde çeşitli Kürt faaliyetlerinin başladığı görülüyor. Bunlar; Mikdat Bedirhan Bey'in Kürdistan Gazetesi (1898). Ali Bedirhan Bey, Şerif Paşa ve Şeyh Abdulkadir'in Teali ve Terakki-i Kürdistan Gazetesi", "Kürt Teali Cemiyeti", "Kürt Neşr-i Maarif Cemiyeti" ve onun İstanbul'da, kurduğu Kürt Okulu (1908), "Hetavve Kurd", "Jin" dergileri ve çeşitli şehirlerde kurulan "Kürt Kulüpleridir."⁴¹

Mustafa Kemal Atatürk Milli Mücadele döneminde Kürt ileri gelenlerinin desteğini arkasına almayı başarmıştı. Bunun sonucunda Sevri kabul etmeyen Kürt aşiret reisleri, milli mücadelede Türklerle birlikte yer aldılar. Kurtuluş savaşının kazanılmasında birlikte mücadele edildi ve Türkiye Cumhuriyeti hep birlikte kuruldu. Kürtlerle olan niyet birlikteliğimizin başaramadığı tek nokta ise İngilizlerin Musul ve Kerkük'ü teslim etmemeleri olmuştur. Nitekim bu sorun, Cumhuriyetimizin gelecek yıllarında kangrenleşecek bir zorlama Kürt sorunu yaratılmasında son derece etkin şekilde kullanılmıştır.

Cumhuriyetin ilanı ile birlikte uluslaşma mecburiyetinde olan Cumhuriyet, tarihsel olarak tüm müslüman Osmanlı ahalisini tarif etmekte kullanılan Türk sözcüğünü birleştirici üst kimlik olarak seçti. Bu asla ırksal temele dayanan bir tercih değildi. Tamamen Osmanlı İmparatorluğu döneminden gelen tarihsel bir aşinalığın resmi bir surete büründürülmesinden ibaretti. Ancak, zaman içerisinde Soğuk savaş ve emperyalist sömürgeci politikaların odağında yer almasından dolayı vatandaşlık temelinde kurulmuş olan Türk ulusalcılığı, ırksal bir milliyetçilik olarak lanse edildi ve Türkçenin resmi dil olması ve resmi tarih tezleri de bunun somut kanıtlarıymış gibi gösterildi. Batı'nın müthiş propaganda makinesi müthiş yönlendirme yeteneği ve maddi gücü sayesinde olmayan bir Kürtçülük yarattı ve bunu geç kalmış Arap milliyetçiliğine koşturarak palazlandırdı.

Sonuçta yeni bir başlangıç iddiasıyla yapılan tarihteki en büyük devrimlerden biri sonunda kurulmuş Türkiye Cumhuriyeti yavaş yavaş yenilenen Kürt isyanlarına ve ayrılıkçı düşüncelerine karşı sert önlemler alma yoluna gitmiştir. Cumhuriyet o dönem bu sert önlemleri almak zorunda idi zira yeni kurulmuştu ve maddi ve siyasi

⁴¹ Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) İnternet Sayfası, http://www.tmmob.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=3224&tipi=16 (09.Ağustos 2010).

yönden zayıf durumda idi. İsyancıları bastırabilmesinin ve gelecek isyanların önünü alabilmesinin tek yolu kısa vadede sert askeri önlemlerdi.

Öte yandan Cumhuriyetin ilk dönemlerinin ardından gelen güçlü iktidarlar boyunca da kangrenleştiği açıkça görülen sorun üzerinde bir çözüm arayışına gidilmemiş ve merkezi yönetimin ve siyasi-idari elitlerin bölgeyi aşiretler marifetiyle kontrol altında tutması ve vatandaşlığın temelinde olan bireyleşmeyi, yüksek oy kaygısıyla gündeme asla almaması, önemli Kürt elitleri ve aydınları arasında ayrılıkçı ve genç milliyetçi düşüncelerin yayılmasına sebep olmuştur. Nitekim PKK'nın şiddet ve baskı yoluyla da olsa 2000'lere dek sağladığı bu kurumsallaşma onun ciddi iç ve dış destekleri çekmesine ve bu sayede etkisini artırmasına yol açmıştır. Bugün ülkemizin ayrılıkçı hareket karşısında sorunu çözmek yolunda attığı adımların sekteye uğraması; Atatürk sonrası dönemde kişisel ve siyasi menfaatler nedeniyle atılmayan adımların ve Türk ordusunun, PKK terör örgütünün silahlı gücünü kırmamasını müteakip yapılması gereken reformların yine menfaat bazlı olarak uygulamaya sokulmamasının sonucudur denebilir.

2.2.1.3. Örgütün İdeolojisi

PKK'nın asıl amacı Kürdistan olarak adlandırdıkları bölgede Marksist-Leninist ilkeler doğrultusunda bağımsız birleşik bir Kürdistan devleti kurmaktır. Bu bağlamda Türkiye, İran, Irak ve Suriye'nin de dahil olduğu devletlerden toprak parçalarını kopartarak birleştirmek ve bu koparılan toprak parçalarından tek bir devlet yaratmak nihai amaçlarıdır. Bu aşamadan sonraki hedefleri ise oluşturulan devlet üzerinde zaten yaşamakta olan Kürt halktan harici olarak bölgenin ve dünyanın çeşitli yerlerinde ikamet eden Kürt halkı, kurulan bu devletin yurttaşı olmaya çağırmasıdır. Bu haliyle PKK'nın Kürdistan ütopyası fazlasıyla İsrail'in kuruluşuna benzemekte ve haklı birtakım soru işaretlerine sebep olmaktadır.

PKK'nın söz konusu ideolojik altyapısını ve nihai amaçlarını dayandırdığı gerekçeler ise şu şekilde özetlenebilir:

1- Kürtlerin Türklerden farklı bir halk olduğu ve Türk devletince sömürüldüğü (siyasal, ekonomik ve kültürel),

2- Sözde Kürdistan denilen bölgenin Kürt parçası olduğunu ve en büyük parçanın da Kuzey Kürdistan olarak nitelendirilen Güneydoğu ve Doğu Anadolu

bölgesi olduğu, amaçlarının da bu parçaları birleştirerek bağımsız birleşik Sosyalist Kürdistan kurmak olduğu,

3- Hedeflerine ulaşmak için Güneydoğu ve Doğu Anadolu'ya gidip yöre halkına propaganda yaparak düşüncelerine inandırıp sözde Ulusal mücadele başlatmak gerektiği.⁴²

Bu gibi büyük ve ciddi bir organizasyon artı güç isteyen hedefler, ister istemez akıllara dış destekli bir örgütlenme ve ideolojik yapılanmayı getirmektedir. Zira Marksist-Leninist bir örgütün, kapitalist sistemin kökünde yer alan Yahudi modelini seçmesi hayli düşündürücüdür.

PKK kadroları ise PKK'nın kurulmasındaki ve faal hale gelmesini Kürt sorununun temel kaynağı olarak gösterdikleri “Kürt kimliğinin tanınmaması” olarak ortaya koymakta ve siyasal projelerini ise buradan hareketle “bağımsız bir Kürt Devleti” olarak tanımlamaktadırlar. Oysa hemen akıllara geleceği üzere tanınmak, hak arayışına girişmek ve ayrılıkçı bir çizgi izlemek arasında dağlar kadar fark vardır.

Öte yandan yine PKK'nın kuruluşuna ilişkin olarak söylenebilecek bir diğer şey ise; PKK'nın, 1970'lerdeki anarşi ve terör ortamında, şiddet yanlısı radikal solcu Türk örgütlerinden doğan ve çoğu asimile olmuş Kürt öğrenciler arasından çıkan ve 1978'e kadar kurulan etnik milliyetçi Kürt hareketleri arasında daha önce görülmemiş bir ideolojiyi benimsemiş, kendisini radikal sol hareketin mirasına sahip gören bir hareket olduğudur.⁴³

Bugün geldiğimiz noktada PKK kurulduğu radikal solcu eğilimlerden tam zıt olarak, zamana ve şartlara göre İslamiyeti veya aşiret sistemini propagandalarına alet etmekte; halkın dini duygularını, hassasiyetlerini ve zayıflıklarını sırf kendi gücünü korumak ve menfaatlerinin devamlılığını sağlamak için kullanmakta, hatta sömürmektedir. Bu gün geldiği nokta itibarıyla PKK, herhangi bir görüşü, tutumu ya da ilkesi olmayan bir terör örgütü halini almıştır.

⁴² KADEK Terör Örgütü, www.terror.gen.tr (16.04.2003)

⁴³ Avşar, S. (2009). Terör ve Türkiye'de Bölücü Terör Bağlamında PKK, Afyon, s. 91.

2.2.1.4. Örgütün Yapısı

PKK Terör Örgütü, Genel Başkanlık, Genel Başkanlık Konseyi, Merkez Komitesi, Merkez Disiplin Kurulu, Eyalet Yapılanması, Bölge Komiteleri, Yerel Komiteler ve Hücreler şeklinde yapılanmıştır.⁴⁴ PKK'nın genel yapısı, parti kanadı (PKK), ordu kanadı (ARGK-HPG) ve cephe kanadı (ERNK) olmak üzere üç ana unsurdan oluşmaktadır. Bunlardan iç düzenin oluşturulması için en fazla önem verilen, silahlı mücadeleyi yürüten ordu kanadı, yani dağ kadrosudur.⁴⁵

1978 yılında kurulduktan sonra, 1979 yılında Bucak Aşiretini ezmek ve Mardin, Siirt ve Şırnak'ı içine alan sözde Botan eyaletinde gerilla hareketi oluşturmak amacıyla "Silahlı Propaganda Birliği"ni kurmuştur.⁴⁶ Bu yapılanma PKK'nın kurduğu ilk askeri örgüt olarak belirtilmektedir. Kürdistan Kurtuluş Birliği anlamına gelen HRK, PKK'nın ilk silahlı kanadına verilen isimdir.

HRK, 1984 yılında yapılan Eruh ve Şemdinli baskınlarında kuruluşunu ilan etmiştir. Güney sınırlarından Türkiye topraklarına sızarak eylem yapmayı amaçlayan HRK, 1986 yılında yapılan PKK III. Kongresinde lağvedilerek yerini ARGK'ya bırakmıştır.⁴⁷ Güneydoğu'da düzenlenen bütün silahlı eylemlerin arkasında ARGK vardır. Serxwebun adlı bir de yayın organı bulunan ARGK'nın saldırı stratejisini, Sovyetler Birliği'nde gerilla taktikleri ve yönlendirilmesi konularında eğitim gören Abdullah Öcalan belirlemiştir. Vur-kaç taktiğini uygulayan bu örgüt, Öcalan'ın yakalanmasından sonra VII. Kongrede lağvedilerek yerine HPG kurulmuştur.⁴⁸

Halk Savunma Güçleri (HPG)'nin karargâhı halen Kuzey Irak'ta bulunmaktadır. Bu örgüt 2001 yılında aldığı bir kararla, şehirlerde silahlı eylemlerden kaçınılması, kırsal alanlarda eylemlere başlanmasını istemiştir.⁴⁹

⁴⁴ Tekin, A., Son İsyân, (2004). s. 80 (Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcısının PKK ile ilgili İddanemesi)

⁴⁵ Türkiye'deki Terör Örgütleri, www.teror.gen.tr., (13.04.2006)

⁴⁶ Pamukoğlu, O.(2004).Unutulanlar Dışında Yeni Bir Şey Yok, s.223

⁴⁷ Demirel, E. (2005). Geçmişten Günümüze PKK ve Ayaklanmalar, İstanbul, s.91,328

⁴⁸ Demirel E., a.g.e., s.92

⁴⁹ Demirel E., a.g.e., s.92-93

PKK'nın siyasi kanadı olan "Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi" (ERNK)'nin 21 Mart 1985 tarihinde, Atina ve Bonn'da yapılan basın toplantısıyla kurulusu açıklanmıştır. Bu örgüt, diğer bazı Kürt örgütlerini de bir çatı altında toplamıştır. Terör örgütünün bölgedeki silahlı eylemleri sürerken ERNK, Avrupa ülkelerinde işçi olarak çalışan Kürt kökenli vatandaşlarımızı baskı altına alarak, bunlar arasından eleman, eylemci, milis, propagandacı, para ve lojistik ihtiyaçlar açısından yararlanmaya çalışmıştır.⁵⁰

PKK'nın üniversitelerdeki kanadını oluşturan "Yurtsever Devrimci Gençlik" (YDG), Güneydoğu'daki toplumsal olaylarda ve çatışmalarda öldürülen PKK'lı teröristlerin anısına üniversitelerde çeşitli eylemler düzenlemişlerdir.⁵¹

Son dönemde örgütün KCK yapılanmasına geçmiş, örgütün zaman içinde oluşturduğu birimlerin bütünleşmesi ve yeni bir yapının oluşması sağlanmıştır. KCK'nın sistemi, Kürt nüfusun hayatının her alanını kontrol etmek üzere düzenlenmiş, yasama, yürütme ve yargı erkleri içeren totaliter özellikler taşıyan alternatif bir devlet projesi gibi yapılanmıştır.

2.2.1.5. Örgütün Tarihsel Süreci

PKK'nın kuruluşu olarak kabul edilen ilk toplanma Diyarbakır ili Lice ilçesi Fis köyünde 27 Kasım 1978 tarihinde yapılmıştır. Ancak, bu toplanma bilinen anlamda bir toplantı değildir. Yani partinin kuruluşu için hazır bulunanların çeşitli konulardaki görüşlerini dile getirdikleri bir kuruluş kongresi değildir. Tamamen Abdullah Öcalan'ın kafasında tasarlanan bir eğitim çalışması niteliğindedir. Fis Köyündeki bu toplantı PKK tarafından örgütün I. Kongresi olarak kabul edilmektedir.⁵²

1979 yılına gelindiğinde örgütün kendi gelişimi hızlandırmak ve faaliyet alanını genişletebilmek açısından Suriye'ye geçtiği görülmektedir. Yine bu amaçla, Lübnan'da Beka vadisinde eğitim kampı kurmuştur.⁵³

⁵⁰ Demirel E., Emin; a.g.e., s.93,314

⁵¹ www.hpg-online.com (26.05.2009)

⁵² Ersever,C.(1993). Kürtler, PKK ve A. Öcalan, s.50.

⁵³ Demirel E., a.g.e.,s.139

1986 yılında, PKK Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu anlamına gelen ARGK kurulmuş ve mücadele alanını yedi eyalete ayırmış ve yerel komiteler oluşturmuştur.⁵⁴ Örgüt 1984'te Şemdinli'nin, 1986 yılına kadar ise, İran sınırının Büyük Zap vadisine kadar olan bölgenin kurtarılmasını plânlamıştır. 1987'de militan ihtiyacını karşılamak için, gönüllü ve zorunlu askerlik sistemini devreye sokmuştur. Köylerdeki her aileden bir kız veya bir erkeği dağ kadrosuna dâhil etmeye karar vermiştir. Zorla örgüte alınan gençlerin öldürülmeleri halinde, devlet aleyhinde propaganda yapılarak yakınlarının dağ kadrosuna dâhil edilmesi öngörülmüştür.⁵⁵

1987 yılındaki Sıkıyönetim'den, Olağanüstü Hâl uygulamasına geçiş süreci yetersiz planlama nedeniyle, büyük bir yönetim boşluğuna yol açmış ve soruna yeterli bir çözüm bulunamamıştır.

1987 yılında örgüt, Şırnak, Hakkâri, Van, Bitlis ve Siirt illerinin bir kısmını içine alan Botan bölgesinde 50–100 kişilik gruplar rahatça dolaşmaya başlamış, yaptıkları katliamlar gazete manşetlerinde yer almıştır. 1988 yılı içerisinde Gaziantep-Urfa bölgesinde tabur, Dersim/Tunceli eyaletinde 750 kişilik bir gerilla gücüne ulaşmayı hedeflemiştir. 1988 yılında Botan, Parti, Cephe ve Ordu merkezi olmak üzere, bir gerilla tümeni ile birlikte Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan'ın prototipinin oluşturulması, Lübnan'daki Mahsun Korkmaz Akademisinin, Harp Akademisine çevrilerek kurtarılacak olan bu alana getirilmesi, plânlanmış, ancak gerçekleştirilememiştir.⁵⁶

Amerika'nın 1991 yılındaki I. Körfez Harekâtı ile birlikte Irak'tan, Türkiye'ye yönelen büyük göç dalgası yaşandı. Bu göç dalgası siyasi ve organize olarak bitme noktasına gelen terör örgütüne can suyu etkisi yapmıştır. Çok miktarda terörist, Irak'tan kaçan mültecilerle birlikte Türkiye'ye geçiş yapmıştır. Yine mültecilerin içinde bulunduğu şartları sömüren örgüt mensupları, yok olan kadrolarını doldurmak için mültecileri kullanılmıştır. Mülteciler içerisinden kandırılan ya da başka seçeneği kalmayan çaresiz insanlar, yeni terörist kadroları olarak PKK'ya katıldı. Bu durum

⁵⁴ Özdağ, Ü. (2010). Türk Ordusu PKK'yı Nasıl Yendi? Türkiye PKK'ya Nasıl Teslim Oluyor?, Ankara, s.66-67

⁵⁵ Tağma, K.(2008). Etnik Kürt Milliyetçiliğine Dayalı Terörizmin Sebepleri ve Çözüm Önerileri, Ankara, , s.158.

⁵⁶ Kışlalı,A.T. (1994). Siyaset Bilimi, Ankara, s.172-173

karşısında da herhangi bir çözüm üretilmedi. Böylece I. Körfez Harekâtıyla birlikte mülteci göçünün yarattığı maddi ve sosyal krizlerin yanında bir de PKK'nın tekrar hortlatılması Türkiye'yi olumsuz etkilemiştir. Bununla birlikte 1991–1999 yılları arasında özellikle 36ncı paralelin kuzeyinde otorite boşluğunun yaşanması ve bölgede Amerikan Çekiç Gücünü bulunması PKK korumalı bir bölge oluşturmuş ve Kürt gruplar bağımsız bir devletin temellerini atmıştır.⁵⁷

1991 yılında örgüt toparlanarak özellikle askeri hedeflere ve sivillere karşı büyük eylemler yapmaya başlamış ve büyük gruplar halinde dolaşmaya başlamıştır. Örgüt kısa sürede eylemlerini artırarak stratejik denge safhasında hareketli savaş stratejisine geçtiğini gösterse de 1992'de Türk Ordusu tarafından geliştirilen “Alan Hâkimiyeti” konsepti ve yapılan büyük operasyonlarla örgütün bu hızlı ilerleyişi durdurulmuş, süreç tersine işleyerek örgüt bitme noktasına gelmiştir.

1999 yılında Türkiye'nin Suriye'ye yaptığı baskılar neticesinde örgüt liderinin bu ülkede çıkartılarak, Yunanistan, Rusya, İtalya ve ABD ile yaşanan zorlu diplomasi sonucu örgüt lideri yakalanarak Türkiye'ye getirilmiş ve örgütte moralmen çöküntü yaşanmıştır. Örgüt liderinin yakalanmasıyla birlikte örgüt içinde yeni liderler ortaya çıkmış ve bölünmeler yaşanmıştır.

4–11 Nisan 2002'deki PKK 8. Kongresi Kuzey Irak'ta toplanmış ve yeni gelişmelere uygun olarak terörle eşdeğer tutulan ve yıpranan PKK ismini terk ederek ve bir ara geçiş ya da değişim dedikleri dönemin ürünü olarak görülen KADEK'in (Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi) kuruluşunu ilan ederek varlığını korumaya çalışmış olduğu görülmüştür.⁵⁸

KADEK'in kuruluş açıklamasında ise “iç nedenler kadar dış faktörlerinde yeni açılımları zorunlu kıldığıının belirtilmesi ise sistemsel değişimlerin örgüt faaliyetleri üzerindeki etkisinin önemini göstermesi bakımından önemlidir. Amaç batılı merkezi yönetimlerce terörist olarak muamele görmekten kaçınmak olmuştur.

⁵⁷ Yılmaz, S.(Terörle Mücadelede Geline Aşama ve Yapılan Hatalar.. (e.t. 22 Haziran 2010)

⁵⁸ Ergül E. (2007). Kürdistan İşçi Partisi (PKK) terör Örgütü: Etnik Terörün Fikri Yapısı, Anatomisi ve Şiddet Stratejileri, Bolu, ,s.174

Eski isimlerin terör listesine alınması nedeniyle isim değiştirmek zorunda kalan örgüt tüm bu isim değiştirmelere karşın PKK olarak bilinmeye devam etmiştir.⁵⁹

2003 yılında II. Körfez Harekâtı'nın yaşanması ve Amerikan askerinin bölgedeki mevcudiyeti nedeniyle Türkiye kendi coğrafyasına hapsolürken, PKK çok büyük bir serbestlik kazanmış, çok miktarda silah ve malzeme ele geçirmiştir. Bununla birlikte örgütteki değişim faaliyeti devam ederek KADEK, 26 Ekim 2003'de feshedilmiş KONGRA-GEL (Kürdistan Halk Kongresi) kurulmuştur.⁶⁰

Kongra-gel 'in stratejik bir aşama olduğu örgüt tarafından kabul edilmiş olup, AB ülkeleri ile ilişkide oldukları grupların taleplerini yerine getirmekten kurtulmaya çalışmışlardır. Leyla Zana ve siyasi arkadaşlarının Brüksel'in dolaylı ya da doğrudan dayatmaları sonucunda 2004 yılında serbest bırakılması AB ye verilen önemi arttırmıştır.⁶¹

Terör örgütünün son dönemdeki iç dinamikleriyle ilgili gelişmeler, örgütün varlığını sürdürmek hedefiyle farklı bir yapılanmaya doğru gidildiğini göstermektedir. 1984 yılından itibaren şiddet eylemleri gerçekleştiren PKK terör örgütünün uzun yıllar daha dağ kadrosunu bir arada tutabilmesi mümkün görünmemektedir. Uzun süre dağda yaşamını sürdüren ve bir türlü Kürdistan'ın kurulmadığını gören örgüt mensuplarının daha fazla kırsal alanda tutulmasının oldukça zor olduğu gözlemlenmektedir. Zira örgüt mensuplarında büyük bir bıkkınlık, hayal kırıklığı, umutsuzluk ve yorgunluğun olduğu söylenebilir. Diğer taraftan örgüte her geçen yılla birlikte eleman katılımları azalmaktadır. Bütün bu gelişmeler nedeniyle PKK terör örgütü uzun vadede militanlarını dağda tutamayacağını görmektedir. Dağdaki varlığını sürdürecekt insan kaynağının zayıfladığını fark eden örgüt, 16–22 Mayıs 2005 tarihinde Kuzey Irak'taki terör örgütü kamplarında kabul edilen 47 maddelik KCK Sözleşmesiyle oluşturulan KCK yapılanması vasıtasıyla şehirlere inmek istemektedir. Terör örgütü özelde Batılı ülkeler nezdinde genelde ise dünya kamuoyunda kaybettiğı pozisyonu tekrar elde

⁵⁹ Kadek internet sitesi, www.kadek-kurdistan.com, (06.Kasım.2010) .

⁶⁰ Ergül E., a.g.e.,s.178

⁶¹ Gürses. E, a.g.e., s.87

etmek amacıyla meşruiyet kazanma çabası içine girmiş, Kürdistan Topluluklar Birliği (Koma Ciwaken Kürdistan - KCK) yapılanmasını kurmuştur.⁶²

KCK sistemi vergi toplayan, üyelerine KCK vatandaşlığı statüsü veren ve İdeolojik Alan, Siyasi Alan, Sosyal Alan, Halk Savunma Alanı ve Mali Alan olmak üzere 5 alanda faaliyet gösteren bir yapıdır. Örgütün bu alanlarda faaliyet göstermesinin altında yatan neden toplumsal hayatın bütün alanlarını ele geçirme isteğidir. Kürdistan Halklar Topluluğu, Abdullah Öcalan'ın yakalanması sonrasında terörist başının emir ve direktifleri doğrultusunda planlanmış ve kuruluş aşamasında profesyonel akademik destek alınmıştır. KCK Sözleşmesi uyarınca oluşturulan yapılanma piramit tarzı bir örgütlenme modelidir. Anayasa şeklinde düzenlenen Sözleşme'ye göre KCK sistemi yasama, yürütme, yargı erkleri bulunan bir alternatif devlet yapısını esas almaktadır. Örgüt, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde toplumsal hayatın bütün alanlarını eline geçirdikten sonra tedrici olarak dağ kadrosunu tasfiye edecek ve KCK yapılanması vasıtasıyla varlığını sürdürecektir. Devletle pazarlık gücünü de şehirlerde gerçekleştireceği kitlesel şiddet eylemleriyle sağlayacaktır.⁶³

2.2.1.6. Örgütün Eylem Stratejisi

Örgüt siyasi hedef stratejisi olarak dört farklı yol denemiştir. Bunlar, kültürel ve sosyal bazı hakların kazanılması, özel ve federasyon tipi bir yapının kurulması, Türkiye topraklarında ve diğer ülkelerde bağımsız kürt devlerinin kurulması, bağımsız ve birleşik ve sözde Kürdistan devletinin kurulmasıdır. Bu hedeflere ulaşmak amacı ile Marksist-Leninist, Maoçu örgütlere benzer şekilde uzun vadeli halk savaşını seçmiştir. Bu strateji vur – kaç taktiğine ve siyasi yönü kuvvetli aşamalı bir modeldir. Örgüt, Mao tarafından geliştirilen sisteme bağlı kalarak geliştirdiği mücadele stratejisi çerçevesinde 1984'ten beri halk savaşını uygulamıştır. Uzun süreli halk savaşının üç aşamada yapılması planlanmıştır; bunlar stratejik savunma, stratejik denge ve stratejik taarruz aşamalarıdır.⁶⁴

⁶² Güler,M.N.,a.g.e. s.215

⁶³ Sandıklı A. KCK Terör Örgütünün Yapısı ve Faaliyetleri, (23 Nisan 2011)
http://www.bilgesam.org/tr/index.php?option=com_content&view=article&id=992:kck-teroer-oergetuenuen-yaps-ve-faaliyetleri&catid=122:analizler-guvenlik&Itemid=147

⁶⁴ Özdağ, Ü.(1999) .Türkiye, Kuzey Irak ve PKK, Ankara, s.11

Birinci aşama olan stratejik savunmada örgüt oluşturmuş olduğu ideoloji ve kadroların önderliğinde; silahlı propaganda, gerilla savaşı ve hareketli savaş uygulamaları ile birinci aşama olan stratejik savunma safhasını tamamlamayı planlamıştır. İkinci aşama olan stratejik denge ile cepheleşme ve ordulaşma sürecini kısmen tamamlayarak güvenlik güçleri ile güç dengesini sağlamaktır. Üçüncü aşama olan stratejik saldırı; örgütün çatışmayı yükselterek, bölgelerde halkın ayaklanmasını desteklemesi ve buna kışkırtması, bölgede ikili iktidar oluşturup kurtarılmış bölgeler oluşturarak otorite boşluğunu kendi lehine geliştirdiği stratejik saldırı konumuna ulaşmayı amaçlamıştır.⁶⁵

PKK, Irak'ın kuzeyinde bulunduğu yaşam alanının yerleşmesiyle birlikte stratejik savunma dönemini başlatmış, Eruh ve Şemdinli baskınları silahlı propaganda faaliyetlerinin ve örgüt tarafından tabir edilen gelişmiş gerilla döneminin başlangıcı olmuştur.1990'lı yılların başında ise "hareketli savaş" diye adlandırılan strateji benimsenerek askeri açıdan imhayı hedefleyen saldırılara başlanmıştır.⁶⁶ Son olarak "stratejik saldırı aşamasına" geçilmesi ve burada düzensiz birliklerin konvansiyonel bir yapıya dönüştürülmesiyle taarruz edilmesi planlanmıştır. "Stratejik saldırı" aşamasının başarıya ulaşacağına inanan terörist Abdullah Öcalan'ın bu hususta, Vietnamlı General Vo Nguyen Giap'ın görüşlerinden etkilendiği bilinmektedir.⁶⁷

İlk dönemlerinde öncelikle bölgenin kalkınmasını önleyecek ve propagandasını güçlü ve haklı kılacak hedeflere de yönelerek, yol ve baraj inşaatlarında çalışan işçileri, mühendisleri öldürmüş, araçları tahrip etmiş, okulları ve camileri yakmış, talimatını dinlemeyen ve propagandasını yapmayan imamları ve öğretmenleri öldürmüştür.⁶⁸

Sonraki dönemde 1990'da, PKK'nın verdiği kepenk kapama, kadın ve çocukları öne sürerek gösteri yapma kararını, basta Cizre, Nusaybin ilçelerinde başlatmasına, daha sonra bölge genelinde yaygınlaştırmasına, tereddüt içinde olan bölge halkının çoğunluğu ile birlikte güvenlik kuvvetleri seyirci kalmıştır. Bu aşama

⁶⁵ Özdağ, Ü. a.g.k.11-13

⁶⁶ Özdağ, Ü., a.g.k., s.11-12

⁶⁷ T.C Bahçeşehir Üniversitesi, a.g.e. s.6

⁶⁸ Tağma,(2008). Etnik Kürt Milliyetçiliğine Dayalı Terörizmin Nedenleri ve Çözüm Önerileri, s.157.

terör örgütünün amaç, hedef ve eylemlerini halka yaymaya çalışması girişimidir. Bu hamlesiyle örgüt, kuruluşunun ilk döneminde hunharca katlettiği halkın arkasına geçmiş ve kendini halka mal etmeye çalışmıştır. Bu hareketinin karşılığını kısmen de olsa alan örgüt daha sonraki eylemlerini genellikle devletin silahlı güçlerine ve özellikle ülkenin batısındaki büyük şehirlerde yaşayan halka yöneltmiştir. Bu hareketi ile sonu iç savaşa varacak bir düşmanlık ve nefret yaratmak isteyen örgüt bu adımında açık şekilde başarısız olmuştur.⁶⁹ Bunun üzerine sivil toplum örgütleri ve meclise sokmayı başardıkları partiler ile ülke içinde, tv kanalları, radyo, dergi, gazete, broşür gibi iletişim araçları, dernekler ve PKK yandaşı kanaat önderleri ile de yurt dışında siyasi propaganda çalışmaları başlatılmıştır.

1996 yılında örgütteki kötü gidişatı önlemek amacıyla sözde bir atılım yılı olacağı propaganda edilmiş, esas eylem alanlarının şehir merkezleri olacağı duyurulmuştur.⁷⁰ Şehir merkezlerinde intihar türü saldırılar, gece ve gündüz sızmaları gibi yöntemlerin kullanılacağı belirtilmiştir. PKK, intihar eylemlerine yoğunluk vererek, kamuoyunda büyük dalgalanma ve ses getirmeyi amaçlamış, yurt dışındaki yayınlardan Türkiye'ye mesajlar göndererek sözde Kürt sorununun çözümü için çağrı yapmış, aksi takdirde intihar eylemlerine devam edileceğini belirtmiştir. İntihar eylemlerinde genellikle örgütte gözden düşmüş veya ölüm cezasına çarptırılmış, psikolojik problemleri olan sorunlu kişiler seçilmiş ve kullanılmıştır.⁷¹

Örgütün zayıflamasına bağlı olarak yaptığı eylem türleri de değişmiş, daha çok ses getiren ancak kendisi açısından daha az risk taşıyan bombalama, uzaktan komutalı mayın ve güvenlik güçlerine uzaktan zayıyat verilmeye dönük taciz eylemleri yoğunluk kazanmıştır. Bunun yanında bölücü fikirlerin tabanını genişletme çabaları yoğun olarak devam etmektedir.⁷²

Abdullah Öcalan'ın yakalanmasından sonra PKK stratejisini Marksist-Leninist ilkeler doğrultusunda bağımsız bir Kürdistan Devleti kurma amacından geçici bir süre vazgeçmiş, Kürt halkının kimliğinin tanınması, idamın kaldırılması ve

⁶⁹ Kışlalı A.T, (1994). Siyaset Bilimi, s.173

⁷⁰ Demirel E. (2005). PKK ve Ayaklanmalar, İstanbul, s. 168

⁷¹ Demirel E.,a.g.e., s. 171-187

⁷² Bilgiç S.,Terör ve Terörle Mücadele, BİLGESAM Rapor 17, s.41-42

Öcalan'ın serbest bırakılması gibi ilkeleri benimsemiştir. Bunun yanında örgüt liderlerinin yakalanması ile örgütün dağılmaması için stratejilerini geniş kitlelere yaymak amacıyla "Serhildan-Sivil İtaatsizlik" adı altındaki eylemlerin arttırılması kararı alınmıştır.⁷³

PKK'nın son dönemdeki stratejisi Amerikalı terör uzmanı Michael Jenkins'in 'şehir gerillacılığı' teorisini akıllara getirmektedir. Jenkins'in teorisinde stratejik safhalar Şiddetle Propaganda, örgütün büyütülmesi safhası, çete saldırısı safhası, yığınların harekete geçirilmesi safhası ve şehir ayaklanması safhası olmak üzere beşe ayrılmıştır. PKK gün itibarıyla üçüncü ve dördüncü safhaları tam olarak tamamlamadığından beşincinin eşiğinde görünmektedir.⁷⁴ KCK yapılanması ve örgütten ayrıldığı ve eylemsel faaliyetlere önem veren TAK'ın şehir içinde eylemlerini artırması örgütün eylem stratejisinin farklı boyutlarda gelişmesine neden olmuştur.

2.2.1.7. Örgütün Eylem Profili

Örgütün eylem profilini siyasi ve askeri hareketlerinin tümünü kapsayacak şekilde beş başlık altında toplamak mümkündür.

Örgütün eylemlerinin profili:

- 1- Devletin silahlı güçleriyle girişilen silahlı mücadele,
- 2- Doğu ve Güney Doğu Anadolu bölgesindeki halkı sindirmeyi amaçlayan baskı, cinayet ve yıldırma operasyonları,
- 3- Özellikle ülkenin batısındaki şehirlere yönelik olarak gerçekleştirilen ve ülke içinde Kürt-Türk çatışması temelinde iç savaş başlatmayı amaçlayan; sivilleri hedef alan terör eylemleri.
- 4- Doğu ve Güney Doğu Anadolu bölgesi ile İstanbul, İzmir, Adana, İçel gibi Türk ve Kürt kökenli insanların birlikte yaşadıkları büyük şehirlerde

⁷³ Ergül E, a.g.e., s.167

⁷⁴Kızıldağ, P.(2009). "Şehir Gerillacılığı" Çerçevesinde PKK Terörü Üzerine İnceleme, BÜSAM 2. Uluslar arası Starteji ve Güvenlik Çalışmaları Sempozyum Bildirileri, s.223

düzenlenen büyük miting ve yasadışı gösteriler ile kalkışma propagandası yapılmasını ve siyasi güç elde etmeyi amaçlayan eylemler,

- 5- Yabancı ülkelerde (özellikle Avrupa) medya, STÖ'ler çatısı altında gösterilen kurumsal ve planlı propaganda faaliyetleri ile bu ülkelerde yaşayan PKK yandaşlarının katılımıyla gerçekleştirilen toplumsal eylemler olarak sıralanabilir.

Görüleceği üzere ilk kuruluş aşamasını geçtikten sonra siyasi yapıya ağırlık vermiş ve bu doğrultuda siyasi yapının önem ve gücünü öne çıkarıp destek olacak eylemler gerçekleştirme yoluna gitmiştir. Özellikle Sovyet bloğunun yıkılmasından sonra tüm dünyayı saran küreselleşme ile demokrasi ve özgürlük gibi kavramların öne çıkarılması, post modernizmin dayattığı atomizasyon politikalarının küreselleşme ile tüm dünyayı sarması sonucu örgüt, askeri alanda bulamadığını siyasi ve sosyal yapılanmaları sayesinde elde etmeye başlamış ve bu yönde eylemler tertip etmiştir. Jenkins'in 'şehir gerillacılığı' teorisinde olduğu gibi PKK eylemleri de giderek yerleşik-siyasi mücadele içerisinde olan, gündelik hayata sirayet eden bir politik güç olma yolunda ilerlemektedir.⁷⁵

2.2.1.8. Örgütün Eleman Profili ve Eğitimi

Genel Kurmay kayıtlarına göre PKK'nın eleman profili şöyledir; üyelerinin % 40'ı 20-25 yaş arasında, % 35'i 25-30 yaş arasındadır. Üyelerinin % 10'u eğitimsiz, üyelerinin % 50'si ilkokul mezunudur. Aynı zamanda üyelerinin % 60'ı eğitim almamıştır ve % 75'i de işsizdir.⁷⁶

Bu verilerden de anlaşılacağı üzere örgüt yoğun olarak işsiz veya cahil genç kitleye sahiptir. Örgütün 15-30 yaş arası genç erkek ve kızlardan oluşmaktadır.1990 lı yıllarda toplumsal-cinsel baskı, işsizlik, cehalet ve macera arayışı gibi nedenlerden dolayı örgüte katılanlar alt sınıf genç kesimlerden oluşurken, Sovyetlerin yıkılması ve post-modern liberal akımların küreselleşme ile yayılması ile örgüt kadroları içinde şehirlerde üniversite eğitimi almış ve şehirlerde üst ve orta sınıftan oluşan gençleri örgüt kadrolarına dahil etmektedir. Terör örgütünden kaçmayı başaran örgüt

⁷⁵ Kızıldağ, P.,a.g.m., s.223

⁷⁶ Konuralp, A. (2005). PKK Bu Gençleri Dağa Çağırıyor, s.30.

üyelerinin anlatmış oldukları, kamplarda baskı, şiddet, korkunun hakim olduğu yönündedir. Nitekim 30 Haziran 2007 tarihinde örgütün kamplarından kaçan biri kadın 4 kişi, Şırnak ilinin Silopi ilçesinde güvenlik güçlerine sığınarak pek çok itirafa bulundu. Basın mensuplarına da açıklama yapmalarına izin verilen itirafçılar şu açıklamalarda bulunmuştur:

‘Biz terör örgütüne kandırılarak katıldık. Örgütte yaşananlar karşısında gerçekleri gördük. Bize, teslim olursanız Türkiye’de kötü muameleyle karşılaşsınız denildi. Ancak biz buna rağmen gelip güvenlik güçlerine teslim olduk. Bize söylenenlerin hiçbirinin doğru olmadığını gördük. Burada hiçbir kötü muameleyle maruz kalmadık. Bizim gibi yüzlerce örgüt üyesi var. Eğer onlara bir güvence verilirse inanıyoruz ki hepsi gelip teslim olur. Son günlerde sınır ötesi operasyon söylentileri örgüt içinde korkuya neden oldu. Bütün kamplar boşaltıldı’’⁷⁷

Ayrıca PKK kamplarında Kürt halkının tarihi hakkında bilgiler aşılınıp, ırkçı ve milliyetçi bir toplum oluşturma amacı güdülmektedir. Bunun yanı sıra örgüt mensupların bölgedeki feodal düzenin sömürü aracı olduğunu bu düzenden ancak ve ancak Kürt halkı önderliğinde kurtulabileceği ve Kürt halkının asimile etmeye çalışan Türk devleti olduğu öğretilmektedir. Ayrıca siyasi propaganda eğitimi içerisinde şehirde bulunan örgüt mensuplarına şehir eylemlerini gerçekleştirmek amacıyla taktik ve yöntemler öğretilmektedir.⁷⁸

Silahlı eylemlerini 1984 yılından bu yana devam ettiren PKK, İran, Irak, Yunanistan ve Ermenistan’da çok sayıda üslenme ve eğitim kampı oluşturmuştur. Daha çok Kuzey Irak’ta çeşitli kamplar oluşturan PKK, kış aylarında bu kamplarda eğitim verdikten sonra teröristleri Türkiye topraklarına bu bölgeden göndermiştir. Örgüt, dokuz ana kampa sahiptir. Bu kamplarda elektrik dahi üretilmekte, poliklinik hizmeti verilmektedir. Silah ve gıda temininden maliye işlerine kadar tüm birimler mevcuttur. Emniyet Genel Müdürlüğü’nün hazırladığı raporda, PKK’nın kamplarında yaklaşık 4000 teröristi eğittiği belirtilmiştir. Bu kampları 1990’lı yılların başından

⁷⁷ Hürriyet Gazetesi ,(01Temmuz.2007) .“Teslim olan teröristlerden çarpıcı itiraflar”

⁷⁸ PKK internet sitesi www.pkkonline.net (e.t. 22 Haziran 2010)

itibaren kurulan Kandil, Hakurk, Hinere, Lolan, Zap, Metina, Ayasin, Haftanin ile BM'nin denetimindeki Mahmur ana kamp bölgelerini oluşturmaktadır.⁷⁹

Örgüt üst yönetiminin barındığı Kandil Dağı kamp alanında Zeli, Dole, Koge, Şehit Ayhan, Şehit Harun, Kani Cenge, Bele Kati, Batı Cephesi, Şehit Rojhat, Balagati ve Süredi adı verilen kamplar bulunmaktadır. Bu kampların bulunduğu bölgeler genellikle teröre destek veren ülkelerin sahip olduğu coğrafyalar içerisindedir. Coğrafyasındaki kampları görmezden gelen bu ülkeler bununla da kalmayarak bu kamplardaki her türlü faaliyete destek vermekte ve kamplara olan desteklerini sürdürmektedir.⁸⁰

2.2.1.9. Örgütün Finans Kaynakları

PKK, dezavantajlı ve yoksul bir topluluğun haklarını savunduğunu iddia eden bir örgüt olmasına karşın, terör faaliyetlerini finanse etmenin yanı sıra, gazete, süreli yayın, TV ve Radyo kanalları gibi medya organlarını işletmeye ve Türkiye aleyhine propaganda faaliyetlerini yürütmeye kadar pek çok harcaması ve bu harcamaları karşılayacak finans kaynakları bulunmaktadır.

Türkiye coğrafi konum olarak uyuşturucu madde kaçakçılığının üretildiği, taşındığı ve pazarlandığı altın hilal bölgesine (Pakistan, Afganistan, İran) komşu bir ülkedir. Avrupa pazarlarına ulaşan uyuşturucu maddelerin %80'nin Türkiye üzerinden intikal ettiği ifade edilmektedir PKK Terör Örgütü yıllık kazancının yarısından fazlasını bu uyuşturucu kaçakçılığından elde etmektedir. Akaryakıt ve sigara kaçakçılığı ise örgütün Irak'ın kuzeyini kullandığı diğer kaçakçılık türleridir. PKK'nın toplam servetinin %13-14'ü Suriye, İran ve Irak'ın kuzeyindeki sınır bölgesinde bu tür faaliyetlerden elde edilen paralardan oluşmaktadır.⁸¹

Örgüt, Avrupa'daki yandaşlarından ekonomik destek almak amacıyla çeşitli ticari dernekler kurmak suretiyle para toplamaktadır. Örgütün diğer finans kaynakları: Para ve mal bağışı yoluyla aidatlar, Kaçırılan bazı şahısların serbest bırakılmaları karşılığında ailelerinden fidye alma, Yerel yönetimlerden baskı ve

⁷⁹ EGM, a.g.e.

⁸⁰ EGM, a.g.e.

⁸¹ Güven, Ç.(2009). Terörün Finans Kaynakları, İstanbul, , s.238.

tehdit yoluyla sağlanan gelirler, Yurt içinde ve yurt dışında faaliyet gösteren basın-yayın organlarından sağlanan gelirler , Sahte para basmak, sahte pasaport, kimlik vs. temin etme faaliyetlerinden sağlanan gelirler gibi illegal yöntemler kullanarak örgüt kendini finanse etmektedir.⁸²

Ayrıca, Avrupa Birliği, insan hakları kuruluşları, Uluslar arası Af Örgütü gibi siyasi platformlarda örgüt lehinde kamuoyu oluşturarak silah, cephane ve mühimmat desteği sağlanmakta, teröristlerin barınma, giyecek, yiyecek gibi lojistik ihtiyaçları temin edilmektedir.⁸³ Son dönemde oluşturulan KCK yapılanmasında ise ekonomik alan faaliyetleri olarak arazi işlerinde ve belediyelerdeki yolsuzluklardır.⁸⁴

2.2.1.10. Örgütün Dış Bağlantıları

Terör örgütü PKK, 12 Eylül askeri müdahalesinden hemen sonra yurtdışına çıkmış, başta Suriye olmak üzere, Irak, İran, Ermenistan, Libya, Rusya, Yunanistan ve Bulgaristan tarafından desteklenmiştir. Örgüt liderinin yakalanma sürecinde Yunanistan, İtalya ve Rusya'da yaşanan olaylar ve örgüt elemanları üzerinde yakalanan malzeme, belge ve dökümanlar bu örgütün dış bağlantılarının ne kadar kuvvetli olduğunu bize göstermiştir.

Terör örgütlerine destek veren ülkeler örgütlere, “sığınma hakkı vererek, dernek, yayın organı gibi yan kuruluşlar açmasına göz yumarak, kamp yerleri tahsis ederek, bu kamplarda eğitim vererek, militanları kamplarında ve kırsal alanda ziyaret edip moral vererek, yaralanan teröristlerin tedavilerini yaptırarak, silah, cephane ve mühimmat yardımı yaparak, teröristlere barınma, giyecek, yiyecek gibi lojistik ihtiyaçlarını temin ederek”⁸⁵ destek ve yardımlarda bulunmaktadır. Buradan hareketle rahatlıkla PKK'nın da yıllardan bu yana kesintisiz devam eden faaliyetlerini büyük oranda dış bağlantılarından aldığı destek ve yardımlara borçludur denebilir.⁸⁶

⁸² Denker S.(1997). Uluslararası Terör, Türkiye ve PKK, İstanbul, , s.67-68

⁸³ Denker, M.S., a.g.e., s.77

⁸⁴ Sandıklı A.(2008).KCK Terör Örgütünün Yapısı ve Faaliyetleri

⁸⁵ Denker, M.S, a.g.e., s.77

⁸⁶ Alkan N., Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları,
http://www.egm.gov.tr/temuh/terorizm10_makale5.htm (26.09.2010)

PKK terör örgütüne en çok destek veren bölge unsurlarının başında Filistin Kurtuluş Örgütü gelmektedir. FKÖ, terör örgütü mensuplarını Bekaa vadisindeki kamplarda barındırıp eğitmiştir. Ayrıca PKK, burada Türkiye'nin güvenliğine ve toprak bütünlüğüne yönelik plânları olan bir başka terör örgütü ASALA ile ilişkilerini geliştirme fırsatı bulmuş, her iki örgüt Lübnan'ın Sayda şehrinde ortak bir basın toplantısı düzenleyerek "Türkiye Cumhuriyeti aleyhine iş birliği yaptıklarını" beyan etmişlerdir.⁸⁷

Örgüte devlet bazında destek veren ülkelerin başında Suriye yer almaktadır. Suriye PKK terörünü su ve Hatay sorunu ile irtibatlandırmakta ve bunu bir koz olarak elinde tutmak istemektedir. Suriye, örgüt lideri ve onun yakın çevresine barınma ve iskân imkânı sağlamış, topraklarında eğitim kampı ve örgüt evleri açılmasına izin vermiş, bu kamp ve örgüt evlerinde eğitilen teröristlerin Türkiye'ye geçerek eylem yapmalarına göz yummuştur.⁸⁸ Ayrıca örgüt mensuplarına serbest dolaşım izni ve sahte kimlik belgesi vermiş, bunların üçüncü ülkelere gidiş gelişlerine imkân sağlamış, örgüte ihtiyaç duyduğu her türlü silah ve malzeme desteğinde bulunarak bunların Türkiye ve K. Irak'taki terörist gruplara ulaştırılmasında kolaylık sağlamıştır. Yaralanan teröristlerin tedavilerini devlete ait hastanelerde yaptırmış, mobil telefon, telsiz, faks ve teletekle muhabere yapma kolaylığı sağlamıştır. Silah ve uyuşturucu kaçakçılığı faaliyetlerine göz yumarak terör örgütünün paralarını İsviçre Bankaları'na yatırmıştır. Suriye'nin, 20 Ekim 1998 tarihinde imzalanan Adana Mutabakatı'ndan sonra terör örgütüne desteğini çok büyük oranda azalttığı, ancak; PKK'nın faaliyetlerini gizli olarak yürütme gayretine göz yummak suretiyle örtülü kısmi desteğini devam ettirdiği değerlendirilmektedir.

1990 yılında ortaya çıkan Körfez Krizi'nden sonra oluşturulan 36 ncı paralelin kuzeyindeki tampon bölgede söz sahibi olan Irak Kürdistan Demokratik Partisi (IKDP) ve Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB)'nin yanı sıra PKK da bu bölgede üs ve faaliyet alanları oluşturmuş, otorite boşluğunun ortaya çıkması ile birlikte PKK tamamen bu bölgeye yerleşmiştir. Kuzey Irak'taki fiili durumun, PKK'nın faaliyetlerine önemli katkılar sunduğu bilinmektedir. Uzun bir süre Kuzey Irak'ı salt bir cephe gerisi olarak kullanmaya çalışan PKK, Körfez Krizi'nin akabinde, bölgenin

⁸⁷ Altuğ, Y(Yılmaz).(1996) "Fransız Araştırmacılara Göre Türkiye'deki Terorist Örgütler", V. Askerî Tarih Semineri Bildirileri I, Ankara, s.669.

⁸⁸ Öztürk, S (Saygı).,(2003) Kasadaki Dosyalar, Ankara, s.157.

kuzeyini bir hâkimiyet sahası olarak kullanma yoluna gitmiştir. PKK bölgede etkili bir güç olmanın, uluslar arası camia nezdinde Kürt sorununda taraf olmak gibi bir avantaj sağlayacağını hesap etmektedir. Örgüt hala bölgedeki Kandil Dağı'nı ana karargâh olarak kullanmakta tüm faaliyetlerini buradan yönlendirmektedir.

Ele geçirilen veya kendiliğinden teslim olan örgüt mensuplarının ifadelerinden; örgüt mensuplarının İran topraklarını barınma ve eğitim alanı olarak kullandığı ve özellikle Türkiye-İran ortak sınırına mücavir alanlarda örgütün kamplarının bulunduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca terör örgütü mensuplarının İran resmi makamları ile ilişki arayışı içerisinde olduğu, ihtiyaç duyduğu silah ve mühimmatın bir kısmını bu alandan sağladığı ve Türkiye-İran-Irak'a illegal geçişler için İran sahasının kullanıldığı, sınıra yakın yerlerde kümeleşen örgüt militanlarının ortak sınırı illegal yollardan geçerek güvenlik kuvvetlerine ve bölge halkına yönelik eylemler gerçekleştirdikten sonra tekrar karşı tarafa geçtikleri olmuştur. Ancak Ahmedî Necad ile gelen yeni yönetim ABD'nin bölgeye müdahalesi sonrasında kendi topraklarının da tehlikeye gireceğini düşünerek örgüte olan desteğini keserek örgütün İran kanadı olan PJAK'a yoğun saldırı düzenlemiş ve bitirme noktasına gelmiştir.

Almanya'da yaşayan Türk nüfusun yoğunluğu, terör örgütü PKK için Avrupa alanındaki faaliyetlerinin organizesinde bu ülkeyi önemli bir merkez ve üslenme alanı olarak görmesine sebep olmaktadır. PKK'nın cephe faaliyetlerini yürütmek üzere bu ülkede kurulan ERNK ile bu paraleldeki diğer dernek ve kuruluşlarca Türk işçileri arasında PKK'ya eleman kazandırmak amacıyla propaganda faaliyetleri sürdürülmektedir. Terör örgütü PKK'nın son zamanlarda içine düştüğü eleman sıkıntısı sebebiyle bu ülkedeki sempatizan konumundaki kişileri legal görünümlü organizasyonlar bünyesinde seminer ve toplantılarla siyasi eğitime tabi tutarak önce Orta Doğu'ya sonra da Türkiye'ye göndermektedir.

Yunanistan, Türkiye'de işlemiş oldukları terör suçları nedeniyle adli takip ve soruşturmadan kaçarak ülkelerine sığınan teröristlere siyasi sığınma, kamp ortamı sağlama, silahlı eğitim, sağlık hizmeti verme ve barınma imkanı gibi kolaylıklar sağlamaktadır. PKK terör örgütü Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nde rahatça faaliyet gösterebilmektedir. Elde edilen bilgiler ve yakalanan PKK militanlarının ifadelerinden; özellikle 1994 yılından itibaren ülkemizden ve Avrupa'dan çeşitli yollarla Yunanistan'a gönderilen PKK militanlarının, bu ülkede

örgüte ait mevcut kamplarda patlayıcı madde eğitimine tabii tutuldukları ve bu eğitimi tamamlayan militanların görevlendirildikleri metropol iller ve turistik bölgelerde bombalı saldırılar yapmak üzere Türkiye'ye giriş yaptıkları anlaşılmaktadır. PKK, Yunanistan'dan ülkemize dönük faaliyetlerin bir kısmını Atina ve İstanköy'de bulunan ERNK temsilciliği ve Kürdistan Komitesi gibi kuruluşlarca organize etmektedir. Yunanistan'ın özellikle Avrupa kamuoyunu etkilemeye yönelik Türk turizmini baltalama amaçlı yoğun gayretleri ile ülkesindeki parlamenter, asker ve diğer resmi kişilerin himayelerinde oluşturulan kamplarda turistik yörelerimize yönelik bombalama ve sabotaj eğitimlerinin verilmesi yasadışı örgüt ile Yunanistan'ın hangi müştereklerde birleştiklerini göstermektedir.⁸⁹

Güney Kıbrıs Rum Kesimi, PKK terör örgütü mensuplarının Avrupa ülkelerinde Suriye, İran ve Irak'a geçişlerindeki uğrak yeri olup, örgüt mensuplarına her türlü kolaylığı göstermektedir. Yunanlı subaylar terör örgütü PKK kamplarında teröristlere eğitim vermişlerdir. Örgüt liderinin yakalanmasının ardından üzerinden GKRK'ne ait pasaportun çıkması dikkate alınması gereken diğer bir ayrıntıdır. Sonuç olarak Yunanistan ve Kıbrıs Rum Kesiminin PKK terör örgütüne vermiş oldukları destek, devlet düzeyinde yürütülmektedir. Bu ülkelerin bakanları, milletvekilleri, çeşitli kademelerdeki askeri ve sivil bürokratları, gazetecileri ve diğer kesimlerince PKK terör örgütüne yoğun bir destek verilmektedir.

PKK terör örgütü faaliyetlerini siyasi alanda sürdürmek amacıyla 12 Nisan 1995 günü Hollanda'nın Lahey şehrinde yaptığı toplantıda sözde sürgünde Kürt Parlamentosunu kurmuştur. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının yoğun olarak yaşadığı Amsterdam, Rotterdam, Lahey, Amheim ve Deventer gibi şehirlerde örgüt mensuplarının bu insanlardan zorla para topladığı, bazı işyeri sahiplerini tehditle aylığa bağladığı, para vermeyenlere sürekli olarak baskı yaptığı bilinmektedir.⁹⁰

Bulgaristan'da, rejim değişikliğinden sonra bozulan genel denetim ve güvenlik koşulları ülkede uyuşturucu, silah kaçakçılığı, sahtekârlık gibi alanlarda şebeke faaliyetlerine müsait bir ortam yaratmış ve PKK'nın veya bu örgüte yardımcı kişilerin Bulgaristan'da uygun yerleşme ortamı bulmalarına fırsat sağlamıştır. Bu

⁸⁹ Okur, M(Mehmet), (2005), Soğuk Savaş Dönemi ve Sonrası Türkiye'nin Güvenliğini Tehdit Eden Terör Örgütlerine Bölge Ülkelerinin ve Avrupa Devletlerinin Desteği, Stratejik Araştırmalar Dergisi, sayı:6, s.100-102

⁹⁰ Okur, M., a.g.m., s.106

sayede örgüt Avrupa ile Türkiye arasındaki bu tür faaliyetlerinde Bulgaristan'ı transit geçiş için kullanmaktadır.

İtalya, Orta Doğu'da üretilen eroinin hem tüketicisi, hem de komşu ülkelere taşınmasında transit yol konumundadır. Bu ülkede PKK'nın en verimli finansman kaynağının uyuşturucu kaçakçılığı olduğunu, arkasından da işçi simsarlığının geldiği bilinmektedir. Sözde Sürgünde Kürt Parlamentosu üyeleri, terörist başı Abdullah Öcalan'ın İtalya'da yakalanmasının ardından söz konusu terörist başına destek olmak amacıyla İtalya Parlamentosu önünde destek gösterileri düzenlemişlerdir.

Rusya Federasyonu'nda faaliyet gösteren örgütlerin başında Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi (ERNK), Uluslararası Kürt Kültür Merkezi, Kürt-Rus Dostluk Derneği ve BDT Kürtleri Derneği gelmektedir. PKK terör örgütü gerek Rusya'da gerekse diğer cumhuriyetlerde bulunan Kürt potansiyeli kendi tarafına çekmek, olaya uluslar arası boyut kazandırmak, bu ülke vatandaşı olan Kürtleri silahlı faaliyetlerde kullanmak ve silah, uyuşturucu kaçakçılığında iş birliği yapmak amacıyla buralara açılma hamlesi yapmış, bilahare Rusya'nın da katılımıyla uluslar arası konferans düzenleme imkânı dahi bulmuştur.⁹¹

İngiltere PKK'yı bir terör örgütü olarak görmüş ve terör örgütü listesine koymuştur ancak, bu ülkede terör örgütü PKK adına faaliyet gösteren kuruluşlar rahatça örgütlenebilmektedir. PKK terör örgütü İngiltere'de birçok dernek ve kuruluşlarla kamuoyunu yanlış bilgilendirmekte, bu yanlış yönlendirme sonucu İngiltere kamuoyunda, Türkiye'de insan hakları uygulamasında Kürt kökenli vatandaşlara farklı davranıldığı düşünceleri hâsıl olmaktadır.⁹²

PKK için Fransa, Avrupa alanındaki faaliyetlerin organizesinde önemli bir merkez olarak görülmekte ve faaliyetler bu doğrultuda sürdürülmektedir. Terör örgütü PKK'nın siyasi kanadı olarak faaliyet yürüten ERNK ile kendi paralelindeki diğer dernek ve kuruluşlarca PKK'ya, bu ülkede çalışan Türk işçileri arasından eleman kazanmak amaçlanmakta, düzenlenen çeşitli geceler ve açılan yardım

⁹¹ Tekin , A., a.g.e. s.35

⁹² Tekin , A., a.g.e. s.39

kampanyaları ile örgütün dergi ve gazetelerinden elde edilen gelirler aktarılmaktadır⁹³.

2.2.1.11. Örgütün Legal Alan Faaliyetleri

PKK terör örgütü askeri kanadının kırsal alanda sürdürdüğü silahlı propaganda faaliyetlerin yanı sıra siyasi kanadı da yapıkları eylemleri yasal alanda meşrulaştırmaya çalışmıştır. Bu faaliyetler kapsamında birçok yayın organı ve dernekler kurulmuştur. Bu yayınlardan bazıları şunlardır; Özgür Halk (Aylık Dergi), Özgür Politika(Günlük Gazete-Almanya), Axina Welat (Vatanın Ahı) ve en yayın olanı Serxwebun Dergisi (Bağımsızlık). Bunlara ek olarak örgüt Nevruz Bayramı, Dünya Kadınlar Günü, İşçi Bayramı vb. günlerin kutlama faaliyetlerinde propaganda yapmak için olaylar çıkarmıştır.⁹⁴

Terör örgütü ideolojisini benimsetmek için her türlü teknolojik olanaklardan faydalanmıştır. Bunun en belirgin olanı ise faaliyetini 30.03.1995 tarihinden beri yürüten MED TV'dir. Örgüt bu televizyon programı ile örgütsel çalışmalarını geniş bir kitleye az riskle yayma olanağı bulmuş ve yapmış oldukları Panel, Walet Roje, Güneş Ülkesi, Halk Kürsüsü, Haberler gibi programlar ile halkı kendi fikirleri doğrultusunda yönlendirmiştir. Ayrıca PKK terör örgütünü yapacağı mitingleri ve faaliyetleri bu kanaldan duyurarak daha fazla katılımcı toplamak amacı da gütmüştür.⁹⁵ Bir dönem kanalın kapatılma durumu yaşanmış, bunun üzerine örgüt taraftarlarınca 08.07.1999 tarihinde Fransa'da MEDIA S.A. adı ile bir şirket kurulmuş ve MEDYA TV adlı kanal 29.07.1999 tarihinden itibaren bölücü yayın hayatına başka bir ad altında tekrar devam etmiştir.⁹⁶ Ancak daha sonra bu kanal da Fransa otoritelerince kapatılmıştır.

Med Tv'nin kapatılmasının ardından yayına başlayan Roj Tv internet sitesinde kendisini "mezopotamya tarihi, sanatı ve kültürü üstüne yayın yapan Kürt televizyonu olarak lanse ederek kısa sürede örgütün en önemli sesi haline gelmiştir. Bu televizyon kanalı tamamıyla PKK terör örgütü yandaşı bir yayın politikası takip

⁹³ <http://www.yesil.org/teror/>

⁹⁴ <http://www.akumil.gen.tr/modules/AMS/article.php?storyid=133> (erişim: 17 Mart 2008)

⁹⁵ Uurlu M.(2008). 21. Yüzyılda Pkk Terör Örgütünün Türkiye'de Kullandığı Propaganda Strateji ve Teknikleri, İstanbul, s.120

⁹⁶ <http://www.sucbilimi.org/?ana=teror&alt=pkk2>

etmekte ve zaman zaman terör örgütünün dağ kadrosu içinde yer alan teröristlerle yapılmış röportajlar yayınlamaktadır. Roj Tv 72 ülkeden izlenebilen Hotbird uydusu üzerinden yayın yapmaktadır. Roj Tv' nin yayın ruhsatını Danimarka vermiştir, televizyon Belçika'nın Brüksel kentinden yayın yapmaktadır. Kanalin Türkiye'de en büyük tepki faaliyetlerinden biri Ekim 2007'de Hakkâri' de PKK tarafından kaçırılan askerlerden birini canlı yayında telefon bağlantısı sağlayarak babasıyla görüştürmesi olmuştur. Terör eylemlerinin son yıllardaki en yoğun dönemini yaşadığı o dönemde bir esir bir askerın Roj Tv' ye çıkması toplumda büyük bir tepkiye neden olmuştur. Ayrıca Roj Tv 2008 nevruz kutlamalarında Diyarbakır' dan 6 saat canlı yayın yapmış, bu yayın esnasında Ankara, İstanbul gibi illerle telefon bağlantıları gerçekleştirmiştir. Roj Tv' ye bu imkânı PKK terör örgütünün diğer bir yayın organı olan "Dicle Haber Ajansı" sağlamıştır. Roj Tv de Ankara'nın AB ve Danimarka'ya yaptığı yoğun baskılar nedeniyle kapatılmıştır.⁹⁷

Öcalan'ın yakalanmasından sonra PKK stratejisini değiştirerek, Marksist-Leninist ilkeler çerçevesinde bağımsız bir devlet kurma amacından vazgeçilerek, sözde Kürt halkının kimliğinin tanınması ve idamın kaldırılması, Öcalan'ın serbest bırakılması kararları alınmıştır. Silahlı mücadele ile amacına ulaşamayacağına anlayan örgüt, faaliyetlerini yurt içinde ve dışında siyasi irade kazanmak için yürütme kararı almıştır.⁹⁸ Bu çerçevede çeşitli adlarda sivil toplum örgütlerini arttıran örgüt, Belediye başkanlığı seçimleri ve kurdurduğu partiler aracılığıyla Türkiye'deki genel seçimleri, gücünün önemli ölçütte ispatlanabileceği olimpiyatlar olarak görülmüştür. Halkın Emek Partisi (HEP), Demokrasi Partisi (DEP), Demokratik Halk Partisi (DEHAP), Halkın Demokrasi Partisi (HADEP), Demokratik Toplum Partisi (DTP) ve Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) gibi PKK ekseninde siyaset yapan partilerin önemli siyasal argümanları, bölgedeki insanların ekonomik, sosyal sorunlarını çözmeye yönelik olmamıştır, Ancak 'Demokratik Toplum Partisi (DTP)'nin izlediği yöntem, İrlanda Kurtuluş Ordusu'nun siyasi kanadı olarak doğan, daha sonra Kuzey İrlanda sorununun tek muhatabı haline gelen "Sinn Fein"e

⁹⁷ Urlu M., a.g.e., s.120

⁹⁸ Ergül E., a.g.e., s.171

benzetilmektedir. DTP, 2006 yılında yaptığı kongresinde, açık bir şekilde PKK terör örgütünün siyasi kanadı olduğu mesajını vermiştir⁹⁹

Bununla birlikte PKK'nın legal kanadı olarak algılanan DTP'de yaşanan süreçte özellikle kendi içerisinde bir özelleştirme yapma gereksinimi duymuş ve 3 Ocak 2008'de Diyarbakır'da meydana gelen patlama ile beş tane öğrenci ve bir öğrenci velisinin katledilmesiyle bir ayrışma süreci yaşanmıştır. PKK'nın gölgesinde ve onun esaretinde kendini tanımlayan ve dolayısıyla siyasete kapalı Kürtçü DTP, mücadelede taraflardan birisini oluşturmaktadır. Diğer tarafta ise siyaseti şiddetin gölgesinden uzaklaştırmaya çalışan, siyasetin kendi rüştünü ispatlaması için mücadele eden, kendi doğrularını ve yanlışlarını söylem alanında ortaya koymaya çalışan, fikrin bilgeliliğine inanan DTP bulunmaktadır.¹⁰⁰ DTP de kendisinden önceki partiler gibi terör içeren eylemlerde buldukları gerekçesiyle 11 Aralık 2009 tarihinde kapatılmış 37 üyesine 5 yıl siyaset yasağı getirilmiştir. Ancak bu partide anında kılıf değiştirerek Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) ” adını almış ve faaliyetlerini daha da artırarak devam etmiştir.¹⁰¹

Örgüt halen, sözde ateşkes ilan ederek dünya kamuoyuna barış yanlısı olduğunu, terör örgütü imajından kurtulmak için yurt içinde ve yurt dışında siyasi faaliyetlerini yürüterek; demokratikleşme, insan hakları, adil gelir dağılımı, işsizlik gibi ülkelerin temel sorunlarını dile getirerek toplumun desteğini kazanmaya çalışmaktadır. Yurt dışında ise sivil örgütleri kullanılarak dünya kamuoyuna Kürt halkının bölgede ezilen ve asimile edilmeye çalışılan bir toplum olarak göstermeye çalışılmaktadır.

⁹⁹ Usak, (2008), PKK Teror Örgütü ile Etkin Mücadelede Analiz, Risk, Fırsat ve Öneriler, Ankara: USAK Yayınları, s.12

¹⁰⁰ Usak haber sitesi, <http://www.usakgundem.com/yazarlar.php?type=1&id=877>, (Erisim Tarihi: 05.01.2007).

¹⁰¹ BDP resmi İnternet Sitesi, www.bdp.org.tr (e.t.03 Ocak 2011)

2.2.2. ETA

2.2.2.1. İspanya'nın Devlet Profili ve Sorunun Tanımı

İspanya federal devlet karakteristiklerini taşıyan anayasal bir monarşi ile yönetilmektedir. İspanya'nın bölgesel çeşitlilikleri siyasi yapısına da yansımaktadır. 17 özerk bölgenin her biri kendi parlamentosuna sahiptir.¹⁰²

İspanya Modeli'nin ayırt edici çizgisi 17 farklı bölgenin her birinin yasa yapma yetkisine sahip olmasıdır. Bölgelerin yasa yapma yetkisine sahip olması, bizi klasik tek siyasi karar merkezli üniter devlet modelinden "Bölge Devlet" modeline götürür. Bölge devlet modeli, üniter devlet ile federal devlet arasında bir ara-formdür. Bu model, bölgeler ya da topluluklara tanınan siyasal özerklik açısından üniter devletten farklılaşır; özerk yönetimlerin /bölgelerin kuruluş ve işleyişiyle, yetkilerinin anayasal güvencesi açısından ise federal devletten ayrılır.¹⁰³

1978 Anayasası'nın 2. Maddesine "bölge/milliyet" ayırımıyla getirilmiş olan asimetric unsurun, yirmi yıl gibi kısa sayılabilecek bir zaman dilimi içerisinde, başlangıçta öngörölmüş olan simetriyi giderek bozduğunu kabul etmek gerekir. Ayrılıkçı Bask ve Katalan partiler, özerklik kurumlarına başından beri egemen olmuşlar ve izledikleri politikalarla Anayasa'nın öngördüğü yetkilerin tümünü kısa sürede elde ederlerken, sistemi daha da asimetricleşmeye zorlamaya başlamışlardır. Somut bir örnek vermek gerekirse, PNV Bask özerk hükümetini, bir dönem PSOE (Sosyalist İşçi Partisi) ile yapılan koalisyondışında, hep milliyetçilerle birlikte elinde tutmuş, Bask özerk parlamentosundan otodeterminasyon haklarını tanıyan kararlar çıkartmış, son olarak da, konfederal bir sistem öngören ve uzun vadede bağımsızlığı mümkün kılan "İbarreche Planı" nı uygulamıştır.¹⁰⁴

Sorunun temeli ise İspanyanın tarihi-kültürel yapısında yatmaktadır. İspanya, İber Yarımadası'nda birçok medeniyete ev sahipliği yapmış köklü bir ülkedir. Bu birikim ile yaşadığı deneyimler ve gelişmeler zaman zaman bu bölgede de ayrılıkçı

¹⁰² İspanya Ülke Profili, Türkiye Avrupa Vakfı

¹⁰³ Selçuk E. (17 Eylül.2010). Kürt Açılımı I: İspanya Modeli - Bölge Devlet
<http://www.abbulteni.org/makale-ve-yorumlar/194-kurt-acilimi-i.html>

¹⁰⁴ Özçer A., (17 Eylül.2010).İspanya'nın Çevresel Milletler Sorununda Son Durum
http://www.hispanatolia.com/ayrinti_makale_tr.php?id=1

hareketlere neden olmuştur. İspanya’da Bask Bölgesi olarak adlandırılan ve uzun dönemdir ayrılıkçı savunan bu bölge, uzun yıllar İspanya’da özerk olarak yaşamıştır. Kendilerini İspanyollardan tamamıyla ayrı gören ve onlarla heterojen bir toplum olmayı kabul etmeyen bir anlayışa sahiptirler. Bu sebeple İspanya’da yaşayan başta Basklar ve Katalanlar olmak üzere pek çok irili ufaklı grup ayrılıkçı talepler beslemektedir. Özellikle Basklar ve Katalanlar nüfus oranları, ekonomik ve siyasi güçleri ile oldukça kuvvetli bir durumda bulunmaktadır. Fransa ile İspanya arasında paylaşılmış sınır kesimlerinin birleşmesiyle oluşturulacak yeni devletler bu grupların siyasi hedefi niteliğindedir.¹⁰⁵

2.2.2.2. Sorunlu Bölge ve Ayrılıkçı Hareketin Tarihsel Süreci

İspanya’daki İki önemli ayrılıkçı hareketten birisi olan Bask bölgesi, tam bağımsızlığı hedeflemekte olup araç olarak ta terörü kullanmaktan kaçınmamıştır. Hedeflenen bağımsız Bask Ülkesinin sınırları ise İspanya’da bulunan dört Bask eyaleti; Guipuzcoa, Navarra, Alava ve Vizcaya ile Fransa sınırları içerisinde kalan üç Bask eyaleti Basse- Navarre, Labourd ve Soule’ü kapsamaktadır. Özerk bölgelerin düzenlendiği anayasada Navarra eyaleti Bask bölgesinin dışında olarak kabul edilmiştir, oysa Basklılar bu bölgenin kendilerine ait olduğunu iddia etmektedirler. Buradan anlaşılacağı gibi Bask ülkesi sorunu yalnızca İspanya’yı değil aynı zamanda Fransa’yı da ilgilendiren bir derinliğe sahiptir.¹⁰⁶

18. yüzyılın sonlarına doğru İspanya Kralı 2. Ferdinand’ın ölmesinden sonra İspanya Krallığı’nda büyük karışıklıklar ortaya çıkmış, ülkede Carlosçular ya da Karlistler olarak bilinen kralcılarla, liberaller arasında görüş farklılıkları ve çatışmalar artmıştır. Bask halkı hanedanlığın sürmesinden yana olan ve aynı zamanda gelenekçi, tarihsel ve bölgesel yapılanmalardan yana olan Karlist görüşü desteklemiştir. Çatışmalar Basklıların aleyhine sonuçlanmış ve 1840’lardan itibaren Basklıkların haklarına önemli sınırlamalar getirilmiştir. 1873 yılında düzenlenen seçimler Bask bölgesinde boykot edilmiş, Basklılar Karlistlerin de desteğiyle gerilla savaşına başlayarak bölgenin güney bölgesindeki kısmi bir özerklik ilan etmiştir.

¹⁰⁵ Özçer A, a.g.m

¹⁰⁶ İnat. K.(2004). Dünya Çatışma Bölgeleri, Ankara, , s.219

Bunun üzerine İspanyol ordusu Bask ülkesini işgal etmiş, ardından yoğun bir İspanyollaştırma hareketine başlamış ve Bask dili yasaklanmıştır.¹⁰⁷

Karlistlerin 1876'da yenilmesi ile 1812 İspanya Anayasası ile Basklılara almış olduğu kısmi otonomi de (Fueros Yasası) tamamen kaldırılmıştır.¹⁰⁸ Sorun da esasen İspanya'nın kozmopolit yapısını gevşek bir sistem ve büyük ekonomik-siyasi güçle bir arada tutan İmparatorluğun yıkılmasıyla ortaya çıkmıştır.¹⁰⁹

İmparatorluklar döneminde ellerinden alınan imtiyazlı durumları, Basklıları İspanya Krallığı'na karşı bir tutum sergilemeye itmiş ve Bask milliyetçiliğinin güçlenmesine neden olmuştur. Bask milliyetçilerinden önemli bir lider olan Sabino Arana'nın 1880 ve 90'lar arası geliştirdiği, Kilise tarafından tanınmayı ve Basklıların farklı, saf bir etnik grup olduklarının kabul edilmesini amaçlayan politik hareket sonucunda 1895 yılında Bask Milliyetçi Partisi, Partido Nacionalista Vasco (PNV) kurulmuştur.¹¹⁰

PNV, yoğun çalışmaları sonucunda iç savaş dönemine kadar, kaybedilen otonominin geri alınmasında büyük öneme sahiptir. Sabino Arana Bask milliyetçiliğinin temelini Bask ırkının korunması olarak ortaya koymuştur. Bununla beraber milliyetçiliğin yayılmasındaki asıl rolü Basklı din adamları oynamıştır. Çünkü bu bölgenin insanı son derece dindar insanlardır. Bask milliyetçiliği İspanya ile her türlü birlikteliğe karşı çıkarken, Karlist bir temele dayanan yapıya sahiptir. Şehirli ve ekonomik konumu iyi olan kesim Bask milliyetçiliği ile ilgilenmemiştir; çünkü İspanya ile ilişkileri onları güçlü kılmaktadır.¹¹¹

İspanya iç savaşı (1936-1939) ve takip eden dönem, Bask bölgesi ve bölgenin geleceği için kritik gelişmeleri de beraberinde getirmiştir. Basklılar Cumhuriyetçileri destekleyerek, Bask bölgesinde bir de bağımsız hükümet oluştursalar da bu hükümet

¹⁰⁷ İnat. K. A.g.e.,s.220

¹⁰⁸ Gürses E.(1997). Ayrılıkçı Terörün Anatomisi / IRA-ETA-PKK İstanbul, s.51

¹⁰⁹ Çoşkun M.(2007). Regional State and Autonomy: The Case of the Kingdom of Spain and the Basque Autonomous Community, İzmir, s.64-65

¹¹⁰ İnat. K., ag.e.,s.220

¹¹¹ Okur E., AB'de Ayrılıkçı Bölgeler ve Topluluklar ,(20 Ekim.2010).
http://www.bilgesam.org/tr/index.php?option=com_content&view=article&id=437:abde-ayrilk-boelgeler-ve-topluluklar&catid=70:ab-analizler&Itemid=134

1937’ de Franco’nun kontrolü altına olan Alman ve İtalyan birliklerinin Bask bölgesine girip 19 Haziranda Bilbao’yu işgal etmesiyle son bulmuştur ve daha önce tanınan otonomiye de kaldırılmıştır.¹¹²

Savaşı kazanan Franco Yönetimi 36 yıl İspanya’da hüküm sürmüştür. Bu süre zarfında, benimsemiş olduğu “Üniter İspanya” fikrinin sonucu olan, iç savaşta karşısında yer alan Bask ülkesini sürekli baskı altında tutmuştur. Bask dili, tarihinde bir kez daha engellenmiş Bask topraklarını “vatan haini topraklar” olarak kabul edilmiştir. Bask milliyetçiliğini tehlikeli gören Franco yönetiminin uyguladığı baskı politikaları sonucunda 100–150 bin civarında Basklı, yaşadığı topraklardan göç etmek zorunda kalmıştır.¹¹³

İkinci Dünya Savaşı süresince merkezi otoritenin iyice artan baskılarının sonucu, direniş hareketleri yeniden organize olmaya ve savaş sonrası dönemde Madrid iktidarına karşı hareket etmeye başlamıştır. 1952 yılında Basklı öğrenciler, Fransa’nın Bask bölgesinde “Ekin” isimli bir dergi çıkararak örgütlenmelerini geliştirmeye başladılar. Franco yönetiminin baskısı ile bir dergi etrafında örgütlenen milliyetçi-ayrılıkçı istekleri 1959 yılında ETA’ya dönüşmesi sonucunu doğurmuştur. ETA kendisine hedef olarak Güneybatı Fransa ve İspanya’daki Bask bölgelerini birleştirerek bağımsız bir Bask ülkesi kurmayı Bask topraklarının hemen bitişiğinde bulunan Navara eyaletinin Bask bölgesi ile birleşmesine ve İspanyol güvenlik güçlerinin Bask topraklarından, geri çekilmesini seçmiştir.¹¹⁴

1977 yılında Madrid hükümeti ile Bask bölge temsilcileri arasında bir uzlaşmaya varılmış buna göre Bask bölgesine mali bir özerklik sağlanmış ancak Navarra bölgesinin Bask’a dâhil olması hususunda bir anlaşma zemini yaratılamamıştır. Ardından yaşanan gelişmelerle beraber 1979 yılında İspanya’da yeni bir Anayasa oluşturuldu ve Navarra bölgesi hariç diğer üç Bask eyaletine özerklik statüsü verilerek yerel bir parlamento oluşturuldu. Yeni İspanyol Anayasası, İspanya da 1979 yılında yapılan referandumla Bask ve Katalonya ya yerel bağımsızlık vermiştir.

¹¹² İnat. K., ag.e.,s.221

¹¹³ İnat. K., ag.e.,s.221-222

¹¹⁴ Gürses E.(2007).Uluslar arası Sistemin Kıskaçında Etnik Terör, s.51

Rejime karşı Bask bölgesine ait olan her şeyi koruma düşüncesi ile hareket eden ETA zamanla muhalif kesimlerden destek görmeye başlarken, Avrupa’da yaşanan süreçten etkilenerek, stratejisini değiştirmiş ve marjinalleşerek bir terör örgütü görünümüne kavuşmuştur.

2.2.2.3. Örgütün İdeolojisi

ETA’nın ideolojisi; Alman-İspanyol anne ve babadan doğma, Bask dili konuşabilen toplumu oluşturabilmektir. Bunu gerilla yöntemleri ile gerçekleştirebileceklerine inanıyorlardı. Frederico Krutwig şöyle diyordu: “*Bask ülkesinin kurtuluşu yalnızca gerilla savaşıyla mümkündür*”.¹¹⁵ Bu ideoloji Katolik sosyal radikalizm olarak adlandırılırken, Sovyetler Birliği’nin de destek vermesi ile Marksist ve Leninist bir yapıya dönüşmüştür.¹¹⁶

ETA’nın ideolojisi için üç farklı yöntemden bahsetmek mümkündür. Bu yöntemlerden ilki işçi sınıfı önderliğinde Marksist bir yapıyı desteklerken, ikincisi Bask gelenek ve kültürünü, tarihini yaymak, refah seviyesi gelişmiş bir toplum olarak rahatça yaşayabilmeyi savunmuş. Üçüncüsü ise ezilen Bask halkını özgürlüğe kavuşturmayı amaçlayan anti-emperyalist gerilla hareketiyle bağımsızlığı istemiştir. ETA’nın süreç içinde bu üç yöntemden şiddet yanlısı olan ulusal gerilla yöntemini savunan grubun hâkim olduğunu, diğer grupların ise tasfiye edildiğini görmekteyiz.¹¹⁷

ETA’nın temel argümanı Bask bölgesinin, İspanyanın bir kolonisi olduğu ve bu bölgenin tarihsel, ekonomik, siyasal ve kültürel olarak sömürüldüğünden yanaydı. Bu ideolojiye sahip olan ETA liderliği 1964’den sonra farklı bir yol izledi ; ETA, İspanyol kolluk kuvvetleri ve sivil muhafızlara karşı silahlı direnişi başlatacak; bunun sonucu güvelik güçleri harekete geçecek ve Bask bölgesindeki baskılarını artıracak; bu durum Basklıların tepkisine yol açacak ve ETA’ya üye katılımı ve parasal desteği yükseltilmesi hedefleniyordu. Bunun sonucunda Madrid ise artan

¹¹⁵ Gürses E., a.g.e, s.53

¹¹⁶ Güzel.C.(2002).Silinen yüzler Karşısında Terör, s. 214

¹¹⁷ Polis Akademisi Başkanlığı - Uluslararası Terörizm ve Sınır Aşan Suçlar Araştırma Merkezi (UTSAM),(2010). İspanya'nın Terörle Mücadelesi Raporu, s.13

Bask muhalefetine karşı direnemeyecek ve Bask bölgesini terk etmek zorunda kalacaktı.¹¹⁸

ETA'nın ilk yıllarındaki ideolojisini yansıtan "Ekin Defterleri" adıyla 1955'lerde yayınlanmaya başlanan belgeler incelendiğinde, Arana milliyetçiliğinde ilk sırada yer alan "ırk" kavramından ziyade, ikinci sırada yer alan "dil" kavramının daha öne çıktığı görülmektedir. II. Dünya Savaşı sonrasında Alman Nasyonal Sosyalizmi ve onun dayandığı ırkçılığa duyulan nefret bu değişimin nedeni olarak görülebilir.¹¹⁹

2.2.2.4. Örgütün Yapısı

ETA'nın etki alanı ve genel olarak yapılanmasına bakarsak; ortak merkezli üç daireden bahsedebiliriz. Merkezde terör örgütü bulunmaktadır. ETA'nın iç yapılanmasına "Zutabe" denilmektedir. Bunun başında askeri lider bulunmakta, coğrafi olarak belirlenmiş alanlarda 3-5 kişilik hücrelerden oluşan militanları koordine etmektedir.¹²⁰ Bu gruplar örgütün belirlemiş olduğu yerlere eylem yapmak amacıyla oluşturulmuştur. Yine bu daire içerisinde silahlı eylem yapan askeri birimler dışında yer alan ve istihbarat toplama ile örgüte yeni katılanlara ideolojik eğitim vermekle yükümlü olan teknik birimler de bulunur.¹²¹

İkinci dairede örgütle bağlantılı, lojistik ve finansal destek sağlayan ve propaganda yapan uzantılar mevcuttur. ETA'ya destek sağlayan ve onun sözcülüğünü yapan bu yapı "Bask Ulusal Özgürlük Hareketi" (MLNV) olarak adlandırılmaktadır. Bu dairede yer alan kişi ve gruplar yasaklar karşısında isim değişikliğine giderek ya da yeraltı faaliyetlerine yönelerek varlıklarını sürdürmektedir. MLNV, eylem ve açıklamalarında İspanya devletini, ETA'ya ve onun militanlarına karşı gizli bir savaş açmakla suçlamaktadır.¹²²

¹¹⁸ Gürses E, a.g.e. s.53

¹¹⁹ Özçer, (2006). Çoğul İspanya - Anayasal Sistemi ve Ayrılkçı Terörle Mücadele Modeli, Ankara, s.234-245.

¹²⁰ Polis Akademisi Başkanlığı - Uluslararası Terörizm ve Sınır Aşan Suçlar Araştırma Merkezi (UTSAM).(2010) ,İspanya'nın Terörle Mücadelesi Raporu,s.21

¹²¹ Bal, İ. & Özeren, S. a.g.e.,s 253

¹²² Bal, İ. & Özeren, S. a.g.e.,s 253-255

En dışta konumlanmış olan üçüncü dairede ise Bask ülkesinin bağımsızlığını isteyen ve şiddeti bir araç olarak onaylayan sempatizanlar bulunmaktadır. Bunlar ETA'nın eylem gücünü oluşturmaktadır ve genellikle 30 yaş altı gençlerden oluşmaktadır.

2.2.2.5. Örgütün Tarihsel Süreci

ETA'nın örgüt olarak geçirdiği değişimler ve tarihsel süreci içerisinde, Bask milliyetçiliğinin önemli bir yeri bulunmaktadır. 18. yüzyıl içerisinde yaşanan merkezileşme süreci ile birlikte uluslaşma ve ulus devletlere geçişin bir sonucu olarak İspanya'daki gevşek yapı yerini merkeziyetçiliğın güçlendiği bir sürece bırakmış ve bunun sonucu olarak da İspanya'nın büyük bölgelerinde tepkiler oluşmuştur.¹²³

*“17. ve 18. yüzyılda devlet oluşturma adına yapılan merkezileştirme çabaları, özellikle yüzyıllar boyunca özerk olan Bask ülkesi ve Katolonya gibi ‘tarihi’ bölgelerin merkeze karşı tepkilerine neden olmuştur. Asırlardır özerk yaşayan ve önemli imtiyazlara sahip olan Basklar, tüm bu ayrıcalıkların ellerinden alınması sonucu merkezi devlete karşı büyük öfke duymuştur.”*¹²⁴

Franco'nun merkezi otoriteyi esas alması sonucunda Bask Milliyetçi Partisi (PNV) yurt dışına çıkmak zorunda kalmış bununla birlikte özerklik durumunun ortadan kalkması, Bask dilinin yasaklanması, kültür ve kimliğin baskı nedeni olması PNV'nin gücünü iyice zayıflatmıştır. Bu sebeple de Bask milliyetçiliğında önemli değişimler yaşanmıştır. 1952 yılında PNV'nin liderliğinden hoşnut olmayan bir grup genç, Ekin adlı bir dergi çıkarmıştır.¹²⁵ Ekin dergisi sonrasında Ekin grubuna dönüşmüştür. ETA ilk başta terör amacı olmayan Ekin grubundan çıkmıştır.¹²⁶ Bu oluşum 1959'da ETA adını almıştır. Kurulan bu örgütün ilk yıllardaki amacı dergilerinde yer alan belgelerde görölmektedir. “ETA'nın ilk yıllarındaki ideolojisini yansıtan ‘Ekin Defterleri’ adıyla 1955'te yayınlanmaya başlanan belgeler

¹²³ Çoşkun M, a.g.e, s.63

¹²⁴ Çökmez, Bask Bölgesi: Etnik Milliyetçiliğın Tarihsel Gelişimi ve İspanya'daki Devlet Politikalarının Etkisi, 2008, s.355-371.

¹²⁵ Çökmez, a.g.m., s.355-371.

¹²⁶ Star Gazetesi, Özkan, Ö. (28.Ekim 2007), DTP Batasuna Gibi

incelendiğinde, Arana milliyetçiliğinde ilk sırada yer alan ‘ırk’ kavramından ziyade, ikinci sırada yer alan ‘dil’ kavramının daha öne çıktığı görülmektedir.”¹²⁷

Kavramsal anlamdaki bu değişimden sonra örgüt 1960’lı yıllarda yöntemin nasıl olacağı tartışmasına girmiştir. Bu ilk dönemde ETA’nın ideolojisi içerisinde üç farklı eğilimden bahsetmek mümkündür. “Bu eğilimlerden ilki işçi sınıfı önderliğinde Marksist bir örgüt isterken, ikincisi Bask gelenek ve kültürünü yayma ve rahatça yaşayabilmeyi savunmuş ve üçüncüsü ise ezilen Bask halkını özgürlüğe kavuşturmayı amaçlayan anti-emperyalist gerilla hareketi ile bağımsızlığı arzulamıştır.”¹²⁸ Süreç ilerledikçe ilk iki eğilimin tasfiyesi göze çarparken, dönemin özelliği olan gerilla savaşının daha ön plana çıktığı görülmektedir. Bu dönemde ETA, ulusal özgürlük hareketini sosyalist ideolojiye dayandırarak yürütmeye çalışmıştır.¹²⁹

Amacına ulaşabilmek için silahlanma yolunu seçen ETA, 1964 Nisan’ında “Baskın Muhafazası” manifestosu ile silahlı mücadeleyi ilan etmiş ve 1968 yılında organize olarak ilk kanlı eylemini gerçekleştirmiştir, günümüze kadar 800’den fazla insanın ölümü ile sonuçlanan ayrılıkçı Bask problemi ortaya çıkmıştır.¹³⁰ Marksist ideolojiyi benimseyen ve gerilla savaşını yöntem olarak belirleyen ETA, 1960’lı yıllarla beraber eylemlerine küçük de olsa başlangıç yapmıştır. Örgüt zaman zaman giriştiği eylemlerinin dışında ilk ciddi eylemini 1968 yılında gerçekleştirmiştir.¹³¹

1968–1975 arası dönemde Franco’nun ölmesi ile Madrid’in uyguladığı sindirme ve baskı politikalarının da tepkisi olarak, ETA ya yeni üyeler katılmış ve ETA radikal görüşleri yayma fırsatı elde etmiştir.¹³²

ETA ile Madrid’in karşılıklı olarak misillemelerinin birbirini izlediği bu dönemde, ETA’nın faşizme direnen bir örgüt olduğunu göstermek için popüler

¹²⁷ Şimşek, İspanyol Terör Örgütü ETA’nın Profil Analizi .(30 Ocak 2011), <http://www.usakgundem.com/ders-notu/7/%C4%B0spanyol-ter%C3%B6r-%C3%B6rg%C3%BCt%C3%BC-eta%E2%80%99n%C4%B1n-profil-analizi.html>

¹²⁸ Şimşek, a.g.m.

¹²⁹ Sanchez-Cuneca,(2008).The Persistence of Nationalist Terrorism:The Case of ETA, Madrid, s.9-10

¹³⁰ İnat. K. a.g.e.,s.222

¹³¹ Sanchez-Cuneca, a.g.e, s.21-27

¹³² İnat. K.,a.g.e., s.223

isimleri hedef olarak belirlemiştir. 20 Aralık 1973 tarihinde, ETA'nın Bask bölgesi dışında gerçekleştirdiği ilk eylem olarak da bilinen, General Franco'nun yerine geçecek kişi olarak gösterilen Amiral Luis Carreo Blanco'nun öldürülmesi, ETA'nın isminin duyulmasına oldukça büyük katkı sağlamıştır. Örgüt bu dönemde özellikle önemli isimlere saldırırken, bu saldırı sonrasında yapılan operasyonlar örgütü yıpratmış ve bölünmelere sebep olmuştur. 1970'li yılların ortalarından itibaren örgüt içerisinde yaşanan ayrışma sonucu ETA, ETA-PM (Political-Military, Siyasi-Askeri Kanat) ve ETA-M (Military, Askeri Kanat) olarak ikiye bölünmüştür. ETA-PM şiddete başvurmayı reddederken, ETA-M daha sert bir tutum almıştır.¹³³

1979 yılında yapılan referandumla Bask ve Katalonya ya yerel bağımsızlık verilse de verilen bu otonomi ETA tarafından reddedilerek çözüm için tek şartların Fransa ve İspanya'daki Bask topraklarının birleştirilerek bağımsız Bask devletinin yaratılması olduğu ilan edildi. Bunun ardından şiddet eylemlerine hız veren ETA, 1980 yılına kadar 250 kişinin ölümüyle sonuçlanan terör eylemleri gerçekleştirdi. Biryandan da yeni siyasi sürecin kazanımlarından faydalanmak suretiyle ETA'nın siyasi kanadı olan Herribatasuna kuruldu. İspanya'da 80'li yılların başından itibaren yapılan reformlar ETA'nın halk tabanını günden güne eritmeye başladı ve halk tarafından verilen destek % 15'lere kadar geriledi.¹³⁴

1986 yılında İspanya'nın o zamanki adıyla Avrupa Topluluğuna üye olması Bask sorununu, Brüksel merkezli bir çözüm sürecine soktu. Bask bölgesinin elde etmiş olduğu haklar bir daha geri alınamayacak şekilde Brüksel'in kontrolüne tabi oldu. İnsan hakları ve Azınlıklarla ilgili taraf olunan antlaşmalar Bask bölgesi için daha geniş güvenceler sağladı. Bir sanayi bölgesi olan Bask, daha geniş Pazar imkânlarına kavuşarak işsizlik sorununu çözmek ve ekonomik olarak daha iyi seviyelere gelmek için fırsat yakalamış oldu.¹³⁵

Sonuç itibarıyla ETA ilk yıllarda elde etmiş olduğu halk desteğini ilerleyen yıllarda kaybetmiştir. ETA'nın siyasi kanadı Batasuna'da yerel seçimlerde etkinliğini kaybetmiştir. Franko iktidarında bastırılan milliyetçilik anlayışı ETA'nın

¹³³ Okur, E.a.g.m

¹³⁴ Özçer, A.(2007). Çoğul İspanya Anayasal Sistemi ve Ayrılıkçı Terörle Mücadele Modeli, , s.234-245.

¹³⁵ Saraçlı M.(2007). Avrupa Birliği ve Türkiye'de Azınlıklar, Ankara, , s.97-98.

kuvvetlenmesi için boş bir alan yaratmış olsa da Franko sonrası İspanya'nın yaşamış olduğu siyasal dönüşüm ve Avrupa Topluluğuna katılım terör faaliyetlerinin etkisini kırmıştır.¹³⁶ Ayrıca Fransa'daki Bask bölgelerinden alınan yardımında kesilmesi de ETA'yı zayıflatan başka bir etmendir. Uluslararası ortamın içinde bulunduğu siyasi yapılanmadaki değişikliklerde kuşkusuz ayrılıkçı Bask hareketi için bazı fırsatları doğurmuş olsa da 1990 sonrası yaşanan süreçte terörist faaliyetlerde bulunan bir milliyetçi ayrılıkçı hareketin kolay kolay emellerine ulaşamayacağını göstermiştir.¹³⁷

ETA, kuruluşundan bu yana belli aralıklar ile ateşkes ilan edip daha sonra askıya alarak gündemde kalmaya çalışmıştır. 2006 yılında İspanya Başbakanı Zapatero terör örgütü ile görüştiklerini açıklamış ve kısa süreli tepki ile karşılaşmıştır. “Teröristle pazarlık olmaz” benzeri söylemler karşısında Zapatero “Bu kanı durdurmak için her şeyi yapmaya hazırım.” cevabını vermiştir. Ağır şartlara bağlanan müzakereler böylelikle başlamıştır. Ancak 2006 yılının Aralık ayındaki Madrid saldırısı ile askıya alınmıştır.

2010 yılının Eylül ayında ETA bir kez daha ateşkes ilan etmiştir. 10 Ocak 2011 itibari ile ise ETA Eylül ayında verdikleri ateşkes kararının “kalıcı” ve “uluslararası gözlemciler tarafından denetime” açık olduğunu duyurdu. ETA'nın bu açıklamasına karşı Başbakan yardımcısı ve İçişleri Bakanı Alfredo Pérez Rubalcaba, “Bu iyi bir haber, ama yeni bir haber değil. Aynı küstahlık, aynı dil ve aynı senaryoyu kullanan ETA ile karşı karşıyayız.” açıklamasında bulunmuştur.

2.2.2.6. Örgütün Eylem Stratejisi

ETA kendi eylemlerine karşı, Franco rejimini kışkırtarak ayırım yapmaksızın bütün Bask halkına saldırmasını sağlamak için “Baskı-Eylem-Baskı” stratejisi izlemiştir. Zira şiddet eylemleri arttıkça güvenlik güçleri daha sert tepki vermiş bu da ETA'nın varlığını sürdürmek için ihtiyaç duyduğu şiddet sarmalının oluşmasına olanak sağlamıştır.¹³⁸

ETA'nın taviz vermek istemeyen kanadı teröre devam eder. Amacı, Bask bölgesi siyasi partileriyle Madrid hükümeti arasında Bask milliyetçi partilerinin olası

¹³⁶ Gürses E. (2007). Uluslararası Sistemin Kışkırtıcılığında Etnik Terör, İstanbul, , s.59.

¹³⁷ Özçer, A. a.g.e., s.87.

¹³⁸ UTSAM, s.11

tavizleriyle sonuçlanabilecek ve ETA'yı dışlayacak olan görüşmeleri baltalamaktır. Madrid ise terörü reddeden partilerle görüşerek soruna kesin bir çözüm bulmaya ve ETA'yı dışlamaya çalışmaktadır. Sosyalist Gonzales hükümetinin İspanya'nın siyasi olarak yeniden yapılanmasına, 23-24 Şubat 1981'deki askeri darbe girişimine rağmen, 1980'li yıllarda devam etmesi, 1990'lı yıllarda Fransa ile teröre karşı işbirliğini artırırken terörü reddeden Bask'lı siyasi kuruluşlarla görüşme yolunu açması ETA liderliğini tedirgin etmiştir. ETA dışlandıkça ve güç kaybettikçe saldırganlığını artırmıştır.¹³⁹

Son gelişmeler ETA türü şiddet örgütlerinin ve radikal milliyetçi partilerin (HB gibi) halka fazla bir şey veremeyeceğinin göstergesidir. Şiddete yönelik eylemlerine karşı gösterilen toplumsal tepki, Bask bölgesini de kapsamakta ve ETA'yı zor durumda bırakmaktadır.¹⁴⁰ 11 Eylül sonrasında teröre karşı yükselen küresel tepkiler İspanya'da da yankı bulmuş ve özellikle siyasi kanat Herri Batasuna'nın da kapatılmasıyla ETA köşeye sıkışmış ve uzlaşmaya zorlanmıştır.

Avrupa ekonomisi ile bütünleşmesiyle birlikte gelen toplumsal, siyasal, ekonomik kazanımlar, son ekonomik kriz, değişen güç dengeleri pek çok etmen, Bask bölgesinde yaşayan insanların önemli bir çoğunluğunun toplumsal, ekonomik ve siyasal önceliklerini değiştirmeye başlamış, hükümetin doğru politikaları ve kesilen dış desteklerle de ETA'ya verilen destek gittikçe azalmaya başlamıştır.

2.2.2.7. Örgütün Eylem Profili

Örgüt ilk dönemlerindeki silahlı direnişlerin ardından hükümet yetkilileri ve askeri görevlilere yönelik yaralama ve cinayet eylemlerine başvurmuştur. Bu tip sansasyonel eylemler sayesinde adını duyuran ve dönemin özellikle gençler arasında oldukça fazla taraftar bulan akımları sayesinde Bask milliyetçiliğinin ve ayrılıkçı taleplerin savunucusu haline gelmiştir.¹⁴¹

Son dönemlere kadar, sivil can kaybı yaşanmamasına özen gösteren örgüt; eylemlerinde yalnızca ses getirmeyi amaçlamakta ve bu sebeple de özellikle de

¹³⁹ Gürses, E., Ayrılıkçı Terörün Anatomisi IRA-ETA-PKK, İstanbul, 2003.s.45-55

¹⁴⁰ Basque Separatism, (2000). The International Institute for Strategic Studies, Volume6, Issue8, s.2

¹⁴¹ Bal, İ. & Özeren, S. a.g.e, s.253

bombalı eylemlerinden kısa süre önce tahliye yapılması ve güvenlik önlemleri alınabilmesi için eylemin yerine ve zamanına dair bilgi vermekte idi. Ancak, örgüt 2004 Mart ayında El-Kaide'nin gerçekleştirdiği iddia edilen ve Avrupa'nın 11 Eylül'ü olarak nitelenen tren bombalaması eylemlerinde payı olduğu ortaya çıkınca söz konusu durum değişmiştir. Genellikle kendine zarar gelmediği sürece ETA'nın eylemlerini görmezden gelen halk, bu eylemden sonra ETA'ya tepki göstermeye başlamıştır.¹⁴²

2.2.2.8. Örgütün Eleman Profili ve Eğitimi

Militanlar genelde küçük bir yerleşim biriminde yetişmiş ve resmi bir eğitim alamamışlardır. Genellikle Bask milliyetçiliğini savunan ailelerden gelmişlerdir ve bu aileler genelde orta-alt veya işçi sınıfındadırlar. Son zamanlarda ise şehir merkezlerinde yaşayan Basklı gençlerin de örgüte katılımının arttığı görülmektedir. Önceden militanlar daha çok sol görüşlü olup işçi sınıfını temsil ederken, şimdilerde militanlar o ve artan bir şekilde neo-faşist bir motivasyonla hareket etmektedirler. Örgütte kadın militanlar da bulunmaktadır ve bazen erkek militanların üstlenmek istemediği görevleri üstlenip eylemler gerçekleştirebilmektedirler. Ancak erkek militanların sayısı fazladır ve genellikle evli değildir. ETA militanlarının yaş ortalaması geçmişten günümüze artan bir seyir takip etmektedir. 30 yıl önce; %92'si 20 yaşın altındayken, günümüzde % 60'ı 20 yaşının altındadır. Yaş ortalamasının giderek düşmesi doğal olarak lider kadrosunun da yaş ortalamasını düşürmektedir ki bu genellikle tecrübesizlikten kaynaklanan bazı konularda sorunlara yol açmaktadır.¹⁴³

ETA'nın eleman kazanmak için kullandığı yöntemler de zaman içinde değişikliğe uğramıştır. Başta kiliseleri kullanan örgüt, sonrasında sportif ve kültürel aktiviteleri eleman kazanma yön-temi olarak kullanmıştır. Kazanılan elemanlar mili-tan olarak eylemlere başlamadan önce ortalama üç yıl boyunca bilinçlendirme ve eğitim evresinden geçmektedirler. Bu süre zarfında elemanların hayatlarını idame

¹⁴² Basque Separatism, (2000). The International Institute for Strategic Studies, Volume6, Issue8, s.2-7

¹⁴³ UTSAM, s.19

etmeleri ve deşifre olmalarının önlenmesi amacıyla tam zamanlı olmayan gündelik işlerde çalışmaları örgüt tarafından kabul gören bir yöntemdir¹⁴⁴

Öte yandan ETA, geçmişte örgüt üyelerini Küba, Libya, Lübnan, Nikaragua ve Yemen gibi ülkelere eğitime göndermiştir. Bu eğitimlerden bazılarının Lübnan'ın Bekaa vadisinde İran devrim muhafızlarınca verildiği iddia edilmiştir. Geçmiş tecrübeler göstermektedir ki ETA, ("kale borroka" eylemleri ile kendini gösteren) radikal gençliği sayesinde çok çabuk toparlanabilen bir örgüttür. Fakat bu şekilde kazanılan elemanlar genelde örgüt eğitiminden, birlikte hareket fikrinden ve bir teröristte olması gereken temel becerilerden yoksun kişiler olarak karşımıza çıkmaktadır.¹⁴⁵ Dolayısıyla bu durum güvenlik güçlerinin işini kolaylaştırmış ve kolaylaştırmaktadır.

2.2.2.9. Örgütün Finans Kaynakları

Örgüt kendini finanse edebilmek için diğer terör örgütleriyle benzer metotlara başvurmaktadır. Bunlar; devrim vergisi adı altında hem Bask bölgesinden hem de Latin Amerika'daki Basklardan haraç toplamak, Basklı iş adamlarından vergiler almak, kaçakçılık, silah, uyuşturucu ve yasa dışı madde ticareti, adam kaçırmak fide almak ve banka soygunları şeklinde sayılabilir.¹⁴⁶

ETA'nın bir diğer gelir kaynağı kurmuş olduğu iş ağlarıdır. Bunlar daha çok kara para aklama amacıyla kurulmuştur. ETA'nın finans kaynaklarından birinin de uyuşturucu ticareti ve silah kaçakçılığı olduğu iddia edilmektedir. Batı Avrupa'da en fazla uyuşturucu bağımlısı Bask bölgesinde olduğunu göz önüne alırsak ETA'nın bu pazardan pay almak isteyebileceğini düşünebiliriz.¹⁴⁷

Burada şu ayrıntıya değinmek gerekir. ETA'nın yaptığı uyuşturucu kaçakçılığı örgüt için kazançlı bir iştir zira Batı Avrupa'da en fazla uyuşturucu bağımlılığı Bask bölgesinde görülmektedir. ETA için bu bulunmaz bir fırsattır zira

¹⁴⁴ Alexieva, A.(2006) Targeting the Roots and Goals of ETA, <http://irps.ucsd.edu/assets/004/5365.pdf>

¹⁴⁵ Şimşek, Y.(2009). İspanyol Terör Örgütü ETA'nın Profil Analizi

¹⁴⁶ Bal, İ. & Özeren, S. a.g.e., s.264

¹⁴⁷ UTSAM, s.21

bağımlı insanlar örgüt için bir pazar, hem de aranan eleman havuzunu oluşturmaktadır.

2.2.2.10. Örgütün Dış Bağlantıları

ETA'nın dış bağlantıları deyince aklımıza ilk önce Fransa gelmektedir Çünkü ETA'ya en büyük destek Fransa'daki Bask bölgesinden gelmiştir. Ancak bu sadece Fransa ile sınırlı kalmamıştır. ETA'nın Nikaragua, Libya, Almanya, Belçika, Meksika, Venezüella ve Uruguay gibi diğer ülkelerle olan bağlantıları çeşitli belge ve raporlarla ortaya konulmuştur. 1960 ve 1970'lerin ortalarına kadar ETA militanları Filistin, Cezayir ve Libya'daki kamplarda eğitilmişlerdir. ETA Güney Amerika ülkelerinde daha çok sığınma, lojistik ve finansal destek sağlamak amacıyla bulunmaktadır. Ayrıca Kolombiya Hükümeti, ülkesinde faaliyet gösteren ayrılıkçı FARC gerillalarına bazı ETA militanlarınca eğitim verildiğini iddia etmektedir.¹⁴⁸ ETA, IRA'nın çok ilişkide bulunduğu sol örgütten biri olmuştur. Aralarında işbirliği olan iki örgüt Nisan 1972'de Fransa'da Breton Kurtuluş Cephesinin de katılımı ile siyasi bir anlaşma imzalamıştır. Bu görüşme bölgesel üç örgütün politik görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. ETA'nın bölünerek ılımlılar, politik kanat ve askeri kanat olarak ayrılmasından sonra, geçici Sinn Fein ETA politik kanadı ile geçici IRA ise ETA'nın askeri kanadı ile işbirliğini sürdürmüştür.¹⁴⁹

Öte yandan İspanyol hükümeti ETA'nın yalnızca Avrupa ve Amerika kıtasında faaliyet gösteren örgütlerle değil, aynı zamanda radikal İslami bir örgüt olan El-Kaide ile de bağlantıda olduğuna inanmaktadırlar. Bu iddianın doğru olması hem ETA'nın ideoloji temelli bir yapısı kalmadığını hem de teröre yoğun miktarda destek sağladığı iddia edilen Ortadoğu kaynaklı Arap sermayesini kullandığını dolayısıyla da Ortadoğu'nun teröre destek veren tiranlıkları ile ilişkileri olabileceğine işaret etmektedir.

1983 Ağustos ayında çeşitli örgütlere mensup temsilcilerin bir araya gelerek düzenlediği toplantıya ETA, FNLC, IRA ve Kürt örgüt temsilcilerinin katılımı, ETA teröristlerinin 1970 yıllarında Filistin'deki El Fetih Kamplarında eğitim görmeleri, aynı tarihte THKP-C mensuplarının da eğitim görmeleri, 2 Ocak 1984

¹⁴⁸ Şimşek Y.(2009). İspanyol Terör Örgütü ETA'nın Profil Analizi, s.5-7

¹⁴⁹ Dünyadaki Terör Örgütleri, www.terror.gen.tr, (e. t. 13.04.2006)

tarhinde Hamburg’da çeşitli işyerlerindeki arabalara yapıştırlan ve posta şekilde dağıtılan bildirilerde “DEV-SOL, TKP\ML ve ETA” imzalarını bulunması şeklinde bölücü ve yıkıcı örgütlerle işbirliği nedeniyle dolalı olarak Türkiye’deki yaşa dışı örgütler ile ilişki içinde olduğu değerlendirilmektedir.¹⁵⁰

2.2.2.11. Örgütün Legal Alan Faaliyetleri

2002 yılında Herri Batasuna’nın faaliyetleri, ETA ile ilişkisi olduğu gerekçesiyle yürütölen soruşturma süresince 3 yıl boyunca yasaklanmıştır. Eylül 2002’de ise bu kez partinin ülke genelinde ofisleri kapatılmaya başlanmış ve sonunda 2003 yılında yapılan seçimlerde Herri Batusuna, yayın organı “Ekin” ve yine örgüte destek verdiği düşünölen “Egunkaria” gazeteleri ile birlikte yasaklı hale gelmiştir. Herri Batasuna bugün AB terör örgütleri listesine girmiş olsa da Fransa’da halen varlığını sürdürmektedir. Fransa, İspanya’ya ETA ile mücadelede destek vermesine karşın Batasuna’yı kapatmayarak tartışılacak bir karara imza atmıştır.¹⁵¹

Öte yandan Batasuna’nın kapatılmasını protesto etmek isteyen Basklılardan Batasuna taraftarı olan veya bu kararı yanlış bulanlar seçimlerde boş oy verme eyleminde bulunmuştur. Mayıs 2003’teki seçimlerde boş oy kullananların oranı %10’u bulmuştur. Batasuna kapatma kararından sonra, 2004’deki Avrupa Paramentosu seçimlerinde Herritarren Zerrenda (HZ, Halkın Listesi) adı altında bir liste ile İspanya ve Fransa’da seçimlere girmek istemiş; ancak, liste Herritarren Zerrenda, Batasuna’nın devamı olarak göröldüğü için İspanya tarafından reddedilmiştir. Karara karşı tepki göstermek isteyen ETA taraftarları seçimlerde yine boş oy kullanma eylemi gerçekleştirmiş ve önceki seçimde %1 olan bölgedeki boş oy oranını %12’ye çıkartmayı başarmışlardır.¹⁵²

2005 yılında ise Bask bölgesinde yapılan seçimlerinde Batusuna’nın desteklediği aday listesi bir kez daha yasadışı olarak değerlendirilmiştir. Sonrasında bu liste yeni bir politik grup Aukera Gurtiak (AG, tüm opsiyonlar) adı altında tekrar gündeme getirilmişse ETA taraftarları için çözüm olmamıştır. Çünkü Aukere Gurtiak da tıpkı HZ gibi Batusuna’nın devamı olarak değerlendirilmiş ve seçimlerde

¹⁵⁰ Türkiye’deki Terör Örgütleri, www.terror.gen.tr (e. t. 13.04.2006)

¹⁵¹ Bal, İ. & Özeren, S., a.g.e, s.266

¹⁵² Bal, İ. & Özeren, S., a.g.e., s.266

liste dışı bırakılmıştır. 2005 seçimlerinde gelindiğinde ise taraftarlarından Euskal Herrietako Alderdi Komunista'yı (EHAK, Bask Halkı'nın Komünist Partisi) desteklemelerini istemiş, bu telkin sonunda EHAK seçimlerde %12,5 (150.000) oy alarak Bask Parlamentosuna biri kadın 9 üye sokmayı başarmıştır.¹⁵³

2.2.3. IRA

2.2.3.1. İngiltere'nin Devlet Profili ve Sorunun Tanımı

Birleşik Krallık, İngiltere, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda devletlerinin yanı sıra ana kıta etrafındaki takımadalardan meydana gelmektedir. İngiltere Britanya adasının toplam yüz ölçümünün yaklaşık %65 ini kapsar, toplam nüfusun % 83'ünü oluşturur. Birleşik Krallık sistemine bağlı olmasına karşın, kendi yerel parlamentosuna sahip olmayan tek devlet İngiltere'dir. Bu esasen İngiltere'nin hakim ve merkez unsur olmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedendir ki, uluslararası literatürde İngiltere ve Birleşik Krallık (United Kingdom) ifadeleri bir birlerinin yerlerine kullanılabilir.¹⁵⁴

Diğer taraftan İngiltere krallığın bütünlüğünü ne kadar korumaya çalışsa da Kuzey İrlanda, İskoçya ve Galler ülkeleri, son yıllarda elde ettikleri özerklik haklarıyla tam bağımsız bir devlet olma yolunda ilerlemektedirler. Bu bağlamda Bununla Anayasa reformunun ardından İskoçların bağımsız bir ülke olarak ortaya çıkacakları beklenen bir gelişme haline gelmiştir. Birleşik Krallık yükselen özerklik taleplerini dindirmek için bazı yetkileri devretme yoluna gitmekte fakat taleplerin ardı arkası kesilmemekte; aksine, elde edilen her bir hak yeni bazı taleplerin dile getirilmesine sebep olmaktadır.¹⁵⁵

Dünyanın ilk ve önemli sömürge ülkelerinden biri olan İngiltere'nin İrlanda adasını işgal etmesi ve Birleşik Krallığın bir parçası olarak kabul etmesi ile adadaki Katolik halkın buna direnmesinden dolayı Kuzey İrlanda (Ulster) Sorunu ortaya çıkmıştır. İrlanda Cumhuriyeti'nin İngiltere'den bağımsızlığını kazanmasına rağmen, Kuzey İrlanda'nın İngiltere'nin elinde kalmaya devam etmesi ile yerel halkı

¹⁵³ Bal, İ. & Özeren, S., a.g.e., s.266-267

¹⁵⁴ Write,J R.(1998).Terrorism: An Introduction (1re ed). CA:Wadsworth Group,s,169

¹⁵⁵ . Write,J R., a.g.e. s,170

karşısına almıştır. Adada çoğunluğu oluşturan, ancak Kuzey İrlanda'da azınlık olan Katolikler bağımsızlıklarını kazanmak için mücadele verirken Protestanlar ise İngiltere'nin bir parçası olarak kalmaya yanlısı olmuştur.¹⁵⁶

Tarafların mezheplere göre karşı karşıya gelmesi sorunun bir mezhep ayrımından kaynaklandığı düşünülerek dini bir çatışma gibi görünmesine rağmen, mezhebinde bir parçası olan etnik kökenli çatışmalar ortaya çıkmıştır. Bugün Kuzey İrlanda sorununu, farklı etnik gruplar arasındaki bir milliyetçilik mücadelesi olarak tanımlamak en doğrusu olur. Milliyetçilik dinsel (dini farklılıklar), ekonomik(maddi kaynaklar), sosyal ve siyasi sorunlarla beslenmektedir. Bir tarafta, Katolik Kilisesi ve İrlanda Milliyetçiliği, İrlanda Cumhuriyeti ve fakir toplumsal kesimler diğer tarafta Protestan kilisesi, İngiliz Emperyalizmi, İngiltere Devleti ve Protestan seçkinler sorununun taraftarı olarak görülmektedir. İki toplum arasındaki sosyal sınırlar mezhep bazında çizildiği için etnik grupların belirleyici rol oynamaktadır.

2.2.3.2. Sorunlu Bölge ve Ayrılkçı Hareketin Tarihsel Süreci

1014 yılında İskandinav halklarına karşı saldırılarda bulunan Gael liderleri, adadaki iktidarı ellerine geçirmiştir. Daha sonraları ise İngilizler adaya saldırılara başlamış ve 12. yüzyılda İngiliz Kralı II. Henri, papanın da iznini alarak kendini İrlanda Lordu ilan etmiştir. 1600'lü yılların başlarında bölgedeki işlenir toprakların büyük bir kısmı İngiltere ve İskoçya'dan gelen göçmenlere verilmiştir. Adanın bölünmesinde önemli role sahip bu olay tarihte Ulster Plantasyonu olarak adlandırılmaktadır.¹⁵⁷

Birleşik İrlanda milliyetçiliği 18. Yüzyılda Protestanların İngilizler tarafından haksız politikalarla karşı karşıya bırakılması sebebiyle gelişmiştir. Daha sonra özerklik elde etmek için Protestan İrlanda Gönüllüleri (Protestant Irish Volunteers) örgütü kurulmuştur.

İngilizler İrlandalılara karşılık 1801 yılında 500 yıllık Dublin Parlamentosunu devirerek ada yönetimini ele geçirmiştir. O zamandan itibaren İrlanda adası, İngilizler ve yanlıları ve İrlanda milliyetçiliği arasındaki mücadeleye sahne olmuştur.

¹⁵⁶ . Write,J R., a.g.e. s,172

¹⁵⁷ İnat. K.,a.g.e., s.209-210

Sanayi devrimi zamanında süregelen olaylardan, adanın sadece belli bir kısmı kurtulabilmiştir. Adanın genelinde tarım ağırlıklı ekonomi devam etmiştir. İngiliz politikasının etkisiyle 1846–47 yılları arasında adada ”büyük kıtlık” olarak tarihe yazılan, tarım ürünlerinden beklentilerin karşılanamaması üzerine halk zor günler geçirmiştir.¹⁵⁸

İrlanda nüfusunun hemen hemen %25’i hayatını kaybetmiştir.¹⁵⁹ Ölenlerin tamamına yakını fakir İrlandalılar olmuş, hayatta kalabilen İrlandalıların birçoğu da dünyanın değişik yerlerine ve özellikle de ABD’ye göç etmişlerdir. Bu dönemde İngiltere ile birleşmeyi savunan Birlikçiler (Unionists) Ulster bölgesini üs olarak kullanmış, bu bölgeye yerleşerek nüfus yoğunluğu bakımından önemli bir orana ulaşmışlardır.¹⁶⁰

Kıtlık ve açlık yıllarında İrlanda Cumhuriyetçi Kardeşliği (The Irish Republican Brotherhood, IRB) veya İrlanda Devrimci Kardeşliği (The Irish Revolutionary Brotherhood) adıyla yeni bir milliyetçi örgüt kurulmuştur.¹⁶¹ IRB örgütü, 1870-1916 yılları arasında İrlanda’nın bağımsız yönetimi için bombalama ve suikast eylemleri düzenlenmiştir.¹⁶²

İngiliz parlamentosunun tarımda bazı değişiklikler yapmasından sonra bölgesel özerklik ve İrlanda parlamentosunun kurulmasını isteyen yeni bir grup oluşmuştur. Bu grubun istekleri sonrasında, bağımsızlık adına gelişecek sürecin mühim kilometre taşlarından birini teşkil etmiştir. Özerklik taraftarları, 1885 tarihinde gerçekleşen İngiliz parlamento seçimlerinde, İrlanda üzerine belirlenen 103 kişilik kontenjandan, 85 sandalyeyi kazanmıştır. 1886 yılında İrlanda’ya özerklik verme girişimleri, Protestanlar ve İngiltere’deki muhafazakârlarca tepki ile karşılanmıştır.¹⁶³

¹⁵⁸ İnat. K.,a.g.e., s.209

¹⁵⁹ White, J.(1998). Terrorism, s.170

¹⁶⁰Bal, İ. & Özeren, S. (2009),Uzakdoğudan Yeni Kıtaya Terörle Mücadele, İngiltere’nin Ayrılıkçı İra ve Dine Karşı Terörle Mücadele Politikası, s.176

¹⁶¹ İnat. K.,a.g.e., s.210

¹⁶² Bal, İ. & Özeren, S..a.g.e., s.177

¹⁶³ İnat. K.,a.g.e., s.210

İngilizli Liberal Parti'nin iktidarı esnasında özerklik için yeni tasarılar parlamentoya sunulunca Protestanlar daha aşırı tepkiler görmeye başladı. Edward Carson bir belge hazırlayarak karşı koymaya çalışınca Protestanlar bu tasarımı her şeye rağmen savunmak için 1913 yılında silahlı bir örgüt olan Ulster Gönüllü Birliği (Ulster Volunteer Force, UVF) 'ni kurdular. Sorunun barışçıl yollardan çözülememesi üzerinde gerginlik arttı ve Katoliklerde İrlanda Gönüllüleri (Irish Volunteers) örgütü kurdu. Bu gerginliklerin yaşadığı bir ortamda İngiltere I. Dünya Savaşı'na girdi. Bazı Katolikler savaş ortamını fırsat bilerek 1916 yılında bağımsızlık talebiyle İngilizlere karşı ayaklandılar. Bir hafta içinde 1600 silahlı kişiden oluşan gurubun 1300'ü öldürüldü ve ayaklanma bastırıldı.¹⁶⁴

I. Dünya Savaşı'ndan sonra İngilizler, İrlandalılara merkezi hükümetin yetkilerini yerel yönetime devrini amaçlayan özerklik sözü vermiştir. I. Dünya savaşında tüm gücünü Almanya'ya karşı savunmak için sarfeden İngiltere'nin içinde bulunduğu özerklik yasası İrlanda'nın gücünün kime bağlı olacağı sorusunu gündeme taşımıştır. İrlanda'da yaşayan azınlık grupların silahlanmasına neden olmuştur.¹⁶⁵

IRB örgütü, 1916 yılının Paskalya Yortusu (Easter Day) gününde Dublin'de ayaklanmıştır. 1916 Paskalya ayaklanması ilk başlarda önemli kazanımlar elde ederek Dublin şehrinin bilgilerini ele geçirmiştir. Şaşkına dönen İngilizler, büyük bir savaşın tam ortasında böyle bir ayaklanmayı büyük bir ihanet olarak değerlendirerek Dublin'e asker göndermiş ve topçu ateşi ile birlikte ayaklananları teslim zorlamıştır. Patrick Pearse, İngiliz komutana gönderdiği teslim olma şartlarını belirten mektupta kendisini İrlanda Cumhuriyetçi Ordusu "Irish Republican Army-IRA" Başkomutanı olarak nitelendirmiştir. Başlangıçta bir örgüt bilinen IRB artık kendisini bir ordu olarak nitelendirmekteydi.¹⁶⁶

2.2.3.3. Örgütün İdeolojisi

IRA için; Kuzey İrlanda kaynaklı olarak ortaya çıkan, etnik ve dinsel milliyetçiliğe dayalı ayrılıkçı hareket, dünyadaki ilk sömürge devleti olarak

¹⁶⁴ İnat, K.,a.g.e., s.211

¹⁶⁵ Bal, İ. & Özeren, S..a.g.e., s.177

¹⁶⁶ Bal, İ. & Özeren, S..a.g.e., s.177

nitelenebilecek İngiltere'nin İrlanda adasını işgal etmesiyle başlayan sorunun günümüze dek gelmeyi başarmış şeklidir denebilir.

Kuzey İrlanda'nın en önemli terör örgütü olan IRA, İrlanda'nın birleşmesi ve tek bir devlet olarak var olması için yola çıkmış bir örgüttür. Bu bağlamda IRA'nın tek ve nihai amacı; İngiltere'nin, Kuzey İrlanda'dan geri çekilmesini sağlamak ve sosyalist bir cumhuriyet kurmaktır.¹⁶⁷ Fakat sosyalist bir devletin oluşması için ilk aşama olarak İrlanda'da demokratikleşmeyi, başka bir ifadeyle; Katoliklere karşı uygulanan ayrımcılığının ortadan kalkması gerektiğini savunan IRA, sonraki aşamada güney bölgesindeki işçi sınıfının radikalleşmesi ve böylece sınıf bilincinin oluşması gerektiğini öne sürmektedir. IRA sınıf bilinci ile emperyalist ve işgalci durumundaki İngiltere'ye karşı özgürlük mücadelesine herkesin katılacağını iddia etmektedir.¹⁶⁸

2.2.3.4. Örgütün Yapısı

IRA, İrlanda'da faaliyet gösteren örgütler içerisinde en büyük, en önemli ve en iyi organize olmuş olanıdır. IRA örgütü merkezîyetçi bir niteliğe sahiptir.¹⁶⁹ Yedi kişilik bir ordu konseyi tarafından yönetilen örgütün bu konseyinde, genelkurmay başkanı, merkez daire başkanı ve lojistik daire başkanı bulunmaktadır.

IRA'nın anayasasına göre; GAC (General Army Convention) olarak adlandırılan ve Türkçe'ye Büyük Ordu Kurultayı olarak çevirebileceğimiz büyük yetkilere sahip bu kurultayın, olağan üstü bir hal olmadıkça iki yılda bir kez toplanması gerekir. Genel kurula katılan delegeler ordu konseyi üyelerinde olduğu gibi IRA üyelerinden meydana gelmektedir. GAC tarafından seçilen ordu icra komitesi her altı ayda en az bir kez toplanır. İcra komitesinin en önemli görevlerinden biri ordu konseyi üyelerini belirlemektir. Komite aynı zamanda IRA ile ilgili konularda ordu konseyine tavsiyelerde de bulunma hakkına sahiptir. GAC oturumunda olmadığı hallerde ordu konseyi olağanüstü yetkileri kullanma hakkına sahiptir. Planlama ve ordu konseyi tarafından alınan kararların uygulanması, kuzey

¹⁶⁷ USGAT, a.g.m.

¹⁶⁸ Bal, İ. & Özeren, S..a.g.e., s.184

¹⁶⁹ Marques P.D.(2003), Guerrilla Warfare Tactics In Urban Environments,s.23

ve güney komutanlıkları arasında bir bağ kuran merkez karargâh personeline yürütülmektedir.¹⁷⁰

Kuzey Komutanlığı Kuzey İrlanda ve Cumhuriyeti'nin sınır ilçeleri olan, Donegal, Leitrim, Cavan, Monaghan ve Louth gibi toplam 11 yeri kapsamaktadır. Kuzey Komutanlığının Belfast, Derry, Donegal, Armagh ve Tyrone-Monaghan'dan oluşan en az beş tugayı mevcuttur. 21 ilçeyi kapsayan Güney Komutanlığı ise, Cumhuriyet sınırları içinde yayılmış daha az sayıdaki personelden oluşmaktadır. Güney Tugayının bir Dublin tugayı ve bunun dışında küçük sayıdaki birimleri vardır. Her komutanlığın kendi karargâhı, lojistik birimi ve komuta subayları vardır. Her bir operasyonel birim Aktif Hizmet Birimi olarak adlandırılan ve 5 ila 8 kişiden oluşan hücrelerden oluşmaktadır. Bazen ordu konseyi-genel karargâhı tarafından özel olarak belirlenen birimlerin özel operasyonlara sevk edildikleri olmaktadır. Öte yandan IRA içerisinde Cumann na mBan adı altında faaliyet gösteren bir kadın birliği de bulunmaktadır.¹⁷¹

IRA'nın üniforması, pantolon, İngiliz tarzı savaş montu ve siyah kar maskesinden oluşmaktadır. Fakat örgüt üyeleri bu üniformayı belirli durumlarda giymektedirler. Propaganda amaçlı faaliyetler ve üyelerin cenazeleri gibi sınırlı durumlarda giymektedirler.¹⁷²

2.2.3.5. Örgütün Tarihsel Süreci

1960'lı yılların başlarında Kuzey İrlanda Hükümeti'nin reform çabaları üzerine sahip oldukları ayrıcalıkları kaybetmek istemeyen Protestanların şiddetli eylemler gerçekleştirmiştir, 1966 yılında UVF (Ulster Gönüllü Güçleri)'yi tekrar canlandırıp, Katolik sivillere saldırılar başlamıştır. Aynı yıl Serbest Presbiteryen kilisesinin kurucusu Ian Paisley, UVF'yi desteklemeye ve bütün reform girişimlerini engellemeye çalışmıştır. Protestanların kilise ve siyasi kuruluşları reformlara karşı çıkarken, Katolikler ise reformların kabul edilmesi için girişimlerde bulunmuştur.¹⁷³

¹⁷⁰ Boyne S..(1996), Uncovering The Irish Republican Army, Jane's Intelligence Review

¹⁷¹ Boyne, S.,a.g.m. & http://en.wikipedia.org/wiki/Cumann_na_mBan

¹⁷² Marques P.D, a.g.e., s,29

¹⁷³ Boyne, S.,a.g.m

12 Ağustos 1969 tarihinde her yıl gerçekleşen Protestan yürüyüşü, katılımcılarının Katoliklerin yoğun olarak yaşadığı bölgeden geçişi esnasında, Katoliklerin engeli ile karşılaşınca çatışmalar başlamıştır. Bunun üzerine, İngiliz kolluk kuvvetleri çatışmaları bastırmak için Ağustos 1969'da bölgeye intikal ettirilmiştir. Sivil Haklar ve Özgürlükler Hareketi'nde çok fazla aktif rol üstlenmeyen IRA, 1968–69 yılları arasında yaşanan olaylar neticesinde İrlanda'nın birleşmesi adına şiddet kampanyasına yürütülmüştür. Başka bir deyişle, 1919 yılında oluşan IRA'nın yeniden doğuşu, 1969 sonrası bölgedeki huzursuzluklar ve bunun yaratmış olduğu baskı ve şiddetlerin bir sonucu olmuştur. Protestanların sayı olarak üstün durumda olmaları ve hükümet desteğini arkalarına almaları sonucu Katoliklere saldırılar artmıştır. Reformların başarısız bir şekilde sonuçlanması ile 1968 ve 1969 yıllarında yaşanan çatışmalar ve gerilimlerin artmasına neden olmuştur. Katoliklerin en önemli kuruluşu olan Sinn Fein ve IRA ikiye bölünmüş, bölgeyi idare edilemez duruma getirmeye çalışan Geçici Sinn Fein (Provisional Sinn Fein) ve Geçici IRA (Provisional IRA, PIRA), Resmi (Official) Sinn Fein ve IRA (OIRA)'dan ayrılmıştır. Marksist-Leninist anlayışından ziyade “yumuşak bir sosyalist söyleme” sahip olan PIRA, özellikle ABD'deki sempatizanlarından aldığı destek ile silahlanmış, 1971 yılından sonra bazı askeri ve ticari hedeflere karşı bombalama eylemleri gerçekleştirmiştir.¹⁷⁴

Kuzey İrlanda'daki Protestan idaresi bölgede devam eden çatışmaları engellemek için, Ağustos 1971'de olağanüstü durumlara özgü gözaltına alma yasasını (Internment) yürürlüğe koymuştur. Ancak bu yasa ters etki yaratarak, Katoliklerin daha fazla bir şiddete başvurmasına yol açmıştır. 30 Ocak 1972'de 'internment' yasasına karşı Londonderry'de protesto gösterisi yapan Katolikler üzerine Paraşütçü Birliği'nden gelen askerlerin ateş açması sonucu 13 göstericinin ölmesi; Kanlı Pazar olarak tarihe geçmiştir.¹⁷⁵ IRA ise, bunun üzerine saldırılarına hız vermiş Kanlı Cuma olarak anılacak olan Belfast'daki bombalama olaylarında 9 kişi ölmüştür.

Protestanlar ve Katolikler arasındaki yükselen gerilimler, Kuzey İrlanda parlamentosunun sonlanmasına neden olan sürecin başlangıcını oluşturmaktadır. Londra tarafından her iki tarafında kabul edeceği bir idare biçimi faaliyete

¹⁷⁴ İnat. K., a.g.e., s.212

¹⁷⁵ Richardson, L. a.g.e. s,85

geçirilememiştir, geçmişten kalan sorunlar ve İrlanda'nın bölünmesinde yapılmış olan yanlışlıklar çatışma ortamını yükseltmiştir. Sinn Fein ve IRA'nın toplumsal desteğini ekonomik ve sosyal eşitsizlikler arttırmıştır.¹⁷⁶

Tarafların şiddeti benimsemesi ile İngiliz hükümeti geniş kapsamlı tutuklamalar gerçekleştirmiştir.1969 yılından sonra IRA ile güvenlik güçleri arasındaki gerilla savaşı, IRA'nın ekonomik ve sanayi alanındaki faaliyet alanlarına yönelik saldırılar ve Protestan milislerinin Katolik sivillere yönelik saldırılar olmak üzere İrlandalılar üç değişik platformda çatışmaya başlamıştır. Üç alanda da geleneksel savaş yöntemlerinin dışına çıkmış ve terörizme yönelme görülmüştür. 1984 yılında ise IRA, İngiltere Başbakan'ı Margaret Thatcher'e yönelik bir suikast düzenlemiş, eylem başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Bu tarihten sonra her iki tarafta anlaşma zemini oluşturmaya çalışsa da başarılı olunamamıştır.¹⁷⁷

31 Ağustos 1994 tarihinde IRA, demokratik barış sürecinin başlayabilmesi için büyük bir adım atmış ve askeri eylemlerin son verdiğini açıklamıştır. Protestanlar da buna ateşkes ilan ederek karşılık vermiştir. Gary Adams ve John Hume, 6 Eylül 1994'te el sıkışmaları bir dönüm noktası olmuştur. Uzun süren bir şiddet döneminden sonra taraflar arasında soğuk bir barış dönemine adım atmıştır. 1998 yılında ABD başkanı Clinton'ın da girişimi ile her iki taraf arasında sıcak bir diyalog yaşanmaya başlanmıştır. İmzalanan antlaşmada (Good Friday) taraflar istediklerini elde edememiş, Kuzey İrlanda'nın kaderi çoğunluğun yani Protestanların rızasına bırakılmıştır.¹⁷⁸ IRA'nın tamamen silahsızlanması yönündeki baskılar dayanılmaz boyuta ulaşınca, sonunda IRA 28 Temmuz 2005'te yayınladığı bir bildiriyle silahlı mücadeleye son verdiğini açıklamıştır. Ulusal bir hareketin bitirilişinin karşılığında ise; birkaç İngiliz Üssü'nün kapatılması, özel harekât askerlerinin kademeli olarak Adadan çekilmesi, ileri tarihlerde tutsak IRA militanlarının affedilmesi olmuştur.¹⁷⁹

¹⁷⁶ Bal, İ. & Özeren, S..a.g.e. s,180

¹⁷⁷ Şekerbay H,a.g.e.,s.48

¹⁷⁸ Meyer McAleese, Peace at Last? The Normalization of Politics in Northern Ireland since the Good Friday Agreement, http://www.allacademic.com/meta/p250571_index.html (e.t.12.07.2010)

¹⁷⁹ Gürses,E . a.g.e. s,47

2.2.3.6. Örgütün Eylem Stratejisi

IRA'nın eylem stratejisi birleşik krallığa baskı uygulamaktır, böylece kamuoyunun desteğini arkasına alarak dünya kamuoyuna ideallerini lanse edebilmek amaçlarının temelini oluşturmaktadır. IRA strateji olarak diğer örgütlerde de olduğu gibi Silahlı Hareket + Siyasi Hareket = Devrimci Hareket Stratejisi'ni izlemiştir.

IRA'nın hedefleri IRA kendisine hedef olarak RUC diye bilinen Kuzey İrlanda Polis Teşkilatı mensuplarını, hâkim savcı gibi kamu çalışanlarını, yatırım ve ekonomik güç taşıyan kimseleri, ticari önem taşıyan tesis ve kişileri ve masum silahsız sivilleri seçmiştir. Bu sayede IRA hem kamuya karşı eylemlerini sürdürmüş hem de sivil hedefleri seçerek topluma korku yayma yoluna gitmiştir.¹⁸⁰

IRA terör örgütü tarafından yaygın olarak kullanılan saldırı türleri, keskin nişancılar ile yapılan saldırılar, araçlara ya da genelde askeri alanlara ve nadir olarakta kamuoyuna açık alanlara bırakılan bombalı eylemleridir.¹⁸¹ IRA'nın kullanmış olduğu eylem türü bombalı saldırı şeklinde gerçekleşmiştir.¹⁸²

Örgüt, İrlanda Cumhuriyeti, Kuzey İrlanda ve İngiltere içinde (özellikle araçlara bomba koyma şeklinde) bombalama, suikast, adam kaçırma taktikleriyle eylemler yapmaktadır. Cezalandırmak maksadıyla adam dövme ve tehditle baskı kurmak kullandığı “diğer taktikler”dendir.

IRA hedef olarak İrlanda ve Londra merkezlerini, İrlanda kolluk kuvvetlerini, kamu çalışanlarını, yatırım ve ekonomik güce sahip silahsız sivilleri hedef almıştır, böylece IRA hem kamuya karşı eylemlerini sürdürmüş hemde kamuoyuna korku yayma politikasını gerçekleştirmeyi amaçlamıştır.

IRA farklı dönemlerde eylem stratejisini değiştirmiş ve şartlara göre farklı taktikler uygulamıştır. İngiltere ve Avrupa merkezli sivil ve yarı askeri Protestanlara karşı eylemler gerçekleştirmişlerdir.

IRA'nın sivilleri hedef almasındaki temel amaç 3 şekilde incelenebilir;

¹⁸⁰ Uluslararası Strateji ve Güvenlik Araştırmaları Topluluğu (USGAT),(07 Mart.2008) .PKK-IRA İncelemesi

¹⁸¹ Bal, İ. & Özeren, S..a.g.e. s,186-194

¹⁸² USGAT, a.g.m.

Birincisi, kamu görevlilerini hedef alarak, örgüt elemanlarına örgütün eylem kapasitesini ve gücünü göstermek istemesidir. İkincisi, saldırıların planlanmış karmaşık eylemler olması örgütün davasına dikkatleri çekmektir. Üçüncüsü ise, intikam temel bir motivasyon kaynağı haline gelmiştir. (Pockrass, 1987). Özellikle cezaevlerinde çalışan görevlilerin işkence yaptıkları iddiasıyla, hâkimlerin de örgüt üyelerini mahkûm etmelerinden dolayı intikam için öldürülmeleri buna örnektir.¹⁸³

Bazı durumlarda sivillerin hedef alınması IRA' nın için dezavantajlı olmuştur. Patlamalardan zarar gören siviller yüzünden IRA'nın hem kendi içinden hem de destekçisi olan uluslararası kamuoyunda örgütün meşruiyetine zarar vermiştir.

IRA şehrin dar sokaklarını, bina çatılarını, yer altı alt yapılarını eylemleri açısından avantaj haline getirmiştir, çünkü şehirdeki binaların neden olduğu alan darlığı IRA için bir avantaj oluştururken bu durum İngiliz güvenlik birimleri için bir dezavantaj olmuştur.¹⁸⁴

IRA İngiliz ekonomisi açısından önemli rollere sahip alışveriş merkezi, borsa gibi kurumları hedef almıştır. Örneğin 1992 yılında Baltık Borsasına düzenlenen bombalı saldırıda iki kişi ölmüş, eylem ayrıca 1.2 milyar dolarlık bir ekonomik kayba neden olmuştur.¹⁸⁵ Fakat özellikle İngiltere'de örgüt tarafından gerçekleştirilmiş olan eylemler sivil can kayıplarının olmasından dolayı örgütün prestijini azaltıp meşruiyet dayanaklarını yok etmiştir.

2.2.3.7. Örgütün Eylem Profili

İngiliz terör uzmanları tarafından hazırlanan değerlendirme raporunda IRA'nın faaliyetleri iki ana döneme ayrılmıştır.1971–1972 yılları arasındaki dönem ‘ayaklanma’, 1972-1977 yılları arasındaki dönem ise ‘terörist dönem’ olarak nitelendirilmiştir.¹⁸⁶

¹⁸³ Bal, İ. & Özeren, S..a.g.e. s,187

¹⁸⁴ Margues P.D., a.g.e.,s.26

¹⁸⁵ Flickr, (2009).Baltic Exchange Bombing, <http://www.flickr.com> (e.t. 09 Eylül 2010)

¹⁸⁶ BBC News,(2007) Army paper says IRA not defeated.
http://newsvote.bbc.co.uk/mpapps/pagetools/print/news.bbc.co.uk/1/hi/northern_ireland/6276416.stm
(e.t. 12.06.2010)

1972 yılı Kuzey İrlanda tarihinin en kanlı yılı olmuştur. Bu yıl içerisinde 255'i IRA tarafından olmak üzere toplam 474 kişi terör yüzünden yaşamını yitirmiştir. Ayrıca 10.628 silahlı çatışma, 1.853 bombalama ve 4.876 yaralama olayı sadece bu yıl içinde meydana gelmiştir.¹⁸⁷

1972-1976 yıllarında şiddetin dozu yoğun olarak devam etmiştir. IRA özellikle ekonomik hedeflere yönelik bombalı terör saldırıları düzenlemiştir. IRA eylemlerde sivil hedeflere de saldırmakla birlikte sivil hedeflerden ziyade Kuzey İrlanda'daki güvenlik güçlerine yönelik saldırılarına ağırlık vermiştir. Zira bu tür saldırılar Katolik taban tarafından daha fazla onaylanırken, sivil kayıplar ise Protestanlar kadar Katolikler tarafından da benimsenmemiştir. Dolayısıyla IRA, hedef gözetmeksizin eylem yapmak yerine, belirli hedefler yönelik saldırılar düzenlemiştir.

IRA tarafından gerçekleştirilen saldırılar zaman ve yapılaş biçimleri, niteliği açısından önemlidir.

- *Kanlı Pazar olaylarına tepki olarak, 1972 yılında Kanlı Cuma olarak anılacak olan Belfast şehir merkezinin bombalanması olaylarında toplam 22 farklı yerde bomba patlatılmış ve dokuz kişi bu eylemlerde ölmüştür. (Parker, 2006:99)*
- *1974 yılında Birmingham ve Guildford'da IRA tarafından gerçekleştirilen saldırılarda ölüm ve yaralanmalar olmuştur. Ancak bu eylemlerden özellikle Ocak 1976 tarihinde Kingsmill katliamı olarak anılan eylemde, 10 Protestan işçisi araçlarından indirilerek katledilmiştir ki bu eylem IRA'yı destekleyen Katolikler tarafından da eleştirilmiş ve o dönemde İngiliz ve İrlanda hükümetleri tarafından yürütülen barış çabalarının Kuzey İrlanda Katolikleri tarafından da desteklenmesine neden olmuştur. (Parker, 2006:99)*
- *IRA tarafından İngiliz askerlerine yönelik gerçekleştirilen terör eylemlerinden biri de, 1978 yılında Kuzey İrlanda'nın İrlanda ile sınırı olan Güney Armagh kırsal kesiminde İngiliz konvoyuna karşı yapılan bombalı saldırıdır ki bu saldırıda 18 İngiliz askeri ölmüştür.*

¹⁸⁷ www.nisra.gov.uk

- 1969 ve 1998 yılları arasında Kuzey İrlanda bağlantılı terörden dolayı İngiltere’de 3500’den fazla insan ölmüştür. (Crown 2009)

IRA sadece kuzey İrlanda topraklarında değil, farklı topraklarda da eylemlerini gerçekleştirmiştir. Örgütün temel amacı İngiliz hükümetine taleplerini yerine getirmek için psikolojik ve sosyolojik baskı uygulamaktır. Bu çerçevede Londra’da farklı tarihlerde bombalı eylemler yapmıştır.

- 1982 yılında ünlü Hyde Park ve Regents Park’ta seremonideki atlı askerlere yönelik terör eyleminde 11 asker ölmüş ve 40’tan fazla asker seremoniyi izlemeye gelen sivil de yaralanmıştır. (MacLeod, 2005).
- Yine dönemin İngiltere Başbakanı Thatcher’e de suikast girişiminde bulunmuşlardır. 1984 yılında otele yapılan saldırıda Başbakan Tahatcher kurtulmuş ancak kabine ve partisinden 5 kişi ölmüş, birçok kişide yaralanmıştır. (Mullen, 1999; Brown ve diğerleri, 1984; McKittrick, 2000)
- 1991 yılında Downing Sokağında bulunan başbakanın ofisine IRA militanları tarafından 3 adet el yapımı bomba atılmış ancak olayda yaralanan olmamıştır.
- 1996 yılında IRA, ilk defa Londra dışındaki bir şehri hedef almış ve Manchester’da kamyonetlere düzenlediği bombalı saldırıda 200’den fazla kişi yaralanmıştır. (MacLeod, 2005).
- 2000 yılında IRA’dan ayrılan bir grup tarafından M16 binasına roketli saldırı düzenlenmiş ancak saldırı sonunda can kaybı ya da yaralanma olmamıştır.

Silahlı eylemlerin yanında IRA’nın kayda değer eylemlerinden biride 1981 yılında cezaevi şartlarının iyileştirilmesi ve Özel Statü Kategorisi uygulamasının yeniden başlatılması amacıyla cezaevinde olan IRA örgüt militanlarının açlık grevine başlamasıdır. (Moen, 1999).¹⁸⁸

2.2.3.8. Örgütün Eleman Profili ve Eğitimi

Yıllarca devam eden karşılıklı mücadelerin sonucunda örgütlerdeki tam-gün faaliyet gösteren teröristler de profesyonelleşmişlerdir. 1979-85 yılları arasında IRA

¹⁸⁸ Bal, İ. & Özeren, S..a.g.e. s,189-193

içerisinde önemli görevler alan Eamon Collins, örgütten ayrıldıktan sonra yaptığı açıklamada ‘Örgüt elemanı olmak kendi başına bir meslek haline gelmiştir. Artık onların da mali uzmanları, siyasi stratejileri belirleyen kurmayları vardır.’¹⁸⁹

IRA, 500 kadarı eylem halinde olan 500 ile 2.000 arasında profesyonel bir kadroya sahiptir. Sinn Fein içerisinde yer alan binlerce kişi ise bu kadroyu desteklemektedir. İngiltere ve İrlanda Cumhuriyeti istihbarat servislerinin hesaplarına göre ise IRA operasyonlarına doğrudan katılan 400 civarında eleman bulunmaktadır.¹⁹⁰

IRA'nın personeli genellikle küçük hücreler halinde yapılanmıştır. Hiyerarşik olarak gelen emirler doğrultusunda hareket eden bu küçük hücreler sayesinde IRA, oldukça operasyonel yapı arz etmektedir. Bunun yanında yukarıda bahsedilen sayıları 2000'leri bulan kadrosu ise çağrı halinde aktif hale geçmektedir. Gerektiğinde aktif hale geçen bu güç içerisinde propaganda birimlerine dek çok geniş kadrolara sahiptir.¹⁹¹

2.2.3.9. Örgütün Finans Kaynakları

IRA ekonomik anlamdaki faaliyetlerini diğer örgütlere göre farklı kaynaklardan sağlamıştır. En önemli destek ABD'ye göç etmiş İrlandalılar ve torunların gelmiştir. İrlanda Kuzey Yardım Komitesi (*The Irish Northern Aid Committee-Norald*) IRA'ya bu kapsamda uzun yıllar para göndererek destek olmuştur.¹⁹² Ayrıca örgüt özellikle ABD'deki 'Sinn Fein'in Dostları' adlı kuruluş ve diğer İrlandalılarından destek gördü. İrlanda kökenli Amerikalılar 1970'lerin başından itibaren bir Kuzey İrlanda yardım fonu oluşturarak IRA'ya maddi sağlamışlardır. Ayrıca kurulan bir komite diplomatik çevrelerde propaganda, lobi çalışmalarını sürdürmüştür.¹⁹³ Bunları yanında yine kaçakçılık, eroin ve silah ticareti, soygun,

¹⁸⁹ Eamon Collins (e.t. 9 Ekim 2010)

http://en.wikipedia.org/wiki/Eamon_Collins

¹⁹⁰ Irish Republican Army (e.t.9 Ekim 2010)

http://en.wikipedia.org/wiki/Irish_Republican_Army

¹⁹¹ Irish Republican Army a.g.m

¹⁹² Bal, İ. & Özeren, S..a.g.e. s,195

¹⁹³ Gürses, a.g.e., s.36.

vergi ve haraç adı altında toplanan paralar örgütün temel maddi kaynakları arasındadır. Örgütün yakın ilişki içerisinde olduğu kilise ise örgüte hem maddi hem de manevi anlamda fayda sağlayan önemli bir destekçisidir.¹⁹⁴

IRA'nın maddi kaynaklarının boyutlarına ilişkin İngiliz Savunma Bakanlığının elindeki verilere göre IRA illegal metotlarla yılda yaklaşık 10 milyon pound (yaklaşık 15 milyon dolar) gelir temin etmektedir.¹⁹⁵

Dolandırıcılık, irtikâp, şantaj, kaçakçılık, uyuşturucu kaçakçılığı gibi yollarla IRA eylemlerini finanse etmektedir. Bunun yanında Dublin'de bar, restoran, aksi şirketi, video kiralama gibi ticari alanlarda da örgüt adına faaliyet gösteren firmalar bulunmaktadır.¹⁹⁶

IRA, rgütü finanse etmek için banka soygunu, gasp, uyuşturucu satıcılığı gibi suç unsuru oluşturan faaliyetler yürütmektedir. IRA'nın Kolombiya'da faaliyet gösteren Kolombiya Devrimci Silahlı Güçler (FARC) terör örgütüne patlayıcılar hakkında eğitim anlamında destek verdiği ve bu eğitimler karşılığında yüklü miktarda para aldığı, Kolombiya güvenlik yetkilileri tarafından ifade edilmiştir.¹⁹⁷ Ayrıca Kuzey İrlanda'da bulunan çetelerin büyük, çoğunluğu ya Protestan Birlikçiler ya da Katolik cumhuriyetçi terör örgütleri ile bağlantılıdır. Çeteler, uyuşturucu kaçakçılığı ve satıştan elde ettikleri gelirleri de IRA gibi terör örgütlerine aktarmaktadırlar.

2.2.3.10. Örgütün Dış Bağlantıları

ABD'de faaliyet gösteren Irish Northern Aid Committee adında bir örgütün IRA'ya maddi destek sağladığı ve IRA'nın finansal kaynaklarının hemen hemen tamamının buradan karşılandığı öne sürülmüştür.¹⁹⁸ IRA'nın bazı eylem malzeme ve silahlarını Ortadoğu ve Kıbrıs aracılığı ile elde ettiğine dair bilgiler mevcuttur. 1977 yılının Kasım ayında Ansverste'de ele geçirilen silah kutularında “BL ELFETİH”

¹⁹⁴ Curtis and Karacan, a.g.m., s.6-7

¹⁹⁵ Gürses, a.g.e., s.37.

¹⁹⁶ Richardson L,a.g.e, s.74

¹⁹⁷ Curtis and Karacan, a.g.m., s.6-7

¹⁹⁸ USGAT, a.g.m.

damgası tespit edilmiş bu silahların Lübnan'dan Kıbrıs Rum Kesimi yoluyla gönderildiği anlaşılmıştır.¹⁹⁹ Yine 1987 yılında ise Fransız yetkililer tarafından yakalanan bir gemide, Libya'dan İrlanda Cumhuriyeti'ne gitmekte olan 150 ton silah ele geçirilmiştir. Öte yandan birçok IRA üyesinin Ortadoğu'daki Filistin kamplarında eğitildiği, bazı IRA üyelerinin bu kamplara bomba ve silah yapımında öğretmen olarak katıldıkları da bilinmektedir. Ortadoğu pek çok terör örgütüne olduğu gibi IRA'ya da faaliyetleri konusunda geniş imkânlar sunmuştur.²⁰⁰ Örgütün Kolombiya'daki örgütle olan bağlantısı yukarıda da anlatıldığı gibi olmuştur.

2.2.3.11. Örgütün Legal Alan Faaliyetleri

Sinn Fein, 1907 yılında kurulan bir partidir. IRA'nın siyasi kanadını oluşturmaktadır. 1970'li yıllarda ikiye bölünmesiyle, bir bölümü İşçi Partisi olarak yasal yoldan siyasi mücadelesine devam ederken, diğer bölümü Sinn Fein adıyla IRA'nın siyasi mekanizması haline gelmiştir. Sinn Fein, Kuzey İrlanda'nın İngiltere ile değil, eğer bir birleşme olacaksa bu birleşmenin Serbest İrlanda ile yapılmasını savunmaktadır. Bugün silah bırakan IRA'nın en etkili ve önemli legal faaliyeti bu siyasi yapılanmasıdır.²⁰¹

Ayrıca yine sivil toplum örgütleri ve sosyalist-komünist partiler de sempatican toplama amacıyla kullanılmaktadır. Yine örgüte yakın veya doğrudan ona bağlı gazete, dergi yayınevleri ile örgüt sempaticanı veya üyesi aydınlar tarafından kaleme alınan eserler de örgütün kullandığı legal alan faaliyetleri içerisindedir. Bunun yanında legal olmasa da örgütün yayını yapan bir korsan radyo ve internet siteleri de örgütün kullandığı yöntemler arasındadır.

2.3. PKK Terör Örgütünün ETA VE IRA Örgütleri ile Karşılaştırılması

2.3.1. PKK - ETA Karşılaştırması

Türkiye topraklarında bağımsız bir Kürdistan devleti kurmak için çalışan PKK ile İspanya topraklarında bağımsız bir Bask devleti kurmak için çalışan ETA'nın öncelikli ortak vasıfları ikisinin de birer silahlı terör örgütü olmalarıdır. Bu

¹⁹⁹ IRA - İrlanda Cumhuriyet Ordusu, Diğer Örgütlerle İşbirliği (10.01.2005) Hasat.org

²⁰⁰ Gürses, a.g.e., s.45.

²⁰¹ Laqueur,W, a.g.e. s,20-25

iki terör örgütü de etnik olarak kendilerini farklı görme düşüncesiyle bağlı oldukları yönetim ve halktan bağımsız devlet kurmayı amaçlamıştır.

ETA'nın ideolojisi Katolik sosyal radikalizm iken Sovyetler Birliği'nin desteği ile Marksist ve Leninist bir harekete dönüşmüştür.²⁰² Örgüt, Cezayir bağımsızlık mücadelesi ile birlikte Küba ve Çin sosyalist devrimlerini kendine örnek almıştır. ETA'nın ideolojisi içerisinde üç farklı eğilimden bahsetmek mümkünken bu üç eğilimden şiddet yanlısı olan ulusal gerilla tarzını savunan grubun hâkim olduğunu, diğer grupların tasfiye edildiği görülmektedir.²⁰³ PKK'da ilk kuruluşunda Marksist-Leninst ideolojiyi benimsemiş, örgüt içinde silahlı propagandayı reddeden düşünceler örgüt içindeki hakim otorite tarafından tavsiye edilmiştir. Sonuçta iki örgütte kendi oluşturdukları milliyetçilik ile komünizm ideolojisini birleştirmeye çalışmıştır.

Bask halkının yıllardan beri sahip bulunduğu iç dinamikler ile Franco rejimini baskıcı uygulamalarının birleşmesi sonucu doğan ETA, kendi eylemlerine karşı, Franco rejimini kışkırtarak ayırım yapmaksızın bütün Bask halkına saldırmasını sağlamak için "Baskı-Eylem-Baskı" stratejisi izlemiştir. Zira şiddet eylemleri arttıkça güvenlik güçleri daha sert tepki vermiş bu da ETA'nın varlığını sürdürmek için ihtiyaç duyduğu şiddet sarmalının oluşmasına olanak sağlamıştır.²⁰⁴

PKK ise Türkiye'yi stratejik, ekonomik ve askeri açıdan güçsüz kılmak, devletin Doğu ve Güney Doğu Anadolu bölgesindeki askeri ve ekonomik otoritesini zaafa uğratarak, halkın otoriteye karşı güvenini kırmak, yerel ve bölgesel çatışmalarla devleti halkına bozguncu ve faşist olarak göstermeye çalışmak ve yaptığı terör eylemlerinin, infial uyandıracak kısımlarını devlete mal ederek, bölge halkı üzerinde devlet terörü uygulandığı görüntüsü vererek gerilla taktiğine dayanan uzun süreli halk savaşı stratejisini seçmiştir.

ETA şehirli bir örgüttür yani yapılanması / elemanlarının yerleşkesi ve eylemleri genellikle şehir merkezlerinde olmuştur. Eylemlerinde genellikle el yapımı veya fabrikasyon patlayıcılar haricinde tabanca ve otomatik tüfek gibi hafif makineli

²⁰² Güzel, C.,(2002),Silinen Yüzler Karşısında Terör, Alexander Y., Avrupa Terörizm, Ankara, s. 214

²⁰³ UTSAM,,s. 13

²⁰⁴ UTSAM,,s. 13

silahlar kullanırken, Baskıların “Kale Borroka” olarak adlandırdıkları sokak saldırıları örgütün son dönemde yaptığı eylemlerin büyük bir bölümünü oluşturmuştur. ETA'nın uzantısı olan gençlik grupları caddelerde gösteriler yaparak polislerle çatışmış, hatta başta toplu taşıma araçları olmak üzere araçları kundaklama ve molotoflama eylemleri gerçekleştirmiştir.²⁰⁵

ETA kuruluşundan bu yana geçen süre içerisinde bombalamalar, silahlı saldırılar, adam kaçırmalar, suikastlarla anılan ve 800'den fazla kişinin öldürülmesinden sorumlu tutulmaktadır, bu sokak hareketleriyle birlikte ölümlerle sonuçlanan eylem sayısında büyük azalma görülmüştür. Örgüte bağlı KCK, TAK ve BDP gibi uzantıları yaklaşık on yıldan beri “Serhildan” başkaldırı dedikleri eylemler gerçekleştirmesine rağmen PKK halen gerilla tipi eylem yürüten ve tam anlamıyla şehirlileşememiş daha erken dönemlerdeki yapılanmalara örnek teşkil etmektedir. PKK şehir merkezlerinde bombalama, suikast ve adam kaçırmaya gibi bireysel veya küçük çaplı olabilecek eylemlerden ziyade kırsal alanda güvenlik kuvvetlerine karşı; pusu, baskın ve sabotaj gibi gayri nizami harp taktikleri uygulamıştır. Örgüt bu eylemleri gerçekleştirirken patlayıcı silahlara ve hafif makineli tüfeklere ek olarak uçaksavar, havan ve hava savunma füzeleri gibi ağır silah kullanmıştır.²⁰⁶

Örgütlerin saldırıları karşısında verilen kayıp karşılaştırıldığında ETA örgütü ilk eylemini gerçekleştirdiği 1968'den 2010 yılına kadar olan 42 yıllık süreçte yaklaşık 2400 kişinin yaralanmasına 829 hayatını kaybetmesine neden olmuştur.²⁰⁷ PKK ise ilk silahlı eylemini gerçekleştirdiği 1984 yılından bugüne kadar olan 37 yıllık süreçte PKK, şehit, hayatını kaybeden vatandaş ve ölü ele geçirilen terörist olarak toplam 41 bin 828 insanın (6 bin 654 şehit, 29 bin 639 terörist) hayatına mal olmuştur.²⁰⁸

ETA örgütüne nazaran daha eğitimsiz elemana sahip olan PKK örgütü bölge insanının da psiko-sosyal durumunu değerlendirerek yoğun ve acımasız katliamlar ile sivil ve askeri tüm hedefleri içeren eylemler gerçekleştirmiş, bölgede korku ortamı

²⁰⁵ Europol, Terrorist Activity in European Union, TESAT 2003-2004, s.8

²⁰⁶ Marcus, A (2009), Kan ve İnanç: PKK ve Kürt Hareketi, İstanbul iletişim yayınları, s.35

²⁰⁷ http://www.mir.es/DGRIS/Terrorismo_de_ETA/ultimas_victimias/p12b-esp.htm

²⁰⁸ http://www.netgazete.com/News/706692/terorun_26_yillik_kanli_bilancosu_6_bin_653_sehit.aspx

oluşturarak isteklerini elde etmeye ve zorunlu destek görmeye başlamıştır. PKK'ya nazaran ETA eylemlerinde daha seçici davranarak daha insancıl davranmıştır. ETA'nın bazı eylemlerinden önce sivil kayıpları önlemek amacıyla eylemlerini duyurması, örgütün sivil halka zarar vermekten kaçındığını, temel amacının zor durumda bırakarak müzakerelere zorlayarak tavizler elde etmeye çalıştığı görülmektedir.

Belirsizlik ve geçiş dönemlerinde ETA'nın eylemlerini artırması dikkati çeken diğer bir husus olmuştur. Örgüt ile hükümet arasındaki görüşmelerin yaşandığı 1977-82 yılları arasındaki demokrasiye geçiş dönemi ve 1982- 1996 Birinci Sosyalist Hükümet döneminde özellikle görüşmelerin olumsuz geçmesinin ardından örgüt gücünü göstermek amacıyla şiddet eylemlerine başvurmuştur. Bu kapsamda 1977-82 yılları arasında 311, 1982-1996 yılları arasında 329 eylem gerçekleştirmiş ancak terörle mücadelede sıfır diyalog dönemi olan Aznar hükümeti boyunca sadece 65 eylem gerçekleşmiştir. PKK ise askeri anlamda ne zaman güçlü ise veya inisiyatifi ele geçirdiyse o zaman eylemlerini artırmış, ancak son zamanlarda özellikle şehir yapılanmasının muhattaba alınma umudu eylemlerde artışa neden bir husus olmuştur.

ETA'nın insan kaynağı arasında elitler, zenginler bulunabilmekte iken PKK için aynı durum söz konusu değildir. 1960-70'li yıllarda Basklı militanların önemli bir kısmı Katolik kilisesinin dini okullarından gelmiştir.²⁰⁹ Zamanla durum değişmiş ve örgüt bölge halkına hitap duruma gelirken elemanların %60'nı 20 yaş altı bekar erkekler oluşturmuştur.²¹⁰

PKK'nın öncelikli hedef kitlesini, gençler oluşturmaktadır. Bunların başında da, lise ve üniversitede okuyanlar ile kırsal bölgelerdeki yoksul, işsiz ve toplum içerisinde herhangi bir sosyal statü elde edememiş gençler gelmektedir. Örgüt, gençler arasındaki işsiz-güçsüz kesimi, kırsal kadroya militan olarak hedeflemektedir. Örgüt elemanlarının Yaş Gruplarına Göre Dağılımları; % 54'ü "14-25 yaş grubu arasında", % 34'ü 26-37 yaş grubu arasında", % 12'si "38-58 yaş grubu arasındadır. Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları; % 11'i Üniversite, % 16'sı

²⁰⁹ Gürses, E., a.g.e, s.50

²¹⁰ Bal, İ. & Özeren, S., a.g.e s.247

Lise, % 13'ü Ortaokul, % 39'u İlkokul mezunu, % 12'si Okur-yazar, % 9'u Cahildir.²¹¹

Ayrıca PKK örgütü içersindeki kadın eleman sayısının ETA'ya göre fazla olması eleman profili açısından diğer bir farklılığı göstermektedir. Her iki örgüt de başarısız oldukları durumlarda yapı değişikliğine gitmiştir. Kasım 2002'ye kadar komando diye tabir edilen elemanlardan oluşan eylem timleri, daha serbest hareket eden ve eylem için üst liderlerin iznine ihtiyaç duymayan hücre tipi yapılanmaya dönüşmüştür. PKK'da ise ARGK yapısında iken teröristler bazı bölgelerde 300-400 kişilik gruplar halinde dolaşırken, HPG yapılanmasına geçildiği dönemde profesyonel yapıya geçilerek 3-4 kişilik gruplar halinde eylemler yapılmaya başlanmıştır.²¹²

PKK ve ETA örgütünün eylemlerini yaptığı ve yaşam alanı olarak kullandığı bölgeyi değerlendirecek olursak ETA'nın elemanları eylemlerinin %85'ini Bask bölgesindeki yerleşim yerlerinde gerçekleştirmiş ve yaşamını bu bölge sürdürmüştür. Bask Bölgesi kendisine yetebilen 2,5 Milyon nüfusa sahip İspanya'nın en gelişmiş vilayeti ve halkı İspanya hükümetine yük olmayan bir sanayi bölgesidir. Bu durum PKK'nın ekonomik geri kalmışlıktan kaynaklandığını veya ekonomik gelişme ile çözülebileceği tezini çürütebilecek niteliktedir.²¹³

Bask Bölgesi, İspanya'nın 15.yy.da birliğini sağlayarak bölgeye hakim olduktan sonra bile üç yüzyıl boyunca "Foral Sistem" adı verilen ayrıcalıklı otonom bir yapı ile devam etmiştir. Franco Dönemi haricinde de hep özerk olmuş veya ayrı bir statüye sahip olmuştur. 1975 yılında bölgenin tekrar özerk statüye sahip olması terörü durdurmamış, ETA eylemlerine devam etmiştir. ETA'nın gücü özerklikten sonra değil Fransa'nın sınırında aldığı etkili önlemler neticesinde azalmıştır. Bu da PKK'nın özerklik talebini gerçekleşmesinden sonra nasıl davranabileceğine bir örnek teşkil etmektedir.²¹⁴

²¹¹Terörle Mücadele (e.t. 22 Ekim 2010)
<http://www.egm.gov.tr/temuh/mucadele6.htm>

²¹² Marcus,A.(2009), Kan ve İnanç:PKK ve Kürt Hareketi,s,51

²¹³ Marcus,A, a.g.e. s,53

²¹⁴ Bal, İ. & Özeren, S., a.g.e., s.247

Bölgenin yakın geçmişinde gerçekleşmiş en önemli çatışma İkinci Dünya Savaşı'dır. Bu yıkıcı savaş sonrasında Avrupa ekonomik ve siyasi alanda istikrar için çabalamış komünizm tehdidi karşısında bölge oluşan yerel çatışmalar batılı devletler tarafından önemli ölçüde destek görmemiştir. PKK'nın eylemlerinin yaptığı ve bizzat yaşam alanı olarak kullandığı bölge, hayat şartlarının özellikle kışın çok zor olduğu Doğu ve Güneydoğu Anadolu, Irak'ın Kuzeyi, İran-İrak-Türkiye üçgenindeki dağlık arazi kesmi oluşmuştur. Bölgenin yakın geçmişinde 1980-1988 İran-İrak Savaşı'ndan, 1991 Körfez Harekâtı'na ve 2003 Irak Harekâtı'na kadar birçok çatışma meydana gelmiş ve bölgede zaman zaman oluşan otorite boşlukları neticesinde silah ve uyuşturucu kaçakçılığı kontrol edilmez bir hal almış, eylem yapabilmek için silah bulmak çok kolay olmuştur. Bölgede zengin petrol yataklarının var oluşu, ayrıca dünyaya veya bölgeye hakim olmak isteyen devletlerin politikaları, bölgeyi satranç tahtasına, yapay olarak oluşturulan örgütleri ise piyon haline getirmiştir. Örgüt bu geniş ve dağlık araziyle yetinmemiş Karadeniz ve Akdeniz açılımlarıyla bölgedeki dağlık Toroslara yerleşmek suretiyle özellikle turizm açısından önemli bölgelere yayılmaya çalışmış, Türkiye'yi ekonomik alanda etkilemek istemiştir.²¹⁵

ETA kendi düşüncelerini, kültürünü ve dilini "Ekin" adlı dergi ile yaymaya çalışırken, aynı şekilde de PKK'da Avrupa'da yayınladığı "Sexwebun" adlı dergi ile yapmaktadır.²¹⁶

ETA legal alanda faaliyet gösteren uzantısı Herri Batasuna sadece Bask Bölgesinde yaklaşık %13-14 civarında oy oranına sahipken PKK'nın siyasi düşüncelerini savunan, isim değiştirerek yasaklanma karşısında varlığını sürdürmeye çalışan siyasi partiler Türkiye'de %7 oy oranına sahip olmuştur.²¹⁷

2.3.2. PKK – IRA Karşılaştırması

IRA, Kuzey İrlanda'nın Britanya Krallığı'ndan bağımsızlığını ve İrlanda ile birleşmesini savunan, 1969 yılında aynı adı taşıyan yapının parçalanmasıyla ortaya çıkmış olan ve 2005 yılında silahlı mücadeleyi bırakmış olduğunu açıklamış örgüttür. Ancak PKK tarihte var olmayan yapay olarak gün ışığına çıkan bir devlet kurmak

²¹⁵ Marcus, A a.g.e. s,54

²¹⁶ Demirel E. (2000).Dünyada Terör, Ankara, s.136

²¹⁷ Bal, İ. & Özeren, S..s.265

isteyen halen varlığını sürdüren ve dış destek almaya devam eden bir örgüttür. IRA terör olaylarının özünde dini temelli etnik şiddet hareketi ve tarihte kurulmuş bir devlet varken, PKK ise özellikle çevre ülkeler ve birçok batılı devlet tarafından desteklenen özünde Kürt milliyetçiliği olan ancak Osmanlı İmparatorluğu'ndan Türk milletine miras kalan topraklar üzerinde eylemlerini gerçekleştirmektedir.

IRA'nın faaliyeti sürdürdüğü Kuzey İrlanda arazi bakımından düz bir yapıya sahip olup, örgüt şehirlerin dar sokaklarını, bina çatılarını, yer altı alt yapılarını eylemlerde kullanmıştır. Yerleşim yerlerindeki binaların neden olduğu alan darlığı terör örgütü için avantaj iken, bu durum İngiliz güvenlik birimleri için dezavantaj olmuştur.²¹⁸

Türkiye'nin doğusu dağlık, zorlu ve sert iklime bir arazi yapısına sahiptir. PKK örgütü içindeki teröristlerin büyük bir bölümünün bölge insanı olması, bölgeyi güvenlik güçlerinden daha iyi bilmesi teröristler lehine bir durum oluşturmuştur. Bunlara ek olarak Kuzey İrlanda sadece İrlanda Cumhuriyetiyle komşu olmasına rağmen Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin batılı devler tarafından terörist olarak ilan edilmiş yedi ülkenin üçü ile sınırı bulunmaktadır.

Her iki örgütte kuruluşları itibarıyla bağımsız ve sosyalist birer devlet kurmak için silahlı mücadele yolunu seçmiştir. Silahlı Hareket + Siyasi Hareket= Devrimci Hareket stratejisi bu iki örgütün temel yapılanmasına yön vermiştir. Mao'ya göre toplumu kendi yanlarına çekmek için terör veya devrimci hareket siyasal sahada yönetici otoritelerle rekabete girişmek zorundadır. Birçok ayaklanma hareketinde ayaklanan taraf mahalli yönetim ağı ve paralel hükümet kurumları oluşturur. Kurulan siyasal parti ve organlar, devrimci, ayrılıkçı, terörist gruplara meşruluk sağlayarak hükümetin meşruluğunun bir kısmını kendi üzerine çeker. Mao, kurtarılmış bölgelerde devlet içinde devlet yaratmaya çalışmıştır. Aynı şekilde İrlanda'daki IRA örgütü, Sinn Fein partisi adıyla bir yasama meclisi kurmuştur. İlk başlarda yer altında kurulan bu meclis daha sonraları İngiliz hükümetine karşı seçimlere girerek İngiliz hükümetiyle yarışmıştır. 1990 ortalarından sonra İngiliz Hükümeti IRA'nın siyasi kanadının parlamentodaki temsilcisi Jerry Adams'la görüşmelere başlamıştır. Amerika, İrlanda ile İngiltere arasında arabuluculuk yapmak üzere Senator George

²¹⁸ Bal, İ. & Özeren, S..a.g.e, s.188

Mitchell'i göndermiştir. Bu görüşmelerin başlaması için IRA bir yıl öncesinden terör yapmama sözü vermiştir. Amerika'nın baskılarına rağmen Londra IRA'nın aşırı isteklerine karşı durunca IRA içindeki sert elemanlara yakın kaynaklar IRA'nın tekrar teröre başlayacağını belirtmişlerdir ve IRA tekrar teröre başlamıştır.²¹⁹

PKK'da aynı yapılanma mevcut iken örgütün düşüncelerini savunan ve siyasi uzantısı olarak ortaya çıkan partiler hiçbir zaman mevcut hükümet ile yarışabilecek düzeye gelmemiş, kimi zaman meclis çatısı içine bile girememiştir. Meclis içine giren veya kendisini Kürt aydın olarak nitelendiren bir grup kendilerinin PKK ile Hükümet arasında arabuluculuk yapabileceğini örgütün büyük eylemlerinin ardından eylemleri destekler nitelikte dile getirirse de bu mevcut hükümetler tarafından kabul edilmemiştir.

Her iki örgütte de yöre halkını baskı altında tutma amacıyla şantaj, korkutma, öldürme, mala zarar verme gibi yöntemler meşru kabul edilmektedir. IRA'nın uyguladığı yöntemlerden olan köyler arası mayın döşeme, taşıt araçlarına bomba koyma, devlete ait yerleri tahrip etme, kolluk güçlerine pusu kurma, çocukları eylemlerde ön saflara çıkartma gibi yöntemler PKK tarafından da aynen uygulanmaktadır. Rus silahlarını kullanmaları noktasında Rusya'dan destek almış olmaları, Orta Doğu'daki kamplarda eğitim almış olmaları ve FKÖ gibi İslami örgütlerden destek görmeleri benzer özelliklerinden diğerleridir.²²⁰

İrlanda Kurtuluş Ordusu'nun üniforması, pantolon, İngilizlerin giymiş olduğu savaş montu ve siyah kar maskesinden oluşmaktadır fakat örgüt üyeleri genelde bu üniformayı belirli durumlarda kullanmaktadır. Bunlar, fotoğraflar, posterler ve diğer propaganda amaçlı faaliyetler gibi sınırlı durumlarda giymektedirler.²²¹ PKK 'da bir parti olarak kurulmasına rağmen askeri yapılanması olması nedeniyle dağ kadrolarına IRA gibi üniforma giydirerek meşru bir ordu görünümüne bürünmeye çalışmış, halkın devlete ve Türk ordusuna güvenini kaybetmesi amacıyla Türk

²¹⁹ <http://www.sde.org.tr/print.aspx?pageID=0&columnID=0&newsID=302>

²²⁰ Uluslararası Strateji ve Güvenlik Araştırmaları Topluluğu (USGAT), a.g.m.

²²¹ Bal, İ. & Özeren, S..s.186

ordusunun üniformasının giyerek kırsal alanlarda eylemlerde bulunduğu bilinmektedir.

Bugüne kadar geçen süre içerisinde iki örgütün de doğrudan sivil halkı hedef alan uygulamaları olmuştur. İngiliz güvenlik birimlerinin terör saldırılarına karşı korunma ve operasyonel yeteneklerinin artması, örgütü askeri hedeflerden ziyade sivil hedeflere yöneltmiştir. Ancak bu durum örgütün meşruiyet dayanaklarını yok etmiştir.²²²

PKK terör örgütü de bölge halkına korku salarak destek almak amacıyla, bölgenin güvenlik güçlerine sağladığı dezavantajı da kullanarak sivil halka kayıplar verdirmiştir. Aynı zamanda bu örgütün kamu malları ve çalışanlarına karşı saldırı ve tacizlerde bulunmaktadır.

İki örgütün kendi eylem ve propaganda faaliyetleri için gelir elde yolları bir birine çok benzemekte iken, IRA'nın Kolombiya'da faaliyet gösteren Kolombiya Devrimci Silahlı Güçler terör örgütüne patlayıcılar hakkında eğitim vermesi ve bu eğitimler karşısında yüklü miktarda para alması örgütün PKK'ya nazaran ne kadar profesyonel elemanlara sahip olduğunu göstermektedir.

IRA, PKK'dan farklı olarak sivil halkın zarar görmemesi için çaba sarf etmektedir. Yine örgütler arasındaki bir diğer önemli bir farkta IRA'nın, tıpkı ETA gibi bombalı eylemlerini polise önceden bildirerek önlem alınmasını sağlaması, doğrudan ve maksatlı olarak sivilleri hedef almadığı eylemlerde yaşanan can kayıpları için özür dilemesi ve sadece ses getirmek amacıyla olması, buna karşın PKK'nınsa eylemlerinde böyle bir amaç gütmeyerek sadece maksimum can kaybına yönelmesidir.

IRA'nın hedefleri arasında güvenlik güçlerinden ziyade İngiliz ekonomisi açısından önemli olan otel, alışveriş merkezi gibi yerlerde bulunmaktadır. Örneğin 1992 yılında Baltık Borsasına düzenlenen bombalı saldırıda iki kişi ölmüş, eylem ayrıca 1.2 milyar dolarlık bir ekonomik kayba neden olmuştur. PKK'da benzer şekilde Türkiye'nin ekonomisini etkilemek bölgeyi hizmetten yoksun bırakma

²²² Bal, İ. & Özeren, S..s.188

maksadıyla, kamu araç ve binalarına, turizme uygun ekonomik önem arz eden yerlere ve ormanlık arazilere eylemlerde bulunmuştur.

Eylemlere maruz kalan insanların yapısı olarak olaya bakıldığında Kuzey İrlanda halkının Protestan – Katolik diye ayrıldığı görülmektedir. Her ne kadar Sovyetler Birliği ‘nin yıkılmasının ardında komünist düşüncenin çökmesiyle birlikte örgüt propagandalarında dini öğelere ve PKK 2.Konferans Kararları’nda; “Dini ve mezhepleri PKK çevresinde örgütlemek, çeşitli mezhepleri PKK ideolojisi açısından değerlendirmek, Yezidileri ve Hıristiyanları da PKK çevresinde örgütlemek, İmamlar Birliğini kurumlaştırmak” gibi söylemlere yer verse de PKK eylemlerini gerçekleştirirken böyle bir ayırım yapması söz konusu değildir.

IRA, 1970’li yıllarda iki defa ateşkes ilan etmiştir. Bu süre zarfında İngiltere Hükümeti, dolaylı olarak IRA üst yönetimi ile görüşmelerde bulunmuş ancak görüşmelerden bir sonuç alınamayınca IRA, İngiliz Hükümet’ini, örgütün taleplerini yerine getirmeye zorlamak ve Kuzey İrlanda sorununu İngiliz kamuoyunda da gündemde tutmak amacıyla Kuzey İrlanda toprakları dışında da eylem yapma kararı almıştır. Bu çerçevede Londra’da farklı tarihlerde bombalı eylemler yapmıştır. Ancak İngiltere Hükümeti’nin sabırlı ve tutarlı mücadele politikası sonucunda 28 Temmuz 2005 yılında IRA, 1998 yılında imzalanan Belfast Anlaşmasından sonra Kuzey İrlanda’da uygulamaya konulan politikalar ve gelişmeler ışığında “silah bıraktığını, amaçlarını tamamen barışçıl metotlarla siyasa ve demokratik yollardan gerçekleştirmeye çalışacağını ve üyelerinin de kesinlikle başka yollara başvurmamalarını” kamuoyuna duyurmuştur. Terör örgüt PKK ise zayıfladığı dönemlerde zorunlu ve tek taraflı olarak sözde ateş kes ilan etmiş, örgütün toparlanmasına müteakip faaliyetlerine devam ederek inandırıcılığını yitirmiştir. PKK ilkel yapıdaki çok büyük eleman kadrosuna sahip bir örgüt olduğu için; kontrolü sağlayabilmek amacıyla sürekli eylem içerisinde olma zorunluluğu duymaktadır. PKK’nın büyük eğitim kampları ve dağdaki silahlı teröristleri daima aktif haldedir. Çünkü Mao’cu felsefeye göre gerillayı hareketsiz bırakmak gerillanın ölümüyle aynı anlama gelmektedir. Öte yandan PKK eylemlerinde halen insan kayıplarını ön planda tutmakta ve ülke içerisinde bir kin ve nefrete dayalı iç çatışmayı tetiklemeye çalışmaktadır. Silahlı eylem faaliyetleri bitiren ETA ve IRA’ya karşılık PKK ve şehir yapılanması TAK eylemlerine devam etmektedir.

Tablo 2. PKK-ETA-IRA MUKAYESESİ

Mukayese Alanı	PKK	ETA	IRA
1. Yaşam Alanı	Türkiye'nin güneydoğusu, Irak'ın (Yapay Ülke) kuzeyi, İran'ın kuzey batısında kalan petrol ve su kaynakları açısından birçok devlet için jeopolitik öneme haiz bölge	İspanya ile Fransa arasında kalan zengin sanayi alanı olan diğer ülkeler için jeopolitik öneme haiz olmayan Bask Bölgesi	İrlanda'nın kuzeyindeki diğer ülkeler için öneme haiz olmayan bölge
2. Bölgenin İstikrar Durumu / En Son Gelişen Harekât Durumu	İstikrarsız / 1980–88 İran – Irak Savaşı 1991 I. Körfez Harekâtı 2003 II. Körfez Harekâtı	İstikrarlı / 1945 II. Dünya Savaşı	İstikrarlı / 1945 II. Dünya Savaşı
3. Eylem Bölgeleri	Çoğunlukla Kırsal Alanlar olmak üzere son zamanlara Şehir Merkezleri	Şehir Merkezleri	Şehir Merkezleri
4. Amaçları	Ülkemizin Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde bağımsız, Marksist-Leninist ideolojiye dayalı bir Kürt devleti kurulması	4 İspanyol ve 3 Fransız vilayetinden meydana gelen özgür, bağımsız, sosyalist ve birleşik bir Bask Devletinin kurulması	İngiliz ordusunun ve diğer güvenlik güçlerinin Kuzey İrlanda'yı terk etmeleri
5. İdeolojisi	Marksist-Leninist temele dayalı etnik ayrımcılık	Marksist-Leninist temele dayalı etnik ayrımcılık	Mezhepsel farklılığa dayalı etnik ayrımcılık
6. Bölgede Oluşan Mikro Milliyetçilik Hareketi / Argümanı	Kürtçülük / Kürtçe (Yapay Dil)	Bask Milliyetçiliği / Bask Dili	- / Katoliklik
7. Stratejisi / Halk Hareketi Görünümü	Baskı-Eylem-Baskı Stratejisi / “Kale Borroka” Sokak Saldırıları	Uzun Süreli Halk Savaşı Stratejisi / “Serhildan” Başkaldırı Eylemleri	Silahlı Hareket +Siyasi Hareket = Devrimci Hareket Stratejisi
8. Kullandığı Saldırı Taktiği	Kır Gerillacılığı Şehir Gerillacılığı	Şehir Gerillacılığı	Şehir Gerillacılığı
9. Kullandığı Silahlar	Piyade Tüfekleri Havan, Uçaksavar, Plastik ve El Yapımı	Plastik ve El Yapımı Patlayıcılar, Tabanca	Plastik ve El Yapımı Patlayıcılar, Tabanca, Roketatar ve Hafif

	Patlayıcılar, Hava Savunma Füzeleri	ve Hafif Silahlar	Silahlar
10. Eylem Hedefleri	Seçilmiş hedefler (Politikacılar, Bankalar İşadamları, Güvenlik Güçleri, Ekonomik Tesisler)	Güvenlik Güçleri, Ekonomik Tesisler, Devlet Yanlısı Köyler Devlet Yanlısı Kişiler	İngiliz Temsilcilikleri Devlet Adamları Asker ve Güvenlik Görevlileri Protestanlar Protestan İşyerleri
11. Eylem Türleri	Politikacılar, Güvenlik Güçleri mensupları ve İşadamlarına karşı saldırı, Askeri ve Polis Tesislerine saldırı, Adam kaçırmak ve fidye istemek	Silahlı saldırı, Pusu, Adam kaçırmak, Yol kesme / Gasp, Sabotaj.	Politikacılar ve Güvenlik Güçleri mensupları karşı saldırı, Askeri ve Polis Tesislerine saldırı, Protestan İşyerlerine saldırı
12. Destek Veren Ülkeler	Suriye, Yunanistan, Irak, İran, Rusya, ABD, Ermenistan, AB (26 ülke), ve bölgede çıkarı olan diğer ülkeler vs.	Fransa, Cezayir, Libya, Filistin	Küba, Libya, Filistin
13. Mali Kaynakları	Devrim Vergisi, Hibe, Uyuşturucu ve Her Türlü Kaçakçılık, Dış Ülkelerden Gelen Yardımlar (En büyük yıllık gelir 450 Milyon Euro)	Banka Soygunu, Fidyeye Devrim Vergisi, Para Karşılığı Diğer Örgütlere Eğitim (En büyük yıllık gelir 20 Milyon Euro)	Uyuşturucu, Örgüt yanlısı kuruluşlardan gelen yardım, Para Karşılığı Diğer Örgütlere Eğitim, Kaçakçılık, silah ticareti, soygun, vergi ve haraç
14. Zarar Verdiği İnsan Sayısı (Toplam Yaklaşık Değerler)	18000'den fazla yaralı 30000'den fazla hayat kaybı	2400 yaralı 829 hayat kaybı	38600 Yaralı 3372 hayat kaybı
15. Eylem Süreci	1984 -	1968 – 2011	1919 – 2005
16. Eylemlerini Bitirme Nedeni		Hukuk ve Halk Kısıncası Arasında Kalıp Desteğin Kesilmesi, Markist-Lrminist Anlayışın Çökmesi	İngiltere'nin İnatçı ve Tutarlı Politikası, alınan sert hukuksal yaptırımlar, sivil kayıplara karşı halkın tepkisi
17. Faaliyetteki Siyasi Kolu	BDP ve türevleri	Herri Batasuna	Sinn Fein

III. BÖLÜM

ÜLKELERİN TERÖRLE MÜCADELE YÖNTEMLERİ

3.1. İspanya'nın Terörle Mücadelesi

Uzun yıllar boyunca etnik sorunlarla karşı karşıya kalmış olan İspanya, 1960'lı yıllardan sonra Bask bölgesinin bağımsızlığını sağlamak için uğraş veren ETA'nın (Euskadi Ta Alkatasuna - Bask Ülkesi ve Özgürlük) şiddet ve terör eylemlerine maruz kalmıştır.

İspanya'daki etnik kökenli sorununun çözülmesi kolay değildir. Bu Bask milliyetçiliğinin kendi doğasından kaynaklanmaktadır. Basklıların diğer Avrupa dillerinden farklı olması ve köklerine sıkı bağlar ile bağlı olmaları başlı başına dikkate alınması gereken hususlardır.

İspanya , ETA'nın ilk eylemlerini gerçekleşmesi sonucunda birçok kişiyi tutuklayarak sert bir cevap vermiştir. Sanılanın aksine bu sert mücadele stratejisi, sertliğindeki artışla doğru orantılı olarak terör olaylarının şiddeti doğru orantılı olarak terör olaylarının şiddetinde artış olduğu gözlemlenmiştir.²²³

Franco'nun ardından 1982 yılına kadar İspanya'yı yöneten hükümet, ETA'nın giderek gücünü artırması karşısında ordunun daha fazla baskı ve daha fazla yetki talepleri karşısında baskıyı arttırmıştır. 1982'de iktidara gelen hükümet yeni darbe girişimleri ihtimalini değerlendirerek anti –demokratik uygulamalara yeşil ışık yakılmıştır. Bu demokrasi geçiş sürecinde “Anti-Terörist Kurtuluş Hareketi” (GAL) gibi yapılanmalar aracılığıyla ETA'yla kendi kullandığı yöntemler kullanılarak karşılık verilmeye çalışılmıştır.²²⁴ Bunun yanında polisiye tedbirlerin sosyal ve ekonomik tedbirler ile koordineli uygulanmasını sağlayacak “Zen” planı devreye sokulmuştur.²²⁵

İspanya'nın 1986 yılında AB'ye üye olması terörle mücadelesinde olumlu bir şekilde etki etmiştir. Üyelik sonrasında sınırların kaldırılmasıyla Fransa kendi

²²³ Bal, İ. & Özeren, S..s.267

²²⁴ Bal, İ. & Özeren, S..s.268

²²⁵ Clark R.P.(1990) Negotiating with ETA:obstacles to peace in Bask country 1975-1988,s.57

ülkesinde teröre maruz kalabileceğini değerlendirerek İspanya ile işbirliğine karar vermiştir.²²⁶ Yani ETA'ya olan en büyük destek kesilmeye başlamıştır.

İspanya'nın teröre karşı mücadelesindeki dönüm noktası 1988 yılında imzalanan ve ETA'nın siyasi kolu Batasuna dışında, ayrılıkçı olanlar dahil tüm siyasi partilerce kabul edilmiş Ajuria Enea Paktı adındaki terörle mücadele politikasıdır. Ajuria Enea Paktı'yla gerçekleştirilen terörle mücadele politikasının bir bölümünü Anayasa oluşturuyor. 1978 İspanyol Anayasası, iki temel özelliğe sahip: geniş bir toplumsal görüş birliğine ve evrensel demokrasi ilkelerine dayanması. Geniş mutabakatın içinde, toplam %6 oyu bulunan ayrılıkçı Bask ve Katalan partileri de yer alıyor. Anayasayı yapan siyasi irade, oy oranları düşük olsa da bu partileri toplumsal mutabakatın dışında bırakmıyor ve toplumun küçük bir bölümünü temsil etseler de, onların arzusu doğrultusunda, özerklikler sistemine dayalı üniter bir devlet oluşturuyor. Özerklik sistemi İspanyol Anayasa geleneğinde yeri olan bir sistemdir. Nitekim Franco'nun diktatörlük rejiminden önceki II. Cumhuriyet, Bask, Katalan ve Galicia bölgeleri için özerklik statüleri tanımıştır. Bask ve Katalanlar, bu kısa dönemde bir süre için de olsa, şu an sahip oldukları statülere sahip olabilmişlerdir.²²⁷

Evrensel demokrasi ilkelerine hakkında bahsetmek gerekirse, ifade ve örgütlenme özgürlükleri İspanya'nın bugünkü Anayasası içerisinde oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Bu sayede ayrılıkçı olan Bask ve Katalan oluşumlar bizzat anayasal güvencelerle sisteme bütünleşmeye ve sorun yok edilmeye çalışılmıştır. İspanyol anayasasının bölücü partilerin kurulmasına izin veriyor olması onun bir zaafı olarak değil basit bir ifade ile düşmanın silahını düşmana karşı kullanmak olarak nitelenebilir. Zira siyasi partiler serbest olmasına rağmen yine Anayasa uyarınca Bask Ülkesi ile Katalonya'nın bağımsız olabilmeleri imkânsızdır.

İspanya'nın terörle mücadele politikası, her çeşit görüş ve isteğin anayasa ile çizilen sınırları aşılmadan, özgürce ifade edilmesine dayanmaktadır. Bu, ayrılıkçı düşünce hareketlerin siyasal zemine çekilerek legalleştirilmesi ve uzlaşma ve diyalog ortamına angaje edilmesini amaçlamaktadır. Yine anayasada Baskların henüz çözümlenememiş sorunlarına anayasal çerçevede siyaset yapılarak ilerde bir çözüm

²²⁶ Moore, M. (2005). End of Terrorism,s.12-15

²²⁷ Özçer,A.(09 Ekim 2007.) Terörle Mücadele Güvenlik Önlemlerinden İbaret Değil

bulunabileceği vurgulanmaktadır. Bu sistemin yukarıda bahsettiğimiz gibi ülkenin birliği ve bütünlüğü için ayrılıkçı Bask hareketlerin siyasallaştırılması anlamını taşımaktadır. Buna bağlı olarak, Baskların siyasi sorunlarının ancak parlamentoda yasal olarak temsil edilen siyasi partiler tarafından görüşülebileceği hükme bağlanmıştır. Böylece ETA'nın siyasi kolu hariç tüm Bask siyasi partileri, terör örgütünün bu konuda söz hakkı bulunmayacağı hükmünün altını imzalamış olmaktadır. Bu bağlamda, ETA kesin silah bırakma karşılığı yasal siyaset yapma olanağından yararlanmaya davet edilmektedir. Topluma yeniden kazandırma prosedürü esas itibariyle kişisel bazda da böyle bir imkândan yararlanma imkânını açık tutmaktadır. Burada bir af sözkonusu değil, ancak prosedürden yararlanacak teröristin işlediği suçlara göre, cezasında indirim yapılacak ve belki daha da önemlisi cezasını çektikten sonra siyasi haklardan mahrumiyet söz konusu edilmeyecektir. Amaç, silah bıraktırmaya özendirmecektir.²²⁸

Franco'nun ölümünden sonra başlayan süreçte ETA'yla mücadelede birçok alanda düzenlemeler yapılmış, Ceza-adalet sisteminde yapılan düzenlemeler İspanya'nın terörle mücadeledeki yaklaşımının önemli bir parçası olmuştur. Bu kapsamda terör eylemine katılan ve yataklık yapanlara ciddi cezai yaptırımlar yürürlüğe konulmuştur.²²⁹

Terör örgütünün mensupları veya terör örgütüyle işbirliği yapan kişiler tarafından silah, teçhizat ve patlayıcı, yanıcı, boğucu maddelerin; depolanması, tutulması, üretilmesi, kullanılması, satılması, transfer edilmesi, sağlanması durumunda altı yıldan 10 yıla kadar hapis cezası öngörülmektedir.²³⁰

Yaptırımların yanında eylemlerin engellenmesi için öncelikle, failin suç işlerken gönüllü olarak vazgeçmek ve yetkili otoritelere suç haber alınmadan başvurmak koşuluyla olası bir eylemin gerçekleşmesinin önlenmesine yardımcı olma, örgütün faaliyetlerinin deşifre edilmesini sağlayacak bilgi ve deliller getirme,

²²⁸ Özçer,A.(10 Ekim 2007) PKK ve Terörle Mücadelede Türkiye'ye İspanya Modeli

²²⁹ İspanya Ceza Kanunu md.572

²³⁰ İspanya Ceza Kanunu md.573

örgüte yeni üyelerin katılımının engellenmesi yönünde yetkili otoritelerle işbirliği yağması durumunda cezalarını azaltma yoluna gitmiştir²³¹

2 Haziran 2002 yılında çıkarılan yasayla demokratik sistemi suistimal ederek terör örgütün siyasi kolunu oluşturan oluşumları kapatılması sağlanmıştır. Aşağıda sıralanan eylemlerin tekrar etmesi ve ciddi bir şekilde işlenmesi halinde kapatma için gerekli neden sayılmıştır. İspanya ceza kanunun da bu eylemlerin bazıları şu şekilde geçmektedir;

- *Terör eylemlerini dolaylı olarak destekleme veya sözle desteklediğini ifade etme,*
- *Terör eylemlerinin önemini minimize etme,*
- *Sivil çatışma kültürünü teşvik etme,*
- *Terörizme karşı olanları sindirme, onlara gözdağı verme, sosyal olarak izole etme,*
- *Terör eylemlerinden dolayı suçlu bulunan veya terörizmi alenen kınamayan/reddetmeyen kişilerin parti yönetiminde yer almasına olanak sağlama,*
- *Partinin faaliyetlerinde; terörizmle, şiddetle ve bunlarla ilgili diğer kavramlarla özdeşleşmiş sembollerin, mesajların ve diğer unsurların kullanılması,*
- *İdari, ekonomik ve diğer imkânları (araçları) kullanmak suretiyle hükümet kurumları üzerinden terörizme destek verme,*
- *Teröristleri veya şiddet eylemlerini teşvik etme ya da teröristleri ve şiddet eylemlerini övme, ödüllendirme, hürmet gösterme (saygı duyma), bu eylemleri işleyenlerle işbirliği yapma,*
- *Terörizm ve şiddetle bağlantılı sosyal baskı, gözdağı verme ve yıkıcı eylemlere destek sağlama.*

Kanun sivil özgürlükçü hareketler tarafından yüksek sesle eleştirilmesine rağmen kabul edilmiştir. Akabinde de ETA'nın siyasi uzantısı olduğu iddia edilen HB, Anayasa Mahkemesi'nin kararıyla yasadışı ilan edilmiştir.²³²

²³¹ İspanya Ceza Kanunu md.579

²³² UTSAM,s.43

1999'da New York'ta imzalanan "Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslar arası Sözleşme" İspanya iç hukukuna bütünleştirmiştir. AB ve BM desteği ile "Teröristlerin Ekonomik Faaliyetlerini İzleme Komitesi" oluşturulmuştur. Böylece Finansal desteğin durdurulması, finansal desteğin hareketinin belirlenmesi gibi konular önem kazanmıştır.²³³

Bütün bu önlemler ETA'nın tamamen ortadan kaldırılmasını sağlamamakla birlikte, halk üzerinde bir alan kazanma mücadelesi olan terörle mücadelede İspanya'nın elini oldukça güçlendirmiştir. Bu süreçte Bask halkının ETA'ya olan desteği kırılmıştır.²³⁴ Öyle ki, 1992 yılında halk ETA'nın eylemlerini protesto etmiş, terörü lanetlemiştir.²³⁵ Ajura Enea modeliyle birlikte İspanya'nın ilk hedefi; konuyu şiddet döngüsünden çıkarıp siyasal platforma çekmek olmuştur ki; ikincisinin insani ve maddi maliyeti birinciye nazaran oldukça düşüktür.²³⁶

ETA 24 Mart 2006'da yapılan ateşkesi ihlal etmiş ve 30 Aralık 2006'da Madrid Havaalanı'nda bir bombalı saldırı gerçekleştirmiştir. Başbakan Zapatero; "ETA ile diyalogu geliştirmeye yönelik tüm girişimlerin askıya alınması talimatını verdiğini, havaalanındaki terör saldırısının ETA'nın ilan ettiği ateşkesle tamamen bağdaşmadığını" ifade etmiştir.²³⁷

İspanya'nın ETA terörüne karşı aldığı önlemler incelendiğinde sertlik yanlısı askeri yöntemlerden ve politikalardan sivil odaklı, yumuşak güç kullanımına dayanan politikaları takip etmiştir. Özellikle toplum ve hukuk kısıpacı politikasının uygulanması etkili olmuştur. Bu süreçte ETA tam anlamıyla bitirilemese de, halkın örgüte olan sempatisinin azaldığı, dış desteklerin azaldığı veya kesildiği kısaca örgütün motivasyonun düşürüldüğü ve izole edildiğini söylemek mümkündür olacaktır.

²³³ UTSAM,s.44

²³⁴ UTSAM, s.56

²³⁵ Özçer,A.(09 Ekim 2007) Terörle Mücadele Güvenlik Önlemlerinden İbaret Değil,

²³⁶ Bal, İ. & Özeren, S..s.274-276

²³⁷UTSAM, s.47

3.2. İngiltere'nin Terörle Mücadelesi

İngiltere uzun yıllar terörle mücadele etmiş bir ülkedir. Bölücü terör örgütü IRA ve örgütten kopan diğer cumhuriyetçi örgütler, Protestan Birlikçi terör örgütleri ve dini istismar eden El Kaide bağlantılı gruplar İngiltere'yi hedef alan terör örgütleri olmuştur. IRA teröründe her ne kadar PIRA ateşkese bağlı kalsa da IRA'dan ayrılan diğer cumhuriyetçi örgütler eylemlerine zaman zaman devam etmektedir. İngiltere uluslar arası ikili ve çok taraflı işbirliğine ağırlık verirken aynı zamanda terör örgütlerinin suiistimal ettikleri alanlara yönelik çok boyutlu politika ve uygulamaları yaşama geçirmiştir ve uygulamalarına devam etmektedir.

İngiltere'nin terörle mücadelede ortaya koyduğu yaklaşımlar birçok açıdan önem arz etmektedir. İlk olarak İngiltere, terörle mücadelede uyguladığı politikaları süreç içerisinde gözden geçirerek analiz etmiş ve yapılan değerlendirmelerle değişimlere girmiştir. Kuzey İrlanda sorunu başlangıçta sertlik yanlısı politikaları içerirken zaman içinde uygulamaların terörü sonlandırmaktan ziyade farklı boyutlarıyla beslediği tespit edilince bu uygulamalarda değişikliğe gidilmiştir. Askeri çözümlerle başlayan terörle mücadele, analizler sonucunda gerek denetim ve gözetleme, gerekse sorumluluk açısından sivil inisiyatif tarafından yürütülmüştür.²³⁸

Kuzey İrlanda' da teröristle mücadele kapsamında İngiliz hükümetinin uyguladığı stratejiler iki temel özellik taşımaktadır. İlk olarak, asker ile polise destek olmak ve polisin gücünü artırmaya yönelik politikalar izlemiştir. İkinci olarak, hava kuvvetleri askeri gücünün sınırlı sayıda operasyonda kullanılmasına karar verilmiştir. 1985 yılından sonra Ulster bölgesinde askerin sayısı önemli ölçüde azaltılmıştır. 1985 de imzalanan Anglo-Irish Anlaşmasıyla İrlanda Hükümeti tarihinde ilk kez Kuzey İrlanda'nın içişleri ile ilgili söz sahibi olmuştur.²³⁹

1993 yılında ABD'nin tam desteği alınarak Downing Sokağı Deklarasyonu imzalanmış ve IRA ateşkese zorlanmıştır ve 1994 yılında IRA ateşkes ilan ettiğini açıklamıştır. IRA içindeki ateşkesin olmasına karşı çıkanlar ateşkes sürecini engellemek için Londra'da bombalı terör eylemi gerçekleştirmiş. Bu eylemin

²³⁸ White, J.R. (2002), Terrorism: An Introduction.,s.196

²³⁹ Kienzle, B.(2004), Northern Ireland Five Years after the Good Friday Agreement: Again at the Crossroads.

olmasına rağmen 1995 yılına kadar İngiltere ordusu bölgeden çok sayıda askerini çekmiştir.²⁴⁰

1997'in Mayıs ayında Tony Blair'in seçimlerde galip gelmesi ile birlikte barış sürecine hız kazanmıştır, 1997 Temmuz ayında IRA tekrar ateşkes ilan etmiştir. 1998 yılında Belfast Anlaşması yani Hayırlı Cuma Anlaşması (Good Friday Agreement) sıkıntılı bir sürecin sonunda imzalanmıştır ve anlaşma metni referanduma gönderilmiş. Referandumda Kuzey İrlanda'nın % 71'i ve İrlanda'nın da %94'ü anlaşmanın şartlarına onay vermiştir.²⁴¹

2005 yılının Temmuz ayında IRA silah bırakacağını duyurmasıyla birlikte süreç olumlu yönde gelişmiştir. Silahsızlanma ile ilgili olarak Belfast Anlaşmasında oluşturulan Uluslar Arası Bağımsız Silahlandırılma Komisyonu, Kuzey İrlanda'daki terör örgülerinin silah bırakma sürecini gözlemek, denetlemek ve değerlendirmek amacıyla kurulmuştur. Bu komisyonun 2006 raporunda Eylül 2006 tarihi itibariyle IRA'nın tüm silahlarını teslim ettiğini duyurmuştur.²⁴²

IRA terörü PIRA dışındaki diğer örgütleri de içermektedir. Örneğin PIRA silah bırakırken IRA'nın devamı olan CIRA ve Gerçek IRA-RIRA terör örgütleri aktif olarak eylem yapma potansiyeline sahiptirler.²⁴³ CIRA ve RIRA, Mart 2009 terör saldırılarında 2 İngiliz askerini ve bir polis memurunu öldürmüşlerdir.²⁴⁴ Fakat eylemler tüm hem Katolikler hem de Protestanlar tarafından protesto edilmiştir, bu da Kuzey İrlanda'da şiddet kullanarak çözüm aramanın toplumun hiçbir kesim tarafından istenmediğini göstermektedir.

İngiltere'de terörle mücadele kapsamında birçok bakanlığın görevi olmakla birlikte İçişleri, Dışişleri ve Savunma Bakanlarının görev ve sorumlulukları, göz önüne alındığında önemli bir yere sahiptir. Ülke içindeki güvenlik çerçevesinde ise terörle mücadeleden sorumlu bakanlık İçişleri Bakanlığı olmuştur. Bakanlıklar arası

²⁴⁰ Kienze,B.(2004).Northern Ireland five years after the good friday agreement: again at he crossroads. www.igadi.org/arquivo/pdf/te_se07/te19_7_095benjamin_kienze_us.pdf.

²⁴¹ Uzakdoğu a.g.m. s,198

²⁴² Gay, O.(2006) Political development in Northern Ireland since February 2006, s.5

²⁴³ Europol.(2009), Terrorist Activity in European Union, TESAT,, s.30

²⁴⁴ Burns, J.F. Intended to incite, killings draw former enemies to gether <http://www.nytimes.com/2009/03/14/world/europe/14ireland.html> (e.t.12.06.2010)

koordinasyonda İçişleri Bakanlığı başat kurum olarak görev yaparken farklı istihbarat ve güvenlik birimleri arasında bilgi analizi, paylaşımı ve eşgüdüm konusunda etkili bir koordinasyon mekanizması oluşturulmuştur.

İngiltere’de iç güvenlik ya da terörle mücadeleden sorumlu tek bir kurum yoktur. Sorumluluk ve yetkiler kurumlar arasında dağıtılmış olmakla beraber, etkin koordinasyon ve işbirliği ile dağınık gibi görünen terörle mücadele yapılanmasındaki tüm kurumlar eşgüdümlü olarak görevlerini yürütmektedir.

İngiltere’nin terörle mücadele faaliyetlerini Güvenlik Servisi (M15) tarafından sürdürülmüştür. Güvenlik servisi terör ile mücadele ederken polis teşkilatları ile işbirliği içinde çalışmaktadır. Yakalama, arama, soruşturma konularında polis yetkilidir fakat ülke içinde ya da dışında terörle mücadele kapsamında istihbarat güvenlik servisleri ve Hükümet İletişim Bakanlığı tarafından sağlanmaktadır.²⁴⁵

Bütün polis birimleri kendi içinde terörle mücadeleden sorumlu Özel Birim’i barındırmaktadır. Özel Birim, M15 ile işbirliği ve koordinasyon içinde çalışmaktadır. Metropol Polisi (Scotland Yard) Londra içinde yetkili bir polis birimidir. Gerektiğinde de ulusal düzeyde Londra dışında da görev almaktadır. Londra Metropol Polisi, önceleri sadece bomba imha konularında görev almaktaydı fakat daha sonra görev alanı genişleyerek her türlü terör faaliyetlerinin soruşturmasını yürütmeye başlamıştır.²⁴⁶

Teröre karşı mücadele kapsamında Irak ve Afganistan gibi ülkelerde İngiltere en çok asker bulunduran ikinci ülkedir. Bu yüzden askerin konvansiyonel şekilde terörle mücadelede kapsamında kullanılması, İngiltere açısından çok önemlidir.

1969’dan 1985 yılına kadar Kuzey İrlanda’da polisle birlikte ordu da görev almıştır. Ordunun amacı, polise destek olmak için bölgede bulunan ordu birlikleri ilk görevlendirildiği dönemde yerleşim yerlerinde konuşlandırılmıştır. Ordu birçok olayda deneme yanılma yoluyla deneyim kazanmaya çalışmıştır, fakat bazı hatalar kısa ve uzun vadede terörle mücadeleye zarar vermiştir. Kuzey İrlanda’da ilk

²⁴⁵ Bal, İ. & Özeren, S..a.g.e s.205

²⁴⁶ Archhick K.(2006) European Approach to Homeland Security and Counterterrorism s,40

konuşlandırılan askerler, işgal güçlerinin yok edilmesine yönelik olarak eğitildiklerinden, Kuzey İrlanda’ da ki uygulamalarında, yetiştirildikleri doğrultuda hareket edince bir takım hatalar ortaya çıkmıştır. Bunun farkına varan hükümet, ilerleyen süreçte askerin bölgedeki sayısını hızla azaltma yoluna gitmiştir, böylece Askeri güç, bölgede konumunu daha çok polis gücünün bir uzantısı olarak görmüştür.²⁴⁷

2007 yılında İngiliz Genel Kurmay Başkanı Sir Mike Jackson tarafından IRA ile mücadele konusunda bir değerlendirme raporu hazırlanmıştır. Rapor 1968 ile 2005 yılları arasındaki IRA ve IRA terörüyle mücadelede kapsamında ordunun rolünü değerlendirmektedir. Raporda IRA; profesyonel, davasına kendini adanmış, yetenekli ve üzerindeki baskı kalktığında eski gücünü kolaylıkla kazanabilen bir terör örgütü olarak nitelendirilmektedir. Bu değerlendirmede İngiliz ordusu tarihinde ilk kez IRA’yı silahlı mücadelede üstün konuma geçemediklerini itiraf ederken IRA terör örgütüne şiddet yoluyla hedeflerine ulaşamayacaklarını gösterdiklerini iddia etmişlerdir²⁴⁸.

İngiltere’de terörle mücadele kapsamında birçok yasal düzenleme gerçekleştirilmiştir. 1974 yılında çıkarılan Terörizmin Önlenmesi, 1989 Terörizmin Önlenmesi Yasası (Geçici Hükümler) ve 1996 Kuzey İrlanda Olağanüstü Hal Düzenlenmesi (The Northern Ireland Emergency Provisions Act of 1996) bu çerçevede ele alınabilecek yasal düzenlemelerdir. 1974 yılında ve 2000 yılına kadar çıkarılan yasalar hep ”geçici” olarak nitelendirilmiştir.²⁴⁹

İngiltere, terörle mücadele kapsamında sadece teröristlerle mücadele olarak algılamamış ve problemin temel nedenlerine ilişkin olarak terörizmle mücadele boyutları da dikkatle ele alınmıştır. 1968 yılından itibaren ordu ve diğer silahlı mücadele veren kurumlar terör ile mücadelenin çözümünü silahlı unsurların

²⁴⁷ Bal, İ. & Özeren, s.207.

²⁴⁸ BBC News, 2007.Army paper says IRA not defeated.
http://newsvote.bbc.co.uk/mpapps/pagetools/print/news/bbc.co.uk/1/hi/nothern_ireland/626416.stm.

²⁴⁹ BBC News, 2007 a.g.m

kullanılması olarak görürken ilerleyen yıllarda bu uygulamalardan vazgeçilerek sorunun sosyo-ekonomik, siyasal ve kültürel yönlerine odaklanılmıştır.²⁵⁰

İngiltere, 1997 yılından sonra Kuzey İrlanda'da sosyal ve ekonomik politikalara yönelerek, alt yapı ve şehir planlaması konularında önemli yatırımlar gerçekleştirmiştir.²⁵¹ Gerçekleştirilmek istenen politikalara ve programlara İngiliz hükümeti tarafından 1997 yılından itibaren yıllık yaklaşık 869 milyon dolar bütçe ayrılmıştır.²⁵² Ekonomik yönden avantaja sahip olmayan Kuzey İrlanda'nın bölgelerinde yaşam standartlarını geliştirmeye yönelik gerçekleştirilen bu programlara ve yatırımlar, bölgedeki farklı dini gruplar arasında ki çatışma ve mücadelelerin azalması ve uzun vadede iki farklı grubun birbirlerine entegre olmasını hedeflemektedir. Kısa vadede Katolik ve Protestan grupların temsil ettiğini söyleyen toplumsal şiddet yanlısı grupların toplumdan arındırılması ve daha olumlu söylemlerin bölgede etkinliğini arttırmasını hedefleyen bu politikalar başarıya ulaşmıştır. Bu politikalar kısaca, mezhebe dayalı ayrışma ve mücadelenin değil, paylaşmanın olduğu bir ortamı hedeflemektedir.

Kuzey İrlanda Başbakanlık Ofisi tarafından 2002 yılında yapılan araştırmaya göre; Katolikler ile Protestanlar arasında geliştirilen politikalar ve yatırımlar sayesinde eğitim, sağlık ve konut alanında hemen hemen hiç bir eşitsizliğin kalmadığı öne sürülmektedir.²⁵³ Yatırımlar bölgede yeni bir orta sınıfta ortaya çıkmasına sebep olmuş, bu yatırımlar ve politikalar Katolikler ve Protestanlar arasındaki iletişimin güçlenmesinde büyük öneme sahip olmuştur. İki grup arasında tansiyon hala yüksek olsa da bu ılımlı aşamaya gelinmesinde sosyal ve ekonomik destekleme politikalarının desteği çok önemlidir, fakat bu politikaların Kuzey İrlanda'da terör sorununu tamamen ortadan kaldırdığını söylemek doğru değildir.²⁵⁴

İngiltere, terörle mücadele için toplumun bilgilendirilmesi konusunda şeffaf bir sistem kurmuş, böylece halkın terörle mücadeleye katılması amaçlanmıştır.

²⁵⁰ BBC News, 2007 a.g.m.

²⁵¹ Cragin,K.,Chalk,P.(2003).Terrorism and Development: Using Social and Economic Development to Inhibit a Resurgence of Terrorism,s.6-8

²⁵² Cragin,K.,Chalk,P.a.g.e., s.7

²⁵³ Cragin,K.,Chalk,P. a.g.e. s,9

²⁵⁴ Cragin,K.,Chalk,P. a.g.e. s,11

Özellikle 7/7 Londra terör saldırılarından sonra muhtemel toplumsal iç çatışma radikalleşmeyi arttırabilecekken başta başbakan olmak üzere ilgili tüm bakanlar ve bürokrasi tansiyonu düşürmeye yönelik adımlar atmıştır.

Sonuç olarak İngiltere’de terörle mücadele kapsamında, devlet toplumsal destek kazanırken şiddet yanlısı siyasal oluşumlar ve terör örgütleri toplumsal desteklerini kaybetmiştir. Devlet terör ile mücadelesini sürdürebilmek için bürokrasilerde değişiklik yaparak toplumsal iç çatışmayı kontrol altına almaya çalışmıştır. Devletin terör ile mücadelesinde silahlı yöntemlerin başarısız olmasıyla sosyo-ekonomik projelere yönelmiştir, ekonomik anlamda rahatlama devlet içinde ayrışan grupları birbirlerine yakınlaştırarak teröre ağır darbe vurmuştur. Tarihsel süreçte çok derin ayrışmaların olduğu Kuzey İrlanda’da bugün, toplum, teröre karşı birlikte ortak bir duruş sergilemekte ve siyasal düzlemde barışçıl yollar dışındaki arayışlara prim vermemektedir.

3.3. Türkiye’nin Terörle Mücadelesi

Türkiye Cumhuriyeti’ni 1980’li yıllardan beri terörün çeşitli türevleri ile mücadele ettiği ve mücadelelerin çoğunda başarı sağladığı için terörle mücadelede deneyim sahibi sayılı devletler içerisinde alabiliriz. Şu ana kadar olan süreç içerisinde gerek aşırı sol gerekse aşırı sağ zeminli olan tüm yıkıcı, bölücü ve irticai örgütler ile devletin tüm güvenlik birimleri etkin bir şekilde mücadele etmiştir. Özellikle Milli İstihbarat Teşkilatı’nın etkili çalışmaları neticesinde ASALA terör örgütü bitirilmiştir.

PKK’nın sol görüşlü bir örgüt olarak ortaya çıkması neticesinde devletin ilk reaksiyonu diğer sol örgütlere karşı alınan istihbari ve polisiye tedbirlerin uygulanması olmuştur. Ancak örgütün; 15 Ağustos 1984 sonrasında kırsal alanda silahlı eyleme geçerek özellikle jandarma ve askeri karakolları hedef alması, TSK’nın bölgede daha önceden çıkan ayaklanmalara müdahale etmesi neticesinde bölgede daha deneyimli olması, bölgenin arazi yapısı ve az gelişmiş olması neticesinde insanların büyük bir bölümünün kırsal alanlarda yaşaması, bölgenin jandarmanın sorumluluğu altında olması ve bunlara ek olarak 12 Eylül 1980 meydana gelen gelişme nedeniyle askeri vesayetinin sivil otorite üzerinde ağırlığını koruması PKK ile mücadele de TSK’yı devletin diğer birimlerine karşı daha etkin bir rol oynamasına neden olmuştur.

Sivil otorite, terörle mücadelede esas sorumlu olmasına rağmen yakın zamana kadar görevini daha çok güvenlik güçlerinin ihtiyaç duyduğu ekipmanları ve teçhizatı satın almak ve ilave kaynak tahsis etmek şeklinde yapmaya çalışmıştır. Bunun sonucunda, terörle mücadelede askeri bürokrasi birinci derecede rol sahibi olurken sivil otorite ikinci pozisyonda kalmış ve büyük ölçüde askeri bürokrasiye tabi olmuştur.

Teröre karşı güvenliğin odak noktasını oluşturduğu stratejiler geliştirmiştir, fakat bu stratejiler bölücü terör örgütüne karşı mücadelede etkili olurken toplumsal yaşamda psikolojik operasyonlarla desteklenmediği için insan kaynağını bitirmesini sağlayamamıştır. Ayrıca sivil örgütler ve devlet içindeki diğer kurumlar tarafından terörle mücadele kapsamında yapılan çalışmalarda ortak kararlar alınamamıştır, başka bir deyişle terörle mücadele ortak bir devlet politikası haline dönüştürülememiştir.²⁵⁵

Terörle mücadelede olumlu neticeler alınmasına rağmen terörizmi ve sosyal çatışmayı engelleyen önlemlerin geç kalması veya alınmaması defalarca bitecek duruma gelen örgüt diğer hususların da etkisiyle birlikte örgütün yeniden eylemlerini gerçekleştirecek pozisyona gelmesi ve karşısına çıkan fırsatları değerlendirmesine neden olmuştur. Bu kapsamda PKK terör örgütü ile mücadelede alınan önlemlerin başında 442 sayılı kanunda 26 Mart 1985 tarihinde yapılan değişiklik ile “Köy Koruculuğu Sistemi”nin getirilmesi olmuştur.²⁵⁶

Örgüt gerilla tekniklerini kullanırken, Sovyet tehdidine karşı düzenlenmiş, konuşlanmış ve teçhizatlandırılmış konvansiyonel güçle ilk müdahaleler yapılmıştır. Doğal olarak da bu durum terörle mücadelede verilen kayıpların artmasına neden olmuştur. Hal böyleyken yine önemli başarılar elde edilmiş, örgüt birçok kez dağılma ve tükenme noktasına gelmiştir.

Güvenlik birimlerinin daha önceden karşılaşmadığı eylemler karşısında sivil ve askeri kayıpların yaşanması sonucu güvenlik birimleri de yeni birimler kurarak terörle mücadeleye karşı entegre edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda

²⁵⁵ Bal, İ. & Özeren, S. a.g.e. s,132

²⁵⁶ TC. Jandarma Genel Komutanlığı Resmi İnternet Sayfası, (e.t. 22 Ekim 2010)
http://www.jandarma.gov.tr/asayis/gecici_korucu.doc

- 1986 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde Terörle Mücadele Harekât Dairesi başkanlığı kurulmuştur²⁵⁷
- 14 Temmuz 1987'den itibaren Doğu ve Güneydoğu Anadolu illerinde Olağanüstü Hal ilan edilmiştir,²⁵⁸
- 12 Nisan 1991' de Terörle Mücadele Kanunu çıkartılmıştır.
- Aynı yıl Özel Harp Dairesi kaldırılarak yerine terörle mücadelede görev yapabilecek Özel Kuvvetler Komutanlığı kurulmuştur.²⁵⁹
- Jandarma ve Komando birlikleri terörle mücadele edebilecek yeni yapıya dönüştürülmüş ve donatılmıştır.
- 1993 yılından Özel Harekât Dairesi kurulmuştur.²⁶⁰ Bunların yanında terörizmin finansman ve sosyolojik boyutlarına karşı faaliyet gösteren birçok bakanlık ve kamu kuruluşu faaliyete geçirilmiştir.

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği uygulaması terörle mücadelede önemli rol oynamıştır, güvenlik nedeniyle alınan sıkı önlemler uzun yıllar PKK terör örgütü tarafından propaganda malzemesi olarak kullanılmış ve örgüt bölge halkını devlete karşı kışkırtmaya çalışmıştır, fakat örgüt liderinin yakalanmasından sonra bölgedeki faaliyetlerin normalleşmesiyle birlikte olağanüstü hal kaldırılmıştır.²⁶¹

Bunun yanında uygulanan mücadele stratejisinin bir parçası olarak örgüte büyük çapta destek sağlayan köyler boşaltılmıştır. Bu şekilde dağ kadrosunun lojistik kapasitesinin düşürülmesi amaçlanmıştır. Bu uygulama kısa bir süre için dağ kadrosunun işini zorlaştırmıştır. Ancak, boşalan köylerden ayrılan gençlerin çoğu işsiz ve perişan olarak göç ettikleri il ve ilçe merkezlerinde örgüt tarafından istismar edilerek dağ kadrosuna katılmışlardır. Başka bir deyişle orta vadede bu strateji

²⁵⁷ Emniyet Genel Müdürlüğü Resmi İnternet Sitesi (e.t. 22 Ekim 2010)
<http://www.egm.gov.tr/temuh/tarihce.html>

²⁵⁸ 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu. (e.t. 22 Ekim 2010)
<http://mevzuat.basbakanlik.gov.tr/Metin.Asp?MevzuatKod=1.5.2935&sourceXmlSearch=&MevzuatIliski=0>

²⁵⁹ Kılıç, E.,(2008), Özel Harp Dairesi,s.9

²⁶⁰ Emniyet Genel Müdürlüğü Resmi Sitesi (e.t. 22 Ekim 2010)
<http://www.egm.gov.tr/daire.ozelharekat.asp>

²⁶¹ Criss,B. a.g.e. s,22

örgütün daha fazla güçlenmesine neden olmuştur. Yani köy boşaltmak suretiyle uygulanan dolaylı strateji arzu edilen faydayı sağlamamıştır.²⁶²

Hukuksal alanda Terörle Mücadele Kanunu'nu çıkarılmasının yanında İspanya'da olduğu gibi 1 Haziran 2005'te Etkin Pişmanlık Yasası çıkarılmıştır. Bu yasanın çıkarılmasındaki amaç terör örgütün dağ kadrosunu teslimiyetini sağlamasıydı ancak yasa istenilen verimi vermemiş, örgüt içinden kaçanlar hain olarak nitelendirildiği için toplu teslimiyet durumu olmamıştır.²⁶³ Yasadan yararlananları bir kısmın itirafçı olarak devlete hizmet ederken büyük bir kısmı örgütün siyasal alandaki faaliyetine katılmıştır. Olağanüstü mahkemelerin kaldırılması ile yargı kısıncacı gevşetilmiş caydırıcı özelliğini yitirmiştir.

Politika alanında, Türkiye'nin terörle mücadele politikasının çok boyutlu ancak yetersiz seviyede olduğunu söylemek doğru olacaktır. Özellikle dış politikada da yapılan öngörüsüz davranış ve yanlışlar terörün can damarının kesilememesinde etkili olmuştur. AB süreci kapsamında istenen reform ve demokratikleşme istekleriyle bugüne kadar uygulanan politikaların aksine politikalar uygulanmaya başlanmıştır. Bu politikalar örgütün istekleriyle örtüşmüş²⁶⁴, siyasal alanda bölücülerin rahat rahat faaliyetlerini sürdürmelerini sağlamış, terörle mücadele eden güvenlik güçlerinin elini kolunu bağlamıştır. Bu tavizci politikalar karşısında, askeri sahada başarı sağlayamayan PKK siyasal faaliyetler üzerine yoğunlaşmıştır. Bunun yanında son dönemde ABD ile Türkiye arasında Irak'ın kuzeyindeki örgütün faaliyetlerini engellemek için kurulan ancak bilinen birkaç istihbaratın dışında hiçbir şekilde faydası olmayan Terörle Mücadele Koordinatörlüğü terörle mücadele alanında Türkiye'nin tüm dünyaya rağmen bu mücadeleyi tek başına etkin bir şekilde yürütmesi gerektiğini göstermiştir.

Uluslararası zeminde bu gelişmeler olurken Türkiye terör örgütüyle mücadelede askeri operasyonlarına kendi toprakları içerisinde ara vermeden devam etmektedir. Bu da örgütü siyasal zeminde aktivite göstermeye mecbur kılmaktadır. Öte yandan yine hazırlıkları devam eden ve bir kaç yıl içerisinde hizmete sokulacak

²⁶² Bilgiç ,M.S.(2009).Terör ve Terörle Mücadele,BİLGESAM Rapor:17,s.40

²⁶³ Etkin Pişmanlık Yasası'ndan 4 Yılda 400 Terörist Faydalandı (01 Ocak 2010)
<http://www.haberler.com/etkin-pismanlik-yasasi-ndan-4-yilda-400-terorist-haberi/>

²⁶⁴ Özdağ Ü.(2006), Kürtçülük Sorununun Analizi ve Çözüm Politikaları,s.55

olan terörle mücadele birlikleri, terörle mücadelede geçmişten beri ihtiyaç duyulan tam profesyonel, tem eğitimli özel birliklere olan ihtiyacı karşılayacaktır. Bu birlikler terörle mücadelenin daha etkin şekilde yapılmasını sağlamalarının yanı sıra operasyonlarda verilen zayıtı minimuma indirecek, daha hızlı ve operasyonel davranma imkânı bulabileceği için de mücadelenin etkinliğini en üst seviyeye çıkaracaktır.

Askeri önlemlerin yanında örgütün mali kaynaklarına da zarar verilmeye çalışılmaktadır. Kaçakçılık ve yasa dışı madde ticaretinin önüne geçilebilmesi ve ayrıca, bölgenin ekonomik olarak kalkınması, insanların maddi sebeplerle örgüte duydukları ihtiyacın ortadan kalkması için bölge ülkeleriyle serbest ticaret, vizesiz geçiş ve sınır güvenliği anlaşmaları imzalanmaktadır. Öte yandan yine bölgeye yapımları halen devam eden barajlar sayesinde bölgenin tarım potansiyelinin canlandırılmasının yanı sıra PKK teröristlerinin geçiş yolu olarak kullandığı vadilerin de baraj suları ile ortadan kaldırılması mümkün olacaktır. Terör örgütü özellikle bu noktada çevreci örgütlerin ve kültürel kaygılar taşıyan tepkilerin arkasına saklanarak bu projeleri engellemeye çalışmaktadır. Terörle mücadele kapsamında konunun güvenlik boyutu dışındaki alanlarda ciddi sayılabilecek adımlar atılması da olumlu gelişmeler olarak zikredilebilir. Sağlık alanındaki iyileşme, eğitim altyapısının güçlendirilmesi gibi bölgeye götürülen hizmetler ve GAP projesinin tamamlanması çabaları, halkın kazanılması bakımından büyük önem taşımaktadır.

Türkiye'nin terörle mücadelesinin diğer ayakları ise siyasi ve kültürel, esas sıkıntı yaratan boyut da zaten bunlar olmuştur. Hükümetin açılım politikası ile siyasi bedel ödememek için kültürel yollardan çözüme kavuşturmaya çalıştığı politikalar geri tepmiştir. Terör örgütü askeri ve ekonomik alanda başarılı olamasa da kültürel ve siyasi alanda hükümeti mat etmiş görünmektedir.

Abdullah Öcalan'ın bu süreç içinde etken olmak istemesi ve PKK'nın ve DTP 'nin açılım politikası sürecinde etkin ve meşru aktörler olmak istemeleri, söz konusu girişimi bir hükümet politikası olmaktan çıkardı. Hükümetin açılımın içini doldurmakta gecikmesi ve Öcalan'ın erken davranması ile birlikte zorunlu olarak PKK'nın muhatap alınmayacağı mesajının verilmesine odaklanılması, süreci büyük ölçüde sekteye uğrattı.

Açılım politikasında yapılan hata terörle mücadelenin muhataplarına danışılmadan yürürlüğe konması ve herhangi bir planının olmamasıdır. Öyle görünmektedir ki, İspanya modelinin basit ve yüzeysel bir taklidi olarak gelişen bu politika, kamuoyunun bazı şeyler alışması ve kamuoyu içerisinde oluşup olgunlaşması için kasıtlı olarak gündeme getirilmiştir. Ancak, terör örgütü bu konuda daha atak davranmış ve hem siyasi kazanımlar elde etmiş, hem de ucu artık özerklik, bağımsızlık kavramlarının siyasi talep olarak gündeme getirildiği, sivil itaatsizlik eylemlerinin yapıldığı bir sürece girilmesine sebep olmuştur.

Provokatif isteklerle sürece dâhil olmaya çalışan etnik milliyetçi DTP, hükümetin kendisinin seçtiği ve uyguladığı bir politika olarak açılımı etkin bir şekilde yürütmesine engel olmuştur. Diğer bir ifadeyle aslında açılım sürecinde DTP ve PKK inisiyatifi en azından hükümete bırakmayarak etkili bir sonucun alınmasına engel oldular. Süreç akamete uğrayınca da isteklerinin yerine getirilmediği bahanesi ile artan şiddetten hükümeti suçlayabilme hakkını kendilerinde görmüştür.²⁶⁵

Hükümet inisiyatifin terör örgütünün eline geçmesi ve halkın açılım politikası kaynaklı gelişmelere gösterdiği yoğun tepki nedeniyle sorunu dondurmuş görünmektedir, fakat hükümet ne kadar sorunu dondurma eğiliminde olsa da, ok yaydan çıkmıştır. Her geçen gün artan bir baskı ile ortam gerilmektedir.

Sonuç olarak, Türkiye'nin terörle mücadelesi için şunlar söylenebilir; Bugüne kadar Türk ordusunun sürdürmüş olduğu mücadele halen tartışılrsa da PKK'nın Güneydoğu Anadolu bölgesinde mevzide başarı kazanmasının önüne geçmiştir. PKK'nın belirli bir bölgeyi ele geçirme ve ele geçirilmiş bir bölgeyi kontrolü altında tutma yönündeki kanlı saldırıları bugüne kadar başarıya ulaşamamıştır; bunun da en önemli nedeni Türk askerinin bölgede alan hâkimiyetini kaybetmemiş olmasıdır. Bu oldukça önemli bir başarıdır; zira mücadelesini bu kadar uzun bir süre boyunca sürdürebilmiştir. Çeşitli ülkelerde faaliyet gösteren diğer terör örgütlerinin önemli bir bölümü faaliyet gösterdikleri ülkede kendi kurtarılmış bölgelerini oluşturabilmeyi başarabilmişlerdir. PKK terör örgütünün bunu başaramamasında Türk ordusunun çok sayıda şehit verme pahasına terörü engellemeyi amaçlaması ve bölge insanının

²⁶⁵. Çakmak,C (28 Şubat 2008) Kapatmak Yerine “İnsan Hakları”nı DTP'nin Elinden Kurtarmalı http://www.bilgesam.org/tr/index.php?option=com_content&view=article&id=87:kapatmak-yerine-insan-haklarn-dtpnin-elinden-kurtarmal&catid=113:analizler-sosyo-kultur&Itemid=151

örgüte mesafeli davranması olmuştur. Ancak hükümetin AB'nin istekleri doğrultusunda hareket etmesi ve vizyonsuz açılım politikaları, sorununun “Kürt Sorunu”na dönüşmesi ve farklı bir boyut kazanmasına; örgütün isteklerinin halk nazarında örgütün haklı çıkmasına ve devletin siyasal alandan başarısız konumuna getirmiştir.

Tablo 3. MÜCADELE YÖNTEMLERİNİ MUKAYESESİ

Mukayese Alanı	Türkiye	İspanya	İngiltere
Ülkelerin Siyasi Yapısı	Türkiye; üniter bir devlettir.	İspanya; 17 özerk bölgeden oluşmaktadır.	Birleşik Krallık, bölgesel özerklik
Terörle Mücadele’deki Etkin Birimi	Ordu	Polis	MI5, Polis, ve yerel güvenlik güçleri
Terörle Mücadele Kanunu	Var	Var	Var
Alınan Siyasi ve Yasal Tedbirler	İlk başta sert ve güvenlik odaklı tedbirler Olağanüstü Hal ve Alan Hâkimiyeti Demokratik Açılım	İlk başta sert ve yasakçı daha sonra yumuşak sosyo-ekonomik ve polisiye tedbirler Zen Planı Ajura Enea	Sert, çok boyutlu askeri ve polisiye tedbirler ancak siyasi arenada yasakçı değil.
11 Eylül sonrası aldığı önlemler	Müzakereye yönelik olarak yumuşak ve tavizci	Özellikler 2006’dan sonra sert hukuki yaptırımlar ve halk üzerine etkin psikolojik harekât	Her türlü terör örgütü için sert hukuki yaptırımlar ve halk üzerine etkin psikolojik harekât
Örgütün Siyasi Kanadını Kapatma Durumu	Var	Var	Yok
Terör Örgütü ile müzakere durumu	İlk dönemlerde örgütle görüşme kesinlikle reddedilmiş ancak AKP Hükümeti ile örgüt lideriyle görüşmelere başlanmış yalnız örgüt yerine hükümet taviz vermiş örgütün istediklerini hükümet kabul etmiştir.	Var ancak önemli sonuç getirmemiş, örgüt kendi isteği ve inisiyatifıyla eylemleri durdurma kararı almıştır.	Var ancak önemli sonuç getirmemiş, örgüt kendi isteği ve inisiyatifıyla eylemleri durdurma kararı almıştır.

DEĞERLENDİRME

Çalışmada karşılaştırılan terör örgütleri ve bunlarla mücadele yöntemlerini değerlendirecek olursak ilk olarak Türkiye’de terör olaylarının büyük bir bölümünün gerçekleştiği bölge olan Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinin jeopolitik konumu ile Bask ve Kuzey İrlanda Bölgesi’nin ele alınması isabetli olacaktır. PKK’nın faaliyetlerini yürüttüğü bölge dünyanın en önemli petrol nakil hatları üzerinde bulunmaktadır. Bölge üzerinde yakın zaman da İran-İrak Savaşı, 1’inci ve 2’nci Körfez Harekâtları gerçekleşmiştir. Dolayısıyla bölge tüm dünyanın ilgisi çeken ve büyük devletlerin söz sahibi olmak istediği bölgedir. Bu durum PKK’nın bölgesel güç olma potansiyeline sahip, bölgeyle hem dinsel ve tarihsel bağlara sahip ülkesi Türkiye’nin bölgede etkin olmaması için piyon olarak kullanılmasına neden olmuştur.

ETA ve IRA’nın faaliyet bölgeleri PKK’nınkinden olduğu gibi emperyalist devletlerin hegemon politikalarını yürüttüğü bölgeler değildir. Bu durum İspanya ve İngiltere modellerinin bire bir uygulanamayacağını ilk göstergesidir. Irak’ın bütünlüğünü zorla korumaya çalıştığı günümüzde İspanya’da olduğu gibi özerlik ve ayrıcalıklı tavizler bölgede mikro milliyetçi politikalar uygulayan ülkelerin ekmeğine yağ sürmekten başka fayda sağlamayacaktır. Zaten İspanya’da terörü durduran temel husus bölgeye özerlik statüsünün verilmesi değil, toplumun teröre karşı hassasiyetli davranışı sonucu terörün artık destek bulamamasından olmuştur.

Bu üç örgüt arasında farklılık olduğu gibi benzerlikte mevcut olmuştur. Örneğin; ETA’nın hedefleri ve söylemleri açısından PKK tarafından örnek alınırken, IRA’nın örgüt yapılanması ve eylem biçimleri açısından PKK’ya daha fazla örnek teşkil ettiği söylenebilir. Yine İngiltere’nin daha sertlik yanlısı terörle mücadele politikasının Türkiye’nin bugüne dek yürüttüğü terörle mücadele politikalarına daha fazla benzediği ancak, özellikle iyi ya da kötü değişen terörle mücadele politikaları ile İspanya modeline yöneldiği söylenebilir. Özellikle yeni hükümetin gerçekleştirmeye çalıştığı projeler ve hükümete bağlı kuruluşların özellikle de Polis Akademisi ve akademi ile ortak çalışan stratejik araştırma merkezlerin çalışmaları İspanya modelinin Türkiye’ye uygulanabileceği yöndedir. Ki bu çalışmalar jeopolitik görüşten yoksun, bölgede uygulanan politikaları ve bölgenin etnik fay hatlarını hiçe

sayan, kısa sürede etki sağlayacak gibi görünen ancak uzun vadede ülkenin bölünmesine kadar uzanabilecek tehlikeli düşüncelerdir.

PKK-IRA-ETA örgütlerinin birbirleri ile bağlantıları bulunmakla beraber, bu üç örgütün Avrupa'nın en büyük terör yapılanmaları oldukları da dile getirilebilir. Yine bu terör örgütlerinin birbirlerini tamamlayan bir ağ içerisinde organize suç şebekesi oluşturdukları ve kaçakçılık, uyuşturucu-silah ticareti, insan kaçakçılığı gibi büyük suçların Avrupa'daki omurgası haline geldikleri bir gerçektir. Gerek IRA, gerek ETA ve gerekse PKK'nın Ortadoğu'da kuvvetli bağlantıları olduğu, buradan silah ve finans desteği aldıkları, radikal İslami örgütler ile temasta oldukları ve ayrıca kimi Batı ülkeleri tarafından da bir dış politika enstrümanı olarak dolaylı şekilde desteklendikleri bilinmektedir.

IRA-ETA-PKK üçlüsünden IRA'nın diğerlerine göre daha eski bir mazisi ve daha özel bir durumu mevcuttur. IRA gerçek anlamda devlet olan İrlanda'nın, İngiltere tarafından işgaliyle ortaya çıkan tepkilerin, yine İngiltere tarafından uygulanan siyasi ve mezhepsel asimilasyon politikalarına karşı isyana dönüşmüş halidir. İrlanda'nın tarih içerisinde İngiltere ile herhangi bir kader birlikteliği olmadığı gibi bu iki ülkenin halklarının işgale kadar aynı bayrak altında yaşamışlıkları da yoktur. Bu açıdan bakıldığında IRA'nın yarattığı terörizm, mezhepsel ve siyasi bir işgal hareketine tepki olarak doğmuştur denebilir.

Öte yandan ETA ise imparatorluk günlerinde İspanya bayrağı altında yaşayan ve bundan önceki zamanlarda da uzun süre birbirleriyle çok yakın etkileşim halinde olmuş Bask ve İspanyol ülkelerinin, sanayi devrimi sonrası ortaya çıkan ulus devlet modeli karşısında ayakta kalamamalarından kaynaklanmıştır. Bir yanda artık eski gücünde olmayan ve hezeyan hislerini fazlasıyla dışa yansıtan eski bir imparatorluğun mirasçısı bir yanda ise ezelden beri bağımsız veya özerk olarak yaşamaya çalışmış Bask ülkesi durmaktadır. ETA sorununun tek sebebi ulus devlet modeli ile geçmiş tecrübelerin zıt olmasıdır. İspanya Bask Sorunu'nu ulus devlet modelini gevşetmekte bulmuş ve bağlamda pek çok politik ve kültürel açılım yapmış; hatta bu uğurda anayasasını bile değiştirmiştir. Kısmen başarılı olan bu yöntem ETA'yı tamamen etkisiz kılamamış, ayrılıkçı düşünceler zayıflamasına rağmen, ayakta kalmayı başarmıştır.

Türkiye'nin PKK ile yaşadığı sorunda İspanya'nın ETA sorunu ile bazı benzerlikler göstermektedir. Ancak Türkiye'nin ulus devlet olarak kurulması diğer iki örnekten farklı olarak bir işgale karşı birleşerek kurtuluş savaşı verilmesi ve ortak irade ile aynı bünyede toplanmak arzusundan kaynaklanmaktadır. Yani Türkiye Cumhuriyeti bünyesindeki bileşenleri zorla bir araya getirmemiştir. Aksine bünyesindeki bileşenler bir kurtuluş savaşı vererek kendiliklerinden bir araya gelmişlerdir. PKK sorunu ise açıkça belirtmek gerekir ki, dönemin tüm dünyayı saran solcu akımlarının gençleri terörize etmesiyle doğmuş, bugünlere ise dünyada eşi benzeri görülmemiş bir dış destek sayesinde gelmiştir. Hiç bir terör örgütünün bu denli büyük ve yoğun bir destek olmaksızın dünyanın en büyük, en operasyonel ve en başarılı ordularından birine direnebilmesi mümkün olmamaktadır. Bu bağlamda özellikle ABD'nin Irak müdahaleleri ve dolaylı yollardan PKK'yı kollama politikaları son derece önemlidir.

PKK'nın ETA ve IRA'dan en büyük farklılıklarından bir diğeri ise, PKK'nın ilkel yapıda bir örgüt olmasıdır. Başlangıçta bağımsızlık için yola çıkan, komünizm sonrası dış destek almak için komünizme sırtını dönüp kapitalist olan ve kimi zaman da İslama da oynamaya başlayan PKK, tam anlamıyla şehirli bir örgüt değildir. Bir zamanlar karşı olduğunu dile getirdiği feodal çağ yapılanmalarının bir örneğidir. Elindeki binlerle ifade edilen eleman sayısı, dünyada Arap orijinli olanlar dışında hiçbir örgüte nasip olmayan büyük maddi kaynakları ve despotik-tek adamcı yapısıyla tam bir orta çağ yapısıdır.

Dikkat edilmesi gereken hususlardan birisi de terör olaylarının gerçekleştiği zemin şekildir. ETA ve IRA yaşamının tüm faaliyetlerini şehir merkezlerinde geçirirken PKK, Irak'ın kuzeyindeki dağlık ve otorite boşluğu olan bölgede rahatça hareket etmekte, genel olarak eylemlerini kırsal alanda gerçekleştirmekte ve son zamanlardaki şehir yapılanması ile şehirlerde de eylem gerçekleştirebilmektedir. Dünyanın hiç bölgesindeki devlet kurma düşüncesi arkasında güçlü bir askeri güç olmadan varlığını sürdürememiştir ve askeri gücü olmadan da hedefine ulaşamayacaktır. Bunun için PKK'nın özellikle askeri yapılanmasının, eylem gerçekleştirme gücünün etkisiz hale getirilmesi gerekmektedir. Durum bu şekilde iken İspanya ve İngiltere gibi sadece polis gücünü kuvvetlendirerek ve polis gücünü terörle mücadele de ön planda tutmak şehir yapılanmasına karşı etkili olurken, sınır ötesinde yaşam sağlayan büyük potansiyeli ve kaynağı kurutmak mümkün

olmayacaktır. Güneydoğu ve Doğu Anadolu coğrafyası ve ana karargâh olarak nitelendirilen Kandil Dağı'nın yapısı ele alındığında Polis Özel Harekât Timleri ile bölgeye operasyonun pek de gerçekçi olmayacağı görülecektir.

Yine diğer taraftan gerek ETA ile bağlantılı olan Herri Batasuna ve gerekse IRA ile bağlantılı olan Sinn Fenin bağlı oldukları bölgelerde çok yoğun bir halk desteği ve ilgisi görünürken, seçimlerde minimum %12-14 oy oranlarına çıkarken, PKK her türlü cinayet, zorlama, korkutma, yıldırma, yağma ve tahriplerine karşın onun siyasi görüntüsü BDP bugün % 6-7 oy oranını bulmakta zorlanmaktadır. Bu bağlamda bir diğer farklılık ise ETA ve IRA'nın temsil iddiasında oldukları bölge orijinli insanların yine bu bölgelerde yaşaması ve devlet içerisinde bir ayrışma yaratmalarına karşın Türkiye'de sorunlu bölge dışında yaşayan Kürt halkın nüfusça daha fazla sayıda olması ve ülke içerisinde herhangi bir ırkçı ayrışma yaşanmamasıdır. İşte bu sebeplerden dolayı denebilir ki, terörle mücadelenin mantığı ve uygulamaları noktasında IRA ve ETA örneklerinden fazlasıyla faydalanmak mümkün olmasına karşın, terörle mücadele için politikalar üretmek açısından her iki örnekte Türkiye'nin gerçekleriyle örtüşmemektedir. Benzer kültürel parçalanmalar, benzer siyasi ve ideolojik ayrışmalar Türkiye için söz konusu değildir. Türkiye hem tarihi hem kültürü itibarıyla İspanya ve İngiltere'nin aksine ne bir mozaik ne de bir işgalcidir. Türkiye'nin yapısı tam bir sentezdir ve bu yüzden de PKK tüm desteklere rağmen bu sentezi bozmayı, toplumda bir ırkçı ayrışma yaratmayı başaramamıştır.

Etnik terör örgütleri ile mücadelede kısa zamanda sonuç alınamamaktadır ve örgütler legal siyasi partileri olsa bile nihai amaçlarına ulaşmaya kadar silahlı propagandadan vazgeçmemektedir. Bu bağlamda İspanya ETA ile mücadelede, genel ülke bütünlüğünü, devleti on yedi özerk bölgeye ayırarak muhafaza yolunu seçmiş ancak bu durum ETA'nın faaliyetlerini durdurmamıştır. Uluslararası çıkar çatışmalarının en yoğun olduğu bölgemizde, Türkiye'nin benzer uygulamayı düşünmesi bile uygun olmayacaktır.

SONUÇ

Bu tez çalışmasının amacı son dönemlerde sıkça dile getirilen İngiltere ya da özellikle İspanya'nın terörle mücadele modeli Türkiye'nin terör problemine çözüm olur mu sorularına yanıt aramaktır. Çalışma ile ortaya ETA – IRA ve PKK terör örgütlerinin her biri aynı başlıklar altında ayrı ayrı incelenerek ilgililere somut ve kıyaslanabilir veriler sunulmuştur. Özellikle bu örgütlerin yapıları ve hedefleri ile söz konusu ülkelerde baş gösteren ayrılıkçı terörün nedenleri ve tarihsel gelişim süreçleri analiz edilmiştir.

İspanya modeli öne sürülerek ve sanki Türkiye'de demokratik olarak herkesin eşit olmadığı var sayılarak; içi boş ve ulus devletin bekasına yönelik uygun olmayan sözde açılımlar PKK'nın eylemlerinin kısa bir süreliğine azaltmasına ancak siyasal kanadının gelişmesine yol açmıştır. Açılım uygulandığında bu yana kitle halinde teslimiyet olmadığı gibi örgüt hala potansiyel askeri gücü korumakta ve yığınaklanmasına devam etmektedir yani terör bitmemiştir, bu uygulamalarla da biteceği görünmemektedir.

Başka bir açıdan bakıldığında devletin yıllardır uyguladığı politikayı bırakarak ve bu uygulamaları kötüleyerek yanlış uygulanan politikalar sonucu "Güneydoğu Anadolu Sorunu" "Kürt Sorunu" na dönüşmüş ve geri dönüşü zor olan bir yola girmiştir. Sorunun "Kürt Sorunu"na dönüşmesi Kürtçülük faaliyetlerinin artmasına ve örgüt propagandasının daha da yayılmasına neden olmuştur. Hükümet terörle mücadele etmesi gerekirken terörü biraz uyuşturmuş, Kürtçülük hareketini kuvvetlendirmiş ve onunla mücadele etmek adına Kürtçe televizyon kurarak ve BDP'nin bölücü faaliyetlerine önlem almayarak örgütün propagandasını kendi eliyle yürütmüştür.

Türkiye'nin üretmesi gereken politika için halkı kazanmaya ve bölgedeki feodal yapıyı parçalamaya yönelik, bölge halkını geren ve terörize eden unsurlar barındırmayan bir politika oluşturması gerektiği söylenebilir. Türkiye'nin terörle mücadele politikasının temelinde mutlaka halka bu ülkenin asli bir unsuru olduğunun hatırlatılması, feodal yapının parçalanması ve ekonomik olarak rahatlatılması, politikanın hedefinde ise örgütün dezenformasyonunun ve oluşturduğu doku bozulmasının ortadan kaldırılması yani "yeniden milli bütünleşmenin" sağlanması olmalıdır. Ki sadece ekonomik tedbirler terörle mücadele anlamında tek başına etkili

olmayacaktır buna en iyi örnek ise zengin Bask bölgesindeki ETA terörün geçmiş zamanda destek göstermesidir. İspanya'nın mücadelesinden çıkarılacak en büyük ders halk üzerine uygulanan etkin bilgi destek opresyonu sonucu, terörün halk kışkacına alınarak bölge halkından desteğinin kesilmesi ve terörle mücadele etkin ve kararlı yasaların çıkarılması olmuştur.

11 Eylül saldırıları sonucunda tüm dünyada teröre karşı tepkiler büyük oranda artmış ve teröre maruz kalan ülkeler (özellikle İngiltere ve İspanya) terörün kaynağı olan bölgelerdeki halka karşı yoğun bilgi destek operasyonu uygulayarak ve sert önlemler alarak teröre olan desteği azaltmış; 2005 yılında IRA'nın ve 2011 yılında ETA'nın silah bırakmasını sağlamıştır. Bu durum Türkiye için tam tersi bir yol izlemiştir. Yeni hükümet sorunu başka yöne çekerek açılım projeleriyle tavizle vermeye başlamıştır. ABD terörle mücadele örtüsü altında okyanusun diğer tarafından hareket ederek Afganistan ve Irak'ı işgal etmiş, Türkiye ise vizyonsuz politikaları nedeniyle yıllardır mücadele ettiği bölge olan Irak'ın kuzeyini terk etmek zorunda kalmıştır. Dünya'nın gündeminde terör ve terörle mücadele konusu ve ülkelerin aldığı olağanüstü önlemler mevcutken Türkiye terörle mücadele anlamında bu tarihi fırsatı kaçırmıştır.

İlerdeki yıllarda yeni fırsatların doğabileceği göz önüne alınarak geçmişte yapılan yanlışta olduğu gibi terörle mücadele sorunu tek bir kuvvetle, tek bir boyutta veya tek bir kuruluşa yüklenerek yapılmamalı, yeni yapılanmasıyla her alanda faaliyet göstermeye çalışan örgüte karşı devletin tüm imkânlarıyla topyekûn mücadele edilmelidir. Başka bir deyişle; ekonomik, siyasal, diplomatik, eğitim ve sosyokültürel vb. önlemlerin bir bütün olarak, hiçbiri ihmal edilmeden, tam bir orkestrasyon ve senkronizasyon içerisinde uygulanmalıdır. Bu bağlamda Türkiye Cumhuriyeti Devleti için mevcut öneriler şu şekilde olacaktır:

—Askeri Alanda; mevcut uzman tugay yapılarını muhafaza ederek, hava kuvvetlerinin de desteği ile örgütün lojistik yapılanmasını çökertilerek, örgütün bir an önce etkisiz hale getirilmesi, örgütün dağ kadrosu tasfiye edilirken şehir yapılanması da gözden kaçırılmaması ve İngiltere örneğinde olduğu gibi kararlı ve tutarlı politikanın izlenmesi, özel askeri şirketlerin kurularak en zorlu görevlerde kullanılması bu suretle doğacak hatalı sonuçlardan devlet kurumlarının kurtarılması ve zor düşürülmemesi, örgütün üst düzey liderlerinin yakalanmasının ardından örgütten ayrılmaların ve parçalanmaya yaşanacağı öngörüsü ile Milli İstihbarat

Teşkilatı'nın, Irak'ın Kuzeyinde örgüte yönelik etkin operasyon yapması ve mutlak surette bir kısım terör örgütü yöneticileri Türkiye'ye getirilmesi,

—Dış Politika Alanında; Örgüte destek veren ülkelere karşı 1999'da Suriye'ye yapıldığı gibi baskı uygulanması, sınır ötesi operasyonlar için uluslar arası ve bölgesel ortamın hazırlanması, örgütün uluslar arası alanda tecrit edilmesinin sağlanması için zorlayıcı diplomasinin uygulanması, ne olursa ve ne pahasına olursa olsun örgüte olan her türlü dış desteğin kesilmesi, örgüte destek veren tüm kuruluşların ifşa edilmesi ve yaptırımların yapılması, yurt dışında ülkemizin PKK terörüyle ilgili tezlerini anlatacak ve alternatif bir ses olacak gazeteci, yazar, akademisyen ve vatandaşlardan oluşan bir lobi oluşturulması,

—Ekonomik Alanda; Bölge halkının dikkatinin bölge ülkelerle ticarete yönlendirilmesi suretiyle bölgede ekonominin canlandırılması, iş imkânları artırılarak fakirlik ve sefaletin önlenmesi ve asgari geçim olanaklarının sağlanması, Resmi devlet organları yanında büyük çapta sivil toplum örgütleri ve vakıflar vasıtasıyla bölgenin rehabilite edilmesi (eğitim, sağlık, fakirlere yardım, ekonomik kalkınmaya destek alanlarında),

—Hukuksal Alanda; terör eylemlerinde bulunan ve teröre destek veren kişi ve kuruluşlara ciddi yaptırımların uygulanması ve İspanya örneğinde olduğu gibi terörün hukuk kısıncasına alınması, terör mücadeleye eden tüm kamu personelinin yasalarla koruma altına alınması,

—Medyanın kullanılarak terörü bölge halkının gözünde lanetlemek suretiyle terörü İspanya'da olduğu gibi toplum kısıncasına alınması, halkı katleden PKK ile halk arasında oluşan Stocholm sendromunun ve halka aşılacak istenen mağduriyet psikolojisinin yok edilmesi, medyada eylemin yeralmadığı sürece eylemin amaca ulaşmayacağı sebebiyle eylemler sonrasında medyanın abartılı ilgisinin önlenerek örgütün dolaylı propagandasını yapmasının önüne geçilmesi, Milli Güvenlik Genel Sektereliği'ni stratejik araştırma merkezi niteliğinden kurtularak eski yapısı getirilmesi ve bilgi destek faaliyetlerine yönelik üretimde bulunması,

— BDP ve türevlerinin son zamanlarda yaptığı faaliyetler göz önüne alındığında bölge halkının olumsuz şekilde etkileyerek siyasal taban oluşturduğu sebebiyle bunun bir an önce engellenerek siyasal Kürtçülüğün engellenmesi, seçimlerde mevcut % 10 barajının korunması, örgüt dezenformasyonunun oluşturduğu doku bozulmasının ortadan kaldırılması ve ortaya milli bir hedef (ortak bir düşman)

ortaya konularak yeniden milli bütünleşmenin sağlanması (ki bu Kurtuluş Savaşı'nda kendiliğinden oluşmuştur.) Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından terörle mücadeleye etnik grup ayrımı yapılmaksızın herkesin katıldığı ve verilen şehitlerin ülkenin her yöresinden olduğu mesajını içeren Cuma hutbesi hazırlanması,

Sonuç olarak çalışmadan elde edilen veriler ışığında söylenebilir ki, IRA ve özellikle de ETA konusunda İngiltere ve İspanya'nın yaşadığı tecrübeler son derece önemlidir ve ülkemizin yürüttüğü terörle mücadele politikaları ve uygulamaları açısından pek çok örnek alınabilecek unsur içermektedir. Türkiye'deki sorun; ne Bask bölgesi gibi zengin bir bölgeyi bünyeden ayırmak hedefine hizmet etmektedir, ne de K.İrlanda'daki gibi mezhep kavgasıdır. Ayrıca İspanya'nın ve İngiltere'nin terörü bitirmesi uyguladığı terörle mücadele yöntemlerinin Türkiye'de bire bir uygulanabileceği anlamına gelmemelidir. Terörle mücadele konusunda devletlerarası tecrübelerden yararlanılmasının faydalar sağlayacağı, ancak her ülkenin siyasi ve toplum yapısı ile jeopolitik konumuna yönelik yöntemlerin kullanılmasını söylemek daha uygun olacaktır.

KAYNAKÇA

KİTAP, MAKALE ve YAZILAR

Alexieva,A. (2006).Targeting the Roots and Goals of ETA: A Counter-Terrorist Strategy to Consider? Edited By: Meagan Donahue

Archhick K.(2006). European Approach to Homeland Security and Counterterrorism

Altuğ, Y. (1996) “Fransız Araştırmacılara Göre Türkiye’deki Terorist Örgütler”, V. Askerî Tarih Semineri Bildirileri I, Ankara

Avşar, S. (2009). Terör ve Türkiye’de Bölücü Terör Bağlamında PKK, Yüksek Lisans Tezi, Afyon: Kocatepe Üniversitesi

Aydın, A. (2003).Alkan, N., “Kürtler, PKK, Öcalan 1992, Türkiye'nin Terörizmle Mücadelesi, Stradigma Starateji ve Analiz e-Dergisi sayı: 9”, Ankara: Kiyap Yayınları, Ekim, s.5-6.

Alkan, N., Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları, Emniyet Genel Müdürlüğü İnternet Sayfası, http://www.egm.gov.tr/temuh/terorizm10_makale5.htm ,(e.t. 27.03.2011)

Almanya Türk Öğrenci Dernekleri Birliği, Türkiye Devletinin Yapısı, 2011.

http://www.btsonline.de/modules.php?op=load&Nws&file=a_37 .(e. t.: 11.03.2011)

Bal, İ. (2006).“Terörizm: Terör, Terörizm ve Küresel Terörle Mücadelede Ulusal ve Bölgesel Deneyimler”, Ankara: USAK Yayınları

Birand, M. A. (2003).Alkan, N., Apo ve PKK 1992, “Türkiye'nin Terörizmle Mücadelesi, Stradigma Starateji ve Analiz e-Dergisi sayı: 9”, İstanbul: Milliyet Yayınları, s.5-6.

Bilgiç ,M.S. (2009).Terör ve Terörle Mücadele,BİLGESAM Rapor:17

Billa, F. (2007).Komutanlar Cephesi,İstanbul,Detay yayıncılık.

Bayer, Y. (28 Ekim 2006) Hürriyet, “Türkiye'nin Etnik Yapısı”,
<http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/5331462.asp?m=1>. (e. t.:
11.03.2011)

Bilgesam

http://bilgesam.org/tr/index.php?option=com_content&view=article&id=819:etabask-modeli-mi-tuerkiye-modeli-mi&catid=122:analizler-guvenlik&Itemid=78

Byman, D. (2000). Baharççek, A., “The Logic of Ethnic Terrorism, Studies in Conflict and Terrorism 1998”, c. 21, no. 2, s.149-169.

Başaran, N. (2005). “Türkiye'nin Terörle Mücadele Politikası Var mı?”, Açık İstihbarat

Boyne S. (1996) Uncovering The Irish Republican Army, PBS-FORTLINE,

<http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/shows/ira/inside/org.html>

BBC News. (2007).Army paper says IRA not defeated.
http://newsvote.bbc.co.uk/mpapps/pagetools/print/news/bbc.co.uk/1/hi/nothern_ireland/626416.stm.

Conversi, D. (2009). Şekerbay H., The Smooth Transition: Spain's 1978 Constitution and the Nationalities Question, National Identities, “Kimlik Politikası, Milliyetçilik, Etnisite Bağlamında Avrupa'da Ayrılıkçı Hareketler ve Avrupa Birliğine Olan Etkileri”, Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi

Clark R.P.(1990) Negotiating with ETA:obstacles to peace in Bask country 1975-1988

Criss,B. (1995). Türkiye'nin Terörizmle Mücadelesi,Strateji Dergisi, sayı:2

Cragin,K.,Chalk,P.(2003).Terrorism and Development: Using Social and Economic Development to Inhibit a Resurgence of Terrorism

- Collins, E.** (1997). Emin G., My Life in the IRA, The Guardian 1997, “Ayrılıkçı Terörün Anatomisi, IRA-ETA-PKK”, İstanbul:Bağlam Yayınları
- Çökmez, F. G.** (2008). Bask Bölgesi: “Etnik Milliyetçiliğin Tarihsel Gelişimi ve İspanya’daki Devlet Politikalarının Etkisi, Ege Akademik Bakış”
- Demirkıran, S.** (1998). “İhanetler Çemberinden Kurtuluş”, İstanbul: Kamer Yayınları
- Denker, M. S.** (1997). “Uluslararası Terör, Türkiye ve PKK”, İstanbul: Boğaziçi Yayınları
- Erdin, M.**, (2000). Baharçipek, A., “Etnik Terör ve Etnik Terörle, Yeni Dünya Karmaşası, Avrasya Dosyası 1995.”, s.215-222, 2000. “Mücadele Sorunu, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, cilt:10, sayı:1”, Elazığ: Fırat Üniversitesi, s.11-27
- Etkin Pişmanlık Yasası'ndan 4 Yılda 400 Terörist Faydalandı** (2010)
<http://www.haberler.com/etkin-pismanlik-yasasi-ndan-4-yilda-400-terorist-haberi/>
- Ersever, C.** (1993). “Kürtler, PKK ve A. Öcalan”, Ankara: Kiyap Yayın-Dağıtım
- Europol.** (2003-2004). Terrorist Activity in European Union, TESAT
- Europol** (2009).Terrorist Activity in European Union, TESAT
- Eamon C. (2010) http://en.wikipedia.org/wiki/Eamon_Collins
- Gürses, E.** (1997). Ayrılıkçı Terörün Anatomisi, IRA-ETA-PKK, İstanbul:Bağlam Yayınları
- Güzel, C.**(2002).Silinen Yüzler Karşısında Terör, Alexander Y. ,Avrupa Terörizm, Ankara
- Grove, A.** (2000). Militant Nationalism: Between movement and party in Ireland and the Basque country. The American science rewiev.
- Gay, O.**(2006).Political development in Northern Ireland since February 2006

Hispanatolia , (2007). İspanya'nın Çevresel Milletler Sorununda Son Durum, Hispanatolia.com İnternet Sitesi
http://www.hispanatolia.com/ayrinti_makale_tr.php?id=1 (24.03.2011)

Hürriyet Planet, (02.04.2010) “İngiltere'nin Terörle Mücadele Taktikleri Geri Tepiyor” <http://www.hurriyet.com.tr/planet/14290526.asp>

Hürriyet Gazetesi (01.07.2007) Teslim olan teröristlerden çarpıcı itiraflar

<http://www.hurriyet.com.tr/gundem/6812381.asp?gid=180>(e.t. 27.03.2011)

İspanya Ülke Profili, Türkiye Avrupa Vakfı (TAV)
<http://www.turkiyeavrupavakfi.org/index.php/avrupa-birligi/ab-uyesi-ulkeler/1174.html> (e. t. 21.03.2011)

IRA - İrlanda Cumhuriyet Ordusu, Diğer Örgütlerle İşbirliği
http://hasat.org/forum/Teror_organizasyonlari-k3450.html (e. t. 27.03.2011)

İngiltere Ülke Profili, Türkiye Avrupa Vakfı (TAV)
<http://www.turkiyeavrupavakfi.org/index.php/avrupa-birligi/ab-uyesi-ulkeler/1172.html>

Irish Republican Army http://en.wikipedia.org/wiki/Irish_Republican_Army (e.t.9 Ekim 2010)

Kuznicki, M.(2007). The Irish Republican Army. Development to inhibit a resurgence of Terrorism

Kienzle, B.(2004), Northern Ireland Five Years after the Good Friday Agreement: Again at the Crossroads.

Kesimhasanoğlu, F. (2007). “Uluslararası Terör Taktiklerinde Farklılıklar”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi

Kışlalı, A. T. (2009). Servet, A., İçerisinde “Terör ve Türkiye'de Bölücü Terör Bağlamında PKK”, Yüksek Lisans Tezi, Afyon: Kocatepe Üniversitesi, Siyaset Bilimi, IV.Baskı, Ankara: İmge Kitapevi

Kadek Terör Örgütü, <http://www.terror.gen.tr/turkce/index.html> (e. t. 10-01-2005)

Kürt Sorunu, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) İnternet Sayfası,
http://www.tmmob.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=3224&tipi=16

Konuralp, A. (2005). Fatih, A., “PKK Bu Gençleri Dağa Çağırıyor”, Tempo Dergisi, Sayı:37/927, Eylül 2005 İçerisinde Fatih Aktaş (2006) Türkiye'nin Terörle Mücadele Konsepti Bağlamında PKK Terörünün İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi

Kienzle,B.(2004).Northern Ireland five years after the good friday agreement: again at he crossroads.
www.igadi.org/arquivo/pdf/te_se07/te19_7_095benjamin_kienzle_us.pdf

Kılıç, E.(2008), Özel Harp Dairesi

Laqueur, W.(1997). Terrorism. England, London: Weidenfeld and Nicolson.

Marcus,A (2009). Kan ve İnanç: PKK ve Kürt Hareketi,İstanbul iletişim yayınları

Moore, M. (2005). End of Terrorism

Marques P.D. (2003). Guerrilla Warfare Tactics In Urban Environments

Meyer McAleese, Peace at Last? The Normalization of Politics in Northern Ireland since the Good Friday Agreement

http://www.allacademic.com/meta/p250571_index.html (e.t.12.07.2010)

Okur, M (Mehmet),.(2005),Soğuk Savaş Dönemi ve Sonrası Türkiye'nin Güvenliğini Tehdit Eden Terör Örgütlerine Bölge Ülkelerinin ve Avrupa Devletlerinin Desteği, Stratejik Araştırmalar Dergisi,sayı:6

Okur, E. (2009).AB'de Ayrılıkçı Bölgeler ve Topluluklar, BİLGESAM

http://www.bilgesam.org/tr/index.php?view=article&catid=70%3Aab-analizler&id=437%3Aabde-ayrlykc-boelgeler-ve-topluluklar&tmpl=component&print=1&layout=default&page=&option=com_content&Itemid=134

Özcan, N.A. (1999). PKK (Kürdistan İşçi Partisi), Ankara: ASAM Yayınları içerisindedir Alkan, N. (Ekim, 2003) Türkiye'nin Terörizmle Mücadelesi, Stradigma Starateji ve Analiz e-Dergisi sayı: 9, s. 5-6

Özçer, A. (2006). Çoğul İspanya - Anayasal Sistemi ve Ayrılıkçı Terörle Mücadele Modeli, İmge Kitabevi

Öztürk, S (Saygı).,(2003) Kasadaki Dosyalar, Ankara

Özdağ Ü. (2006), Kürtçülük Sorununun Analizi ve Çözüm Politikaları,s.55

Özkan, F.; Özçer, A. (2007) DTP Batasuna gibi, Star Gazetesi
<http://www.stargazete.com/roportaj/yazar/fadime-ozkan/akin-ozcer-ddtp-batasuna-gibi-6386.htm>,

Uluslararası Terörizm ve Sınır Aşan Suçlar Araştırma Merkezi (UTSAM),
(2010)“İspanya'nın Terörle Mücadelesi Raporu” Polis Akademisi Başkanlığı,
<http://utsam.pa.edu.tr/yukle/dosyalar/UTSAM%20PDF%20Raporlar/%C4%B0spanya.pdf>

Öcalan Davası İddianamesi - II. Bölüm, PKK Terör Örgütünün Kuruluşu, Amacı, Programı, Stratejisi, Yapılanması ve Faaliyetleri
<http://www.belgenet.com/dava/dava03.html>

Önder, A. T. (1999). Türkiye'nin Etnik Yapısı, Ankara: Bilim ve Sanat Dagitım

Öztürk, N, K. (1998). Etnik Sorunlar ve Politik İstikrar, Amme İdaresi Dergisi, 31

Perinçek, D. (1991). Abdullah Öcalanla Görüşme, İstanbul: Kaynak Yayınları

Perl, R.(2003). Terrorism, the fortune, and U.S. Forgein Policy. Congressional Research Service

PKK-IRA İncelemesi (07.03.2008) Uluslararası Strateji ve Güvenlik Araştırmaları Topluluğu (USGAT)

PKK ve Terörle Mücadelede Türkiye'ye İspanya Modeli, Yeni Şafak Gazetesi
<http://yenisafak.com.tr/Yorum/?i=73993>

Saraçlı, M. (2007). Avrupa Birliği ve Türkiye'de Azınlıklar, İstanbul: Lotus Yayınevi İçerisinde Şekerbay, H. (2009) Kimlik Politikası, Milliyetçilik, Etnisite Bağlamında Avrupa'da Ayrılıkçı Hareketler ve Avrupa Birliğine Olan Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi

Schmid, P.; Jongman, A. J. (Eylül, 1998). Political Terrorism, Focus Dergisi

Sachez-Cuneca, I. (2008) The Persistence of Nationalist Terrorism: The Case of ETA, Chapter prepared for: Kledja Mulaj (ed), Violent Non-State Actors in Contemporary World Politic, <http://www.march.es/ceacs/dtv/pdf/ETA%29.pdf>, İçerisinde Okur, E. (2009) AB'de Ayrılıkçı Bölgeler ve Topluluklar,

Selçuk, E. Kürt Açılımı : İspanya Modeli - Bölgesi Devlet <http://www.abbulteni.org/makale-ve-yorumlar/194-kurt-acilimi-i.html> (e. t. 21.03.2011)

Simpson, M. (02.08.2005) IRA: 30 Yıllık Mücadele Bitti mi?, BBC Türkçe Servisi, <http://www.usakgundem.com/ders-notu/7/%C4%B0spanyol-eta%E2%80%99n%C4%B1n-profil-analizi.html>

Şimşek, Y. (2009). İspanyol Terör Örgütü ETA'nın Profil Analizi, USAK GÜNDEM

Şekerbay, H. (2009). Kimlik Politikası, Milliyetçilik, Etnisite Bağlamında Avrupa'da Ayrılıkçı Hareketler ve Avrupa Birliğine Olan Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi.

Şekerbay, H. (2009). Kimlik Politikası, Milliyetçilik, Etnisite Bağlamında Avrupa'da Ayrılıkçı Hareketler ve Avrupa Birliğine Olan Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi

TGRT Haber.(24.03.2009). “İngiltere Terörle Mücadele Stratejisini Açıkladı”

TGRT Haber, http://www.tgrthaber.com/news_view.aspx?guid={428AB8BA-D852-4F94-81F1-FA964F2582BD} (e. t. 29.03.2011)

Türkiye'de Kaç Türk Var? MGK Etnik Raporu, (6 Haziran, 2008) Time Turk Haber Sitesi, <http://www.timeturk.com/tr/2008/06/06/turkiye-de-kac-turk-var-mgk-etnik-raporu.html> (e. t.: 11.03.2011)

Türkiye'deki Terör Örgütleri, www.terror.gen.tr, (e. t. 13.04.2006)

Tağma, K. (2008). Etnik Kürt Milliyetçiliğine Dayalı Terörizmin Nedenleri ve Çözüm Önerileri, Ankara: Kitap Nesriyat Dağıtım İçerisinde Servet

Avşar (2009)Terör ve Türkiye'de Bölücü Terör Bağlamında PKK,
Yüksek Lisans Tezi, Afyon: Kocatepe Üniversitesi

Thomas, C. (2003).The Global Review Of Ethnopolitics;The Irish and their nation:
A survey of recent attitudes Vol.2 no:2, s,17-36

Terör ve Etnik Terörle Mücadele Sorunu, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler
Dergisi cilt:10, sayı:1 s. 11-27, Elazığ: Fırat Üniversitesi

Yılmaz, S. (29.06.2010) Terörle Mücadelede Geline Aşama ve Yapılan Hatalar,
21.Yüzyıl Türkiye Enstitüsü, <http://www.21yyte.org/tr/yazi4830>

Zafer, H. (1999). Ceza Hukukunda Terörizm, Milletlerarası Metinler ve 3713 Sayılı
Terörle Mücadele Kanunu Işığında, İstanbul: Beta Yayınları

BASIN ORGANLARI

BBC News (1 Temmuz 2007)

Hürriyet Planet (02.Nisan 2010) “İngiltere'nin Terörle Mücadele Taktikleri Geri Tepiyor”

Hürriyet Gazetesi (27.Mart 2011) Teslim olan teröristlerden çarpıcı itiraflar

Hürriyet Gazetesi (4 Nisan 2010)

Time Turk Haber Sitesi (11 Mart 2011) Türkiye'de Kaç Türk Var?

Yeni Şafak Gazetesi (02 Ağustos 2005)

Yeni Şafak Gazetesi (3 Mart 2005)

Star Gazetesi (14 Ağustos 2007)

Uşak gündem (12 Eylül 2009)

TGRT Haber.(24.Mart 2009) “İngiltere Terörle Mücadele Stratejisini Açıkladı”

TGRT Haber (29 Mart 2011)

İNTERNET SİTELERİ

<http://www.abbulteni.org> (21 Mart 2011)

<http://bilgesam.org/tr> (1 Mayıs 2009)

<http://www.belgenet.com> (14 Kasım 2006)

<http://www.btsonline.de> (11 Mart 2011)

<http://www.egm.gov.tr> (27 Mart 2011)

<http://www.hispanatolia.com> (24 Mart 2011)

<http://www.hurriyet.com.tr> (28 Ekim 2006)

<http://www.hurriyet.com.tr> (01.Haziran2007)

<http://www.hurriyet.com.tr/planet/14290526.asp> (02 Nisan 2010)

http://hasat.org/forum/Terror_organizasyonu-k3450.html (27 Mart 2011)

<http://www.haberler.com/etkin-pismanlik-yasasi-ndan-4-yilda-400-terorist-haberi/>
(1 Ocak 2010)

www.kadek-kurdistan.com (06 Kasım 2010)

www.nisra.gov.uk

<http://www.march.es> (4 Eylül 2008)

<http://www.pbs.org> (4 Temmuz 1996)

<http://www.stargazete.com> (14 Haziran 2007)

<http://www.terror.gen.tr>, (13 Nisan 2006)

www.timeturk.com/tr (6 Haziran 2008)

<http://www.turkiyeavrupavakfi.org/index.php/avrupa-birligi/ab-uyesi-ulkeler/1172.html> (9Mayıs 2009)

http://www.tgrthaber.com/news_view.aspx?guid={428AB8BA-D852-4F94-81F1-FA964F2582BD} (29 Mart 2011)

<http://www.teror.gen.tr/turkce/index.html> (10 Ocak 2005)

http://www.tmmob.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=3224&tipi=16 (14 Haziran 2009)

<http://www.turkiyeavrupavakfi.org/index.php/avrupa-birligi/ab-uyesi-ulkeler/1174.html> (21 Mart 2011)

<http://utsam.pa.edu.tr/yukle/dosyalar/UTSAM%20PDF%20Raporlar/%C4%B0spanya.pdf> (2010)

PKK internet sitesi www.pkkonline.net

Burns, J.F. Intended to incite, killings draw former enemies to gether
<http://www.nytimes.com/2009/03/14/world/europe/14ireland.html> (e.t.12.06.2010)

<http://www.usakgundem.com> (02 Ağustos 2005)

<http://yenisafak.com.tr/> (4 Mart 2008)

<http://www.21yyte.org/tr/yazi4830> (29 Haziran 2010)

http://en.wikipedia.org/wiki/Eamon_Collins (1 Ocak 2010)

http://en.wikipedia.org/wiki/Irish_Republican_Army (9 Ekim 2010)

ÖZGEÇMİŞ

12 Ağustos 1985'te Kayseri'de doğdum. İlk ve orta öğrenimimi sırasıyla Mustafa Özdal İlköğretim Okulu ve Nuh Mehmet Baldöktü Anadolu Lisesi'nde tamamladım. 2000 – 2004 yılları arasında İstanbul Kuleli Asker Lisesi'nde, 2004 – 2008 yılları arasında Kara Harp Okulu'nda eğitim alarak 2008 yılında Piyade Teğmen rütbesiyle mezun oldum. 2009 yılında Piyade Okul Komutanlığı Subay Temel Kursunu tamamlayarak Haziran ayı itibariyle 6'ncı Motorlu Piyade Alayı'nda takım komutanlığı görevine başladım ve halen aynı görevi sürdürmekteyim.

2009–2010 Yılı Güz Döneminde Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Eğitimi'ne başladım.

Yabancı dilim İngilizce olup, evliyim.

Ahmet KALEM